

EUROPEISKA UNIONEN

KONSOLIDERADE VERSIONER

AV FÖRDRAGET OM EUROPEISKA UNIONEN
OCH FÖRDRAGET
OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA GEMENSKAPEN
(2002)

(2002/C 325/01)

TILL LÄSAREN

Denna utgåva innehåller de konsoliderade versionerna av Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen med de ändringar som har gjorts genom det den 26 februari 2001 undertecknade Nicefördraget.

Den återger också de fyra protokoll som antogs i Nice, nämligen protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen, protokollet om domstolens stadga, protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden samt protokollet om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Denna utgåva innehåller inte texten till de övriga protokoll som är i kraft, ej heller texten till Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen eller till övriga rättsakter i primärrätten.

Det bör observeras att de ändringar som görs genom Nicefördraget inte får effekt förrän Nicefördraget träder i kraft i enlighet med dess artikel 12.2.

Denna text har tillkommit för dokumentationsändamål och institutionerna ansvarar inte för den.

INNEHÅLL

	<i>Sida</i>
KONSOLIDERAD VERSION AV FÖRDRAGET OM EUROPEISKA UNIONEN.....	5
I. Fördragstext	
II. Förteckning över protokoll (texten återges inte här)	
KONSOLIDERAD VERSION AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA GEMENSKAPEN	33
I. Fördragstext	
II. Förteckning över protokoll (texten återges inte här)	
PROTOKOLL ANTAGNA I NICE	161
— Protokoll om utvidgningen av Europeiska unionen.....	163
— Protokoll om domstolens stadga.....	167
— Protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden	182
— Protokoll om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....	184

**KONSOLIDERAD VERSION
AV FÖRDRAGET
OM EUROPEISKA UNIONEN**

INNEHÅLL

I. FÖRDRAGSTEXT	<i>Sida</i>
Ingress	9
Avdelning I – Gemensamma bestämmelser	10
Avdelning II – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen	13
Avdelning III – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av kol- och stålgemenskapen	13
Avdelning IV – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av atomenergigemenskapen	13
Avdelning V – Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik	13
Avdelning VI – Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete	21
Avdelning VII – Bestämmelser om ett närmare samarbete	28
Avdelning VIII – Slutbestämmelser	30
II. PROTOKOLL (texten återges inte här förutom de fyra protokoll som antogs av regeringskonferensen i Nice (sist i denna utgåva)) (*)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen	
— Protokoll (nr 1) om artikel 17 i Fördraget om Europeiska unionen (1997)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen	
— Protokoll (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar (1997)	
— Protokoll (nr 3) om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland (1997)	
— Protokoll (nr 4) om Förenade kungarikets och Irlands ställning (1997)	
— Protokoll (nr 5) om Danmarks ställning (1997)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen	
— Protokoll (nr 6) om domstolens stadga (2001) (texten återges nedan)	
— Protokoll (nr 7) fogat till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna (1992)	
— Protokoll (nr 8) om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol (1997)	
— Protokoll (nr 9) om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen (1997)	
— Protokoll (nr 10) om utvidgningen av Europeiska unionen (2001) (texten återges nedan)	

(*) För texten till de protokoll som antogs vid tidigare regeringskonferenser, före Nice, hänvisas läsaren till sidan 355 och följande i traktatsamlingen, band I, del I, 1999 års utgåva, utgiven av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, ISBN 92-824-1668-2.

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLANDS PRESIDENT, HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN, FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, IRLANDS PRESIDENT, ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA, PORTUGISKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,

SOM ÄR BESLUTNA att övergå till en ny fas i den europeiska integrationsprocess som inleddes med upprättandet av Europeiska gemenskaperna,

SOM ERINRAR OM den historiska betydelsen av att delningen av den europeiska kontinenten har upphört och behovet av att skapa en fast grundval för uppbyggnaden av det framtida Europa,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt vid rättsstatsprincipen,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid de grundläggande sociala rättigheterna såsom dessa fastställs i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter,

SOM ÖNSKAR stärka solidariteten mellan sina folk samtidigt som de respekterar deras historia, kultur och traditioner,

SOM ÖNSKAR ytterligare stärka institutionernas demokratiska karaktär och effektivitet för att sätta dessa i stånd att inom en gemensam institutionell ram bättre fullgöra de uppgifter som har anförtrotts dem,

SOM HAR FÖRESATT SIG att stärka och uppnå en konvergens mellan ekonomierna i sina länder samt att upprätta en ekonomisk och monetär union som i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag omfattar en gemensam och stabil valuta,

SOM ÄR BESLUTNA att med beaktande av principen om en hållbar utveckling och inom ramen för en förverkligad inre marknad, en ökad sammanhållning och ett förbättrat miljöskydd främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk samt att genomföra en politik som säkerställer att framsteg i fråga om ekonomisk integration åtföljs av motsvarande framsteg på andra områden.

SOM HAR FÖRESATT SIG att införa ett gemensamt unionsmedborgarskap för medborgarna i sina länder,

SOM HAR FÖRESATT SIG att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, och därmed stärka den europeiska identiteten och självständigheten i syfte att främja fred, säkerhet och framsteg i Europa och övriga delar av världen,

SOM HAR FÖRESATT SIG att underlätta fri rörlighet för personer, samtidigt som säkerheten och tryggheten för deras folk säkerställs, genom att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag,

SOM HAR FÖRESATT SIG att fortsätta processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten fattas så nära medborgarna som möjligt i enlighet med subsidiaritetsprincipen,

SOM BEAKTAR de ytterligare steg som skall tas för att föra den europeiska integrationen framåt,

HAR BESLUTAT att upprätta en europeisk union och har för detta ändamål som befullmäktigade utsett

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:

AVDELNING I

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK UNION, härefter kallad "unionen".

Detta fördrag markerar en ny fas i processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.

Unionen skall grundas på Europeiska gemenskaperna samt den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag. Unionen skall ha till uppgift att på ett konsekvent och solidariskt sätt organisera förbindelserna mellan medlemsstaterna och mellan deras folk.

Artikel 2

Unionen skall ha som mål att

- främja ekonomiska och sociala framsteg och en hög sysselsättningsnivå och att uppnå en väl avvägd och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa ett område utan inre gränser, genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och genom att upprätta en ekonomisk och monetär union som på sikt skall omfatta en gemensam valuta i överensstämmelse med bestämmelserna i detta fördrag,
- hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar,
- stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap,

- bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring och förebyggande och bekämpande av brottslighet,
- fullt ut upprätthålla gemenskapens regelverk och bygga ut det samt att därvid överväga i vilken utsträckning den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag kan behöva revideras för att säkerställa effektiviteten hos gemenskapens mekanismer och institutioner.

Unionens mål skall uppnås i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och i överensstämmelse med de villkor och den tidsplan som fastställs i fördraget samt med beaktande av subsidiaritetsprincipen, såsom denna definieras i artikel 5 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 3

Unionen skall ha en gemensam institutionell ram, som skall säkerställa konsekvens och kontinuitet i verksamheten för att nå dess mål samtidigt som gemenskapens regelverk följs och byggs ut.

Unionen skall särskilt säkerställa att den genomgående handlar samstämmigt i relationerna med omvärlden inom ramen för sin utrikes- och säkerhetspolitik, ekonomiska politik och biståndspolitik. Rådet och kommissionen skall ansvara för sådan samstämmighet och samarbeta i detta syfte. De skall var och en inom ramen för sina befogenheter svara för att denna politik genomförs.

Artikel 4

Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och fastställa allmänna politiska riktlinjer för denna utveckling.

Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer samt kommissionens ordförande. Dessa skall biträdas av medlemsstaternas utrikesministrar och en medlem av kommissionen. Europeiska rådet skall sammanträda minst två gånger om året under ordförandeskap av stats- eller regeringschefen i den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i rådet.

Europeiska rådet skall förelägga Europaparlamentet en rapport efter varje sammanträde samt en skriftlig årsrapport om unionens framsteg.

Artikel 5

Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen och revisionsrätten skall utöva sina befogenheter på de villkor och för de syften som har fastställts dels genom bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av dessa fördrag och dels genom de övriga bestämmelserna i det här fördraget.

Artikel 6

1. Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna.

2. Unionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.
3. Unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater.
4. Unionen skall se till att den har de medel som den behöver för att nå sina mål och genomföra sin politik.

Artikel 7 (*)

1. Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar och efter Europaparlamentets samtycke slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter principer som anges i artikel 6.1 och lämna lämpliga rekommendationer till denna stat. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande anmoda oberoende personer att inom rimlig tid lägga fram en rapport om situationen i den berörda medlemsstaten.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående fortfarande äger giltighet.

2. Rådet, som skall sammanträda på statschefs- eller regeringschefs nivå, får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke, samt efter att ha uppmanat den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1.

3. När ett fastslående enligt punkt 2 har gjorts får rådet, som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet, besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av detta fördrag, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för den medlemsstatens regering. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt detta fördrag skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

4. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Att personligen närvarande eller företrädade medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas. En kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN I SYFTE ATT UPPRÄTTA EUROPEISKA GEMENSKAPEN

Artikel 8

(återges ej här)

AVDELNING III

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN

Artikel 9

(återges ej här)

AVDELNING IV

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPEN

Artikel 10

(återges ej här)

AVDELNING V

BESTÄMMELSER OM EN GEMENSAM UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Artikel 11

1. Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden inom utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall ha som mål att

- skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen, oavhängighet och integritet i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga,
- på alla sätt stärka unionens säkerhet,

- bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med grundsatserna i Förenta nationernas stadga samt i enlighet med principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inbegripet de som gäller yttre gränser,
  - främja det internationella samarbetet,
  - utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet skall säkerställa att dessa principer följs.

Artikel 12

Unionen skall sträva efter att förverkliga de mål som anges i artikel 11 genom att

- bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken,
- besluta om gemensamma strategier,
- besluta om gemensamma åtgärder,
- anta gemensamma ståndpunkter,
- stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel 13

1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.
2. Europeiska rådet skall besluta om gemensamma strategier som skall genomföras av unionen på områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen.

I de gemensamma strategierna skall anges dessas mål och varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna skall ställa till förfogande.

3. Rådet skall fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer som Europeiska rådet har antagit.

Rådet skall rekommendera Europeiska rådet gemensamma strategier och genomföra dessa, särskilt genom att besluta om gemensamma åtgärder och anta gemensamma ståndpunkter.

Rådet skall säkerställa enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande.

Artikel 14

1. Rådet skall besluta om gemensamma åtgärder. De gemensamma åtgärderna skall avse specifika situationer där operativa insatser från unionens sida anses nödvändiga. De skall ange mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor de skall genomföras.
2. Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för en gemensam åtgärd, skall rådet se över principerna och målen för åtgärden och fatta de nödvändiga besluten. Så länge rådet inte har fattat beslut skall den gemensamma åtgärden bestå.
3. Gemensamma åtgärder skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.
4. Rådet får anmoda kommissionen att förelägga rådet lämpliga förslag i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken för att säkerställa genomförandet av en gemensam åtgärd.
5. Information skall lämnas om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för en gemensam åtgärd; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslut av rådet förs över till nationell nivå.
6. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i brist på beslut av rådet får medlemsstaterna med beaktande av de allmänna målen för den gemensamma åtgärden vidta de brådskande åtgärder som behövs. De berörda medlemsstaterna skall genast underrätta rådet om sådana åtgärder.
7. Om genomförandet av en gemensam åtgärd medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för den gemensamma åtgärden eller minska dennas effektivitet.

Artikel 15

Rådet skall anta gemensamma ståndpunkter. Dessa skall ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med de gemensamma ståndpunkterna.

Artikel 16

Medlemsstaterna skall informera och samråda med varandra inom rådet om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att säkerställa att unionens inflytande utövas så effektivt som möjligt genom ett konvergent uppträdande.

Artikel 17 (*)

1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaktorganisationen (Nato), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna artikel skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 andra stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för Västuropeiska unionen (VEU) och Nato, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning.

5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel 48.

Artikel 18

1. Ordförandelandet skall företräda unionen i frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Ordförandelandet skall ansvara för att beslut som fattas enligt denna avdelning genomförs; i den egenskapen skall det därför i princip uttrycka unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. Ordförandelandet skall biträdas av rådets generalsekreterare, som skall fungera som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

4. Kommissionen skall fullt ut medverka i de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2. Ordförandelandet skall när det gäller dessa uppgifter vid behov biträdas av den medlemsstat som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet.

(*) Artikel 17 ändrad genom Nicefördraget.

5. Rådet får när det anser det nödvändigt utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel 19

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda de gemensamma ståndpunkterna.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda de gemensamma ståndpunkterna.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 och artikel 14.3 skall de medlemsstater som är företrädare inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar hålla de senare informerade om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater fullt informerade. Medlemsstater som är permanenta medlemmar av säkerhetsrådet skall då de fullgör sina uppgifter se till att unionens ståndpunkter och intressen tillvaratas, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.

Artikel 20

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära myndigheter och kommissionens delegationer i tredje land och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att säkerställa att av rådet beslutade gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder följs och genomförs.

De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information, göra gemensamma bedömningar och bidra till att genomföra de bestämmelser som avses i artikel 20 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 21

Ordförandelandet skall höra Europaparlamentet om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. Ordförandeskapet och kommissionen skall regelbundet hålla Europaparlamentet informerat om utvecklingen av unionens utrikes- och säkerhetspolitik.

Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. En gång om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om de framsteg som har gjorts för att genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 22

1. Varje medlemsstat eller kommissionen får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och lägga fram förslag för rådet.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall ordförandelandet på eget initiativ eller på begäran av kommissionen eller en medlemsstat kalla till ett extra rådssammanträde inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel 23 (*)

1. Beslut enligt denna avdelning fattas enhälligt av rådet. Att personligen närvarande eller företrädna medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut fattas.

En rådsmedlem som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring enligt detta stycke. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa beslutet men skall godta att beslutet är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionshandling på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de rådsmedlemmar som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder mer än en tredjedel av rösterna, vägda i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall beslutet inte fattas.

2. Rådet skall med avvikelse från bestämmelserna i punkt 1 med kvalificerad majoritet

- besluta om gemensamma åtgärder, anta gemensamma ståndpunkter eller fatta andra beslut på grundval av en gemensam strategi,
- besluta om genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt,
- utse en särskild representant i enlighet med artikel 18.5.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemmar (**).

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. I procedurfrågor skall rådet fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 24 (*)

1. När det är nödvändigt att ingå ett avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer för att genomföra denna avdelning får rådet bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i detta syfte. Sådana avtal skall ingås av rådet efter rekommendation av ordförandelandet.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

(**) Detta stycke kommer att ändras den 1 januari 2005 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

2. Rådet skall besluta enhälligt när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att fatta interna beslut.
3. När avtalet syftar till att genomföra en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 23.2.
4. Bestämmelserna i denna artikel skall också gälla frågor som omfattas av avdelning VI. När ett avtal avser en fråga där kvalificerad majoritet krävs för antagande av interna beslut eller åtgärder skall rådet besluta med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 34.3.
5. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden; de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet likväl skall gälla provisoriskt.
6. De avtal som ingås enligt de villkor som fastställs i denna artikel är bindande för unionens institutioner.

Artikel 25 (*)

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter.

Inom ramen för denna avdelning skall kommittén på rådets ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att fatta lämpliga beslut om den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47.

Artikel 26

Rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall biträda rådet i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt genom att medverka vid utformning, förberedelse och genomförande av beslut i politiska frågor samt att, när det är lämpligt, på rådets vägnar och på ordförandelandets begäran föra en politisk dialog med tredje part.

Artikel 27

Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 27a (*)

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att värna hela unionens värderingar och främja hela unionens intressen genom att bekräfta dess identitet som sammanhållande kraft på den internationella arenan. Sådana samarbeten skall respektera

- den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens principer, mål, allmänna riktlinjer och samstämmighet samt de beslut som fattas inom ramen för denna politik,
- Europeiska gemenskapens befogenheter, och
- samstämmigheten mellan unionens samlade politik och dess yttre åtgärder.

2. Artiklarna 11–27 och artiklarna 27b–28 skall tillämpas på närmare samarbeten enligt den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 27c och artiklarna 43–45.

Artikel 27b (*)

Närmare samarbeten enligt denna avdelning skall avse genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. De får inte avse frågor som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Artikel 27c (*)

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 27b skall rikta en begäran om detta till rådet.

Denna begäran skall översändas till kommissionen och för kännedom till Europaparlamentet. Kommissionen skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det närmare samarbete som planeras och unionens politik. Bemyndigandet skall ges av rådet, som skall besluta i enlighet med artikel 23.2 andra och tredje styckena med beaktande av artiklarna 43–45.

Artikel 27d (*)

Utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter, skall rådets generalsekretär, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt se till att Europaparlamentet och alla rådsmedlemmar fullt ut informeras om genomförandet av de närmare samarbetena inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 27e (*)

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 27c skall anmäla sin avsikt till rådet och informera kommissionen. Kommissionen skall inom tre månader efter att ha mottagit anmälan avge ett yttrande till rådet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran och om eventuella särskilda bestämmelser som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

(*) Artikeln infördes genom Nicefördraget.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 23.2 tredje stycket.

Artikel 28

1. Artiklarna 189, 190, 196–199, 203, 204, 206–209, 213–219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet enhälligt beslutar något annat.

Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. De medlemsstater, vilkas företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel 23.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

AVDELNING VI

BESTÄMMELSER OM POLISSAMARBETE OCH STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

Artikel 29 (*)

Utan att det påverkar Europeiska gemenskapens befogenheter skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bland medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete samt genom att förebygga och bekämpa rasism och främlingsfientlighet.

Detta mål skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri, genom

— närmare samarbete mellan polismyndigheter, tullmyndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, både direkt och genom Europeiska polisbyrån (Europol), i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 30 och 32,

---

(*) Artikel 29 ändrad genom Nicefördraget.

- närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet genom Europeiska enheten för rättsligt samarbete (Eurojust), i enlighet med artiklarna 31 och 32,
- tillnärmning, när det är nödvändigt, av straffrättsliga regler i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 e.

Artikel 30

1. De gemensamma insatserna på polissamarbetets område skall omfatta
  - a) operativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, inbegripet polisen, tullen och andra specialiserade brottsbekämpande organ i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott,
  - b) insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information, inbegripet information som brottsbekämpande organ innehar, i synnerhet genom Europol, om rapporter om tvivelaktiga ekonomiska transaktioner, under iakttagande av tillämpliga bestämmelser om skydd av personuppgifter,
  - c) samarbete och gemensamma initiativ när det gäller utbildning, utbyte av sambandsmän, utstationering, användning av utrustning och kriminalteknisk forskning,
  - d) gemensam utvärdering av särskild utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.
2. Rådet skall främja samarbete genom Europol och skall särskilt, inom fem år från dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande,
  - a) göra det möjligt för Europol att underlätta och stödja förberedelse av samt att främja samordning och utförande av särskilda utredningsinsatser från medlemsstaternas behöriga myndigheters sida, inklusive operativa insatser av gemensamma grupper som omfattar företrädare för Europol i en stödjande funktion,
  - b) besluta om åtgärder som tillåter Europol att anmoda medlemsstaternas behöriga myndigheter att genomföra och samordna sina utredningar i särskilda fall och att utveckla specialiserad sakkunskap som kan ställas till medlemsstaternas förfogande för att biträda dem vid utredning av fall av organiserad brottslighet,
  - c) främja sambandssystem mellan tjänstemän som handlägger förundersökning respektive åtal och som är särskilt inriktade på att bekämpa organiserad brottslighet i nära samarbete med Europol,
  - d) upprätta ett nätverk för forskning, dokumentation och statistik om gränsöverskridande brottslighet.

Artikel 31 (*)

1. De gemensamma insatserna i det straffrättsliga samarbetet skall omfatta
  - a) underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga ministerier och rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet, när detta visar sig vara lämpligt, genom Eurojust, när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut,
  - b) underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna,
  - c) säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet,
  - d) förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,
  - e) gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.
2. Rådet skall uppmuntra till samarbete genom Eurojust och
  - a) möjliggöra för Eurojust att underlätta en god samordning mellan medlemsstaternas nationella åklagarmyndigheter,
  - b) främja att Eurojust stöder brottsutredningar som gäller grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet om den är organiserad, med beaktande bland annat av Europols analyser,
  - c) underlätta för Eurojust att bedriva ett nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket, särskilt för att underlätta verkställighet av framställningar om rättslig hjälp och om utlämning.

Artikel 32

Rådet skall bestämma de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheter som avses i artiklarna 30 och 31 får verka på en annan medlemsstats territorium i samverkan och samförstånd med den statens myndigheter.

Artikel 33

Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 34

1. På de områden som avses i denna avdelning skall medlemsstaterna informera och samråda med varandra inom rådet i syfte att samordna sitt handlande. För detta ändamål skall de upprätta ett samarbete mellan de behöriga enheterna i sina förvaltningar.

2. Rådet skall på lämpligt sätt och enligt den ordning som anges i denna avdelning vidta åtgärder och främja samarbete som bidrar till att unionens mål uppnås. För detta ändamål får rådet genom enhälligt beslut på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen

- a) anta gemensamma ståndpunkter som anger unionens inställning i en viss fråga,
- b) fatta rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Rambesluten skall vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt; de skall inte ha direkt effekt,
- c) fatta beslut för alla andra ändamål som stämmer överens med målen i denna avdelning, dock med uteslutande av tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Dessa beslut skall vara bindande och skall inte ha direkt effekt; rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dessa beslut på unionsnivå,
- d) upprätta konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Medlemsstaterna skall påbörja tillämpliga förfaranden inom den tid som rådet fastställer.

Om inte annat anges i konventionerna skall dessa, så snart de har antagits av åtminstone hälften av medlemsstaterna, träda i kraft för dessa medlemsstater. Åtgärder för att genomföra konventionerna skall beslutas inom rådet med en majoritet av två tredjedelar av de fördragsslutande parterna.

3. (*) När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas enligt artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 62 röster från minst 10 medlemmar skall krävas för beslut.

4. I procedurfrågor skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 35

1. Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att i enlighet med de villkor som anges i denna artikel meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av rambeslut och beslut, om tolkning av konventioner som upprättas enligt denna avdelning och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa.

(*) Denna punkt kommer att ändras den 1 januari 2005 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

2. En medlemsstat skall ha möjlighet att genom en förklaring som avges vid tidpunkten för Amsterdamfördragets undertecknande eller när som helst därefter godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden enligt punkt 1.
3. En medlemsstat som avger en förklaring enligt punkt 2 skall ange antingen
  - a) att en domstol i den medlemsstaten, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande om en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, eller
  - b) att en domstol i den staten får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.
4. Varje medlemsstat skall, vare sig den har avgivit en förklaring enligt punkt 2 eller inte, ha rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter i mål som uppkommer enligt punkt 1.
5. Domstolen skall inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
6. Domstolen skall vara behörig att granska lagenligheten av rambeslut och andra beslut när en medlemsstat eller kommissionen väcker talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Talan som avses i denna punkt skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes.
7. Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel 34.2, om rådet inte kan avgöra tvisten inom sex månader efter det att den hänsköts till rådet av en av dess medlemmar. Domstolen skall även vara behörig att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel 34.2 d.

Artikel 36

1. En samordningskommitté som består av högre tjänstemän skall inrättas. Utöver sin samordningsfunktion skall kommittén ha till uppgift att

— avge yttranden till rådet, antingen på rådets begäran eller på eget initiativ,

- utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bidra till att förbereda rådets överläggningar inom de områden som avses i artikel 29.
2. Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 37

Medlemsstaterna skall inom internationella organisationer och vid internationella konferenser företräda de gemensamma ståndpunkter som har antagits enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artiklarna 18 och 19 skall i förekommande fall tillämpas på frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 38

Sådana avtal som avses i artikel 24 får omfatta frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 39

1. Rådet skall höra Europaparlamentet innan det beslutar om en sådan åtgärd som avses i artikel 34.2 b, 34.2 c och 34.2 d. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tidsfrist som rådet får bestämma och som inte får vara kortare än tre månader. Om inget yttrande har avgivits inom denna tid får rådet fatta beslut.
2. Ordförandelandet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om överläggningar på de områden som omfattas av denna avdelning.
3. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. Europaparlamentet skall varje år hålla en debatt om de framsteg som har gjorts inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 40 (*)

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att möjliggöra för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa samtidigt som Europeiska gemenskapens befogenheter samt målen i denna avdelning respekteras.
2. Artiklarna 29–39 och artiklarna 40a, 40b och 41 skall tillämpas på de närmare samarbeten som avses i den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 40a och artiklarna 43–45.
3. De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör domstolens behörighet och utövandet av denna behörighet skall tillämpas på denna artikel samt artiklarna 40a och 40b.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 40a (*)

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 40 skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Dessa får då lägga fram ett initiativ för rådet för att erhålla bemyndigande till det närmare samarbetet i fråga.

2. Ett bemyndigande enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43–45 ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen eller på minst åtta medlemsstaters initiativ och efter att ha hört Europaparlamentet. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

Artikel 40b (*)

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 40a skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt tillsammans med en rekommendation om särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga för att den berörda medlemsstaten skall kunna delta i samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut enligt de villkor som anges i artikel 44.1.

Artikel 41

1. Artiklarna 189, 190, 195, 196–199, 203, 204, artikel 205.3, artiklarna 206–209, 213–219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

(*) Artikelns införda genom Nicefördraget.

Artikel 42

På initiativ av kommissionen eller en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet får rådet enhälligt besluta att åtgärder inom de områden som avses i artikel 29 skall omfattas av avdelning IV i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och samtidigt fastställa vilka omröstningsregler som skall gälla. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

AVDELNING VII

BESTÄMMELSER OM ETT NÄRMARE SAMARBETE

Artikel 43 (*)

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, förutsatt att samarbetet

- a) syftar till att främja unionens och gemenskapens mål, skydda och tjäna deras intressen samt förstärka deras integrationsprocess,
- b) respekterar nämnda fördrag och unionens gemensamma institutionella ram,
- c) respekterar gemenskapens regelverk och de åtgärder som vidtagits enligt övriga bestämmelser i nämnda fördrag,
- d) faller inom unionens eller gemenskapens behörighet och inte avser områden där gemenskapen är ensam behörig,
- e) inte påverkar den inre marknaden som den definieras i artikel 14.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller den ekonomiska och sociala sammanhållningen enligt avdelning XVII i samma fördrag,
- f) inte innebär något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna och inte leder till snedvridning av konkurrensen dem emellan,
- g) inbegriper minst åtta medlemsstater,
- h) respekterar icke deltagande medlemsstaters befogenheter, rättigheter och skyldigheter,
- i) inte påverkar bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar,
- j) är öppet för alla medlemsstater i enlighet med artikel 43b.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 43a (*)

Närmare samarbeten får endast inledas som en sista utväg, när det i rådet har fastställts att de för samarbetena uppställda målen inte kan uppnås inom rimlig tid med tillämpning av relevanta bestämmelser i fördragen.

Artikel 43b (*)

När de närmare samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater. De skall även vara öppna när som helst i enlighet med artiklarna 27e och 40b i det här fördraget samt artikel 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom ramen för detta. Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete skall se till att så många medlemsstater som möjligt uppmuntras att delta.

Artikel 44 (**)

1. Vid antagande av de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra ett närmare samarbete enligt artikel 43, skall de relevanta institutionella bestämmelserna i detta fördrag och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Alla rådsmedlemmar skall kunna delta i överläggningarna, men endast de som företräder de medlemsstater som deltar i det närmare samarbetet får delta i beslutsfattandet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 23.2 andra och tredje styckena i det här fördraget vad avser ett närmare samarbete på grundval av artikel 27c. För enhällighet krävs endast de berörda rådsmedlemmarnas röster.

Sådana rättsakter och beslut skall inte ingå i unionens regelverk.

2. Medlemsstaterna skall, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det närmare samarbete som de deltar i. Sådana rättsakter och beslut skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i detta och, i förekommande fall, vara direkt tillämpliga endast i dessa stater. De medlemsstater som inte deltar i detta närmare samarbete får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det.

Artikel 44a (***)

Andra utgifter för genomförandet av ett närmare samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat.

(*) Artikelns införda genom Nicefördraget.

(**) Artikelns ändrad genom Nicefördraget.

(***) Artikelns införda genom Nicefördraget (f.d. artikel 44.2).

Artikel 45 (*)

Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas på grundval av denna avdelning är samstämmiga såväl inbördes som med unionens och gemenskapens politik och skall samarbeta i detta syfte.

AVDELNING VIII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 46 (*)*

De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövandet av denna behörighet skall endast tillämpas på följande bestämmelser i det här fördraget:

- a) Bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- b) Bestämmelserna i avdelning VI enligt de villkor som föreskrivs i artikel 35.
- c) Bestämmelserna i avdelning VII enligt de villkor som föreskrivs i artiklarna 11 och 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 40 i det här fördraget.
- d) Artikel 6.2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt det här fördraget.
- e) I artikel 7, endast de regler som avser förfarandet, när domstolen fattar beslut på begäran av den berörda medlemsstaten och inom en månad från det att rådet gjort det fastslående som avses i den artikeln.
- f) Artiklarna 46–53.

Artikel 47

Om inte annat följer av bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och dessa slutbestämmelser skall ingen bestämmelse i det här fördraget inverka på fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna eller på senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av de fördragen.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 48

Varje medlemsstats regering eller kommissionen får förelägga rådet förslag till ändringar av de fördrag som unionen bygger på.

Om rådet efter att ha hört Europaparlamentet och i förekommande fall kommissionen, uttalar sig för att sammankalla en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar, skall konferensen sammankallas av rådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i dessa fördrag. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området.

Ändringarna skall träda i kraft när de har ratificerats av samtliga medlemsstater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 49

Varje europeisk stat som respekterar de principer som anges i artikel 6.1 får ansöka om att bli medlem av unionen. Ansökan skall ställas till rådet, som skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter samtycke av Europaparlamentet, som skall fatta sitt beslut med absolut majoritet av sina ledamöter.

Villkoren för att upptas som medlem och de anpassningar av fördragen som unionen bygger på, som därigenom blir nödvändiga, skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall föreläggas samtliga avtalsslutande stater för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 50

1. Artiklarna 2–7 och 10–19 i fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, undertecknat i Bryssel den 8 april 1965, skall upphöra att gälla.

2. Artikel 2, artikel 3.2 och avdelning III i Europeiska enhetsakten, undertecknad i Luxemburg den 17 februari 1986 och i Haag den 28 februari 1986, skall upphöra att gälla.

Artikel 51

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

Artikel 52

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

2. Detta fördrag träder i kraft den 1 januari 1993 förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats.

Artikel 53

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken, vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Till följd av 1994 års anslutningsfördrag är även de finska och svenska texterna giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Maastricht den sjunde februari nittonhundranittiotvå.

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

**KONSOLIDERAD VERSION
AV FÖRDRAGET OM
UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA GEMENSKAPEN**

INNEHÅLL

I – FÖRDRAGSTEXT

	<i>Sida</i>
Ingress	39
Första delen – Principerna	40
Andra delen – Unionsmedborgarskap	44
Tredje delen – Gemenskapens politik	46
AVDELNING I – Fri rörlighet för varor	46
Kapitel 1 – Tullunionen	46
Kapitel 2 – Förbud mot kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna	47
AVDELNING II – Jordbruk	48
AVDELNING III – Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital	51
Kapitel 1 – Arbetstagare	51
Kapitel 2 – Etableringsrätt	52
Kapitel 3 – Tjänster	54
Kapitel 4 – Kapital och betalningar	56
AVDELNING IV – Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer	57
AVDELNING V – Transporter	61
AVDELNING VI – Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning	64
Kapitel 1 – Konkurrensregler	64
Avsnitt 1 – Regler tillämpliga på företag	64
Avsnitt 2 – Statligt stöd	67
Kapitel 2 – Bestämmelser om skatter och avgifter	68
Kapitel 3 – Tillnärmning av lagstiftning	69
AVDELNING VII – Ekonomisk och monetär politik	71
Kapitel 1 – Ekonomisk politik	71
Kapitel 2 – Monetär politik	75
Kapitel 3 – Institutionella bestämmelser	78
Kapitel 4 – Övergångsbestämmelser	81
AVDELNING VIII – Sysselsättning	88
AVDELNING IX – Gemensam handelspolitik	90
AVDELNING X – Tullsamarbete	92

AVDELNING XI – Socialpolitik, utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	92
Kapitel 1 – Sociala bestämmelser	92
Kapitel 2 – Europeiska socialfonden	97
Kapitel 3 – Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	98
AVDELNING XII – Kultur	99
AVDELNING XIII – Folkhälsa	100
AVDELNING XIV – Konsumentskydd	101
AVDELNING XV – Transeuropeiska nät	101
AVDELNING XVI – Industri	103
AVDELNING XVII – Ekonomisk och social sammanhållning	103
AVDELNING XVIII – Forskning och teknisk utveckling	105
AVDELNING XIX – Miljö	107
AVDELNING XX – Utvecklingssamarbete	109
AVDELNING XXI (*) – Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land	111
Fjärde delen – Associering av utomeuropeiska länder och territorier	111
Femte delen – Gemenskapens institutioner	113
AVDELNING I – Institutionella bestämmelser	113
Kapitel 1 – Institutionerna	113
Avsnitt 1 – Europaparlamentet	113
Avsnitt 2 – Rådet	117
Avsnitt 3 – Kommissionen	119
Avsnitt 4 – Domstolen	122
Avsnitt 5 – Revisionsrätten	129
Kapitel 2 – Gemensamma bestämmelser för flera institutioner	132
Kapitel 3 – Ekonomiska och sociala kommittén	136
Kapitel 4 – Regionkommittén	138
Kapitel 5 – Europeiska investeringsbanken	139
AVDELNING II – Finansiella bestämmelser	140
Sjätte delen – Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser	146
Slutbestämmelser	154

(*) Avdelningen införd genom Nicefördraget.

Bilaga I – Lista som avses i artikel 32 i detta fördrag	157
Bilaga II – Utomeuropeiska länder och territorier på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas	159
II – PROTOKOLL (texten återges inte här förutom de fyra protokoll som antogs av regeringskonferensen i Nice (sist i denna utgåva)) (*)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen	
— Protokoll (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar (1997)	
— Protokoll (nr 3) om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland (1997)	
— Protokoll (nr 4) om Förenade kungarikets och Irlands ställning (1997)	
— Protokoll (nr 5) om Danmarks ställning (1997)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen	
— Protokoll (nr 6) om domstolens stadga (2001) (texten återges nedan)	
— Protokoll (nr 7) fogat till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna (1992)	
— Protokoll (nr 8) om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol (1997)	
— Protokoll (nr 9) om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen (1997)	
— Protokoll (nr 10) om utvidgningen av Europeiska unionen (2001) (texten återges nedan)	
Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen	
— Protokoll (nr 11) om Europeiska investeringsbankens stadga (1957)	
— Protokoll (nr 12) om Italien (1957)	
— Protokoll (nr 13) om varor som har sitt ursprung i och kommer från vissa länder och som särbehandlas vid import till en medlemsstat (1957)	
— Protokoll (nr 14) om import till Europeiska gemenskapen av oljeprodukter som raffinerats i Nederländska Antillerna (1962)	
— Protokoll (nr 15) om en särskild ordning för Grönland (1985)	
— Protokoll (nr 16) om förvärv av egendom i Danmark (1992)	
— Protokoll (nr 17) om artikel 141 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (1992)	

(*) För texten till de protokoll som antogs vid tidigare regeringskonferenser, före Nice, hänvisas läsaren till sidan 355 och följande i traktatsamlingen, band I, del I, 1999 års utgåva, utgiven av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, ISBN 92-824-1668-2. För texten till protokoll nr 12, 13, 14 och 15 hänvisas läsaren till sidan 213 och följande i traktatsamlingen, band I, del II, 1995 års utgåva, utgiven av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, ISBN 92-824-1205-9.

- Protokoll (nr 18) om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (1992)
- Protokoll (nr 19) om Europeiska monetära institutets stadga (1992)
- Protokoll (nr 20) om förfarandet vid alltför stora underskott (1992)
- Protokoll (nr 21) om konvergenskriterier enligt artikel 121 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (1992)
- Protokoll (nr 22) om Danmark (1992)
- Protokoll (nr 23) om Portugal (1992)
- Protokoll (nr 24) om övergången till den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (1992)
- Protokoll (nr 25) om vissa bestämmelser angående Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland (1992)
- Protokoll (nr 26) om vissa bestämmelser angående Danmark (1992)
- Protokoll (nr 27) om Frankrike (1992)
- Protokoll (nr 28) om ekonomisk och social sammanhållning (1992)
- Protokoll (nr 29) om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater (1997)
- Protokoll (nr 30) om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna (1997)
- Protokoll nr (31) om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser (1997)
- Protokoll (nr 32) om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna (1997)
- Protokoll (nr 33) om djurskydd och djurens välfärd (1997)
- Protokoll (nr 34) om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden (2001) (texten återges nedan)
- Protokoll (nr 35) om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (2001) (texten återges nedan)

Protokoll som fogas till fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

- Protokoll (nr 36) om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier (1965)

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLANDS PRESIDENT, FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HENNES KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGINNAN AV LUXEMBURG OCH HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA ⁽¹⁾,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att lägga grunden till en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken,

SOM AVSER att säkerställa ekonomiska och sociala framsteg i sina länder genom gemensamma åtgärder för att undanröja de barriärer som delar Europa,

SOM UPPSTÄLLER som ett väsentligt mål för sina strävanden att fortgående förbättra levnads- och arbetsvillkoren för sina folk,

SOM INSER att undanröjandet av förekommande hinder kräver samordnade åtgärder för att garantera en jämn utveckling, jämvikt i handelsutbytet och sund konkurrens,

SOM ÄR ANGELÄGNA att stärka den ekonomiska gemenskapen mellan sina länder och att trygga en harmonisk utveckling genom att minska klyftan mellan olika regioner samt eftersläpningen för mindre gynnade regioner,

SOM ÖNSKAR bidra till att gradvis avveckla restriktionerna i den internationella handeln genom en gemensam handelspolitik,

SOM ÄMNAR bekräfta den solidaritet som förenar Europa och utomeuropeiska länder och som önskar trygga deras välfärd i överensstämmelse med principerna i Förenade nationernas stadga,

SOM FÖRESATT SIG att genom att förena sina resurser bevara och stärka skyddet för fred och frihet och som uppmanar de övriga folk i Europa som bekänner sig till samma ideal att ansluta sig till deras strävanden,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att främja utvecklingen av högsta möjliga kunskapsnivå för sina folk genom en bred tillgång till utbildning och kontinuerlig fortbildning,

HAR BESLUTAT att skapa en EUROPEISK GEMENSKAP och har för detta ändamål som befullmäktigade utsett:

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:

⁽¹⁾ Konungariket Danmark, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Irland, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har sedan dess blivit medlemmar i Europeiska gemenskapen.

FÖRSTA DELEN

PRINCIPERNA

Artikel 1

Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK GEMENSKAP.

Artikel 2

Gemenskapen skall ha till uppgift att genom att upprätta en gemensam marknad och en ekonomisk och monetär union och genom att fullfölja den gemensamma politik eller verksamhet som avses i artiklarna 3 och 4 främja en harmonisk, väl avvägd och hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Artikel 3

1. För att uppnå de mål som anges i artikel 2 skall gemenskapens verksamhet på de villkor och i den takt som anges i detta fördrag innefatta
  - a) förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna vid import och export av varor samt förbud mot alla övriga åtgärder med motsvarande verkan,
  - b) en gemensam handelspolitik,
  - c) en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital avskaffas mellan medlemsstaterna,
  - d) åtgärder som avser personers inresa och rörlighet enligt avdelning IV,
  - e) en gemensam politik på jordbruks- och fiskeområdet,
  - f) en gemensam politik på transportområdet,
  - g) en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids,
  - h) tillnärmning av medlemsstaternas nationella lagstiftning i den utsträckning den gemensamma marknadens funktion kräver det,
  - i) främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra denna mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi,
  - j) en politik på det sociala området som innefattar en europeisk socialfond,
  - k) stärkande av den ekonomiska och sociala sammanhållningen,

- l) en miljöpolitik,
- m) stärkande av gemenskapsindustrins konkurrenskraft,
- n) främjande av forskning och teknisk utveckling,
- o) stimulans till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät,
- p) bidrag till att uppnå en hög hälsoskyddsnivå,
- q) bidrag till god utbildning samt till kulturens utveckling i medlemsstaterna,
- r) en politik på området för utvecklingsamarbete,
- s) associering av utomeuropeiska länder och territorier i syfte att öka handeln och att gemensamt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen,
- t) bidrag till att stärka konsumentskyddet,
- u) åtgärder på områdena energi, räddningstjänst och turism.

2. I all verksamhet som avses i denna artikel skall gemenskapen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

Artikel 4

1. För att de mål som anges i artikel 2 skall uppnås skall medlemsstaternas och gemenskapens verksamhet, på de villkor och enligt den tidsplan som anges i detta fördrag, innefatta förändret av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

2. Parallellt härmed och i enlighet med detta fördrag samt den tidsplan och de förfaranden som anges i fördraget skall denna verksamhet omfatta en oåterkallelig låsning av växelkurserna som skall leda till att en gemensam valuta, ecun, införs och till att en gemensam penning- och valutapolitik fastställs och bedrivs; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom gemenskapen, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

3. Denna verksamhet från medlemsstaternas och gemenskapens sida förutsätter att följande vägledande principer iakttas: Stabila priser, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

Artikel 5

Gemenskapen skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats och de mål som har ställts upp för den genom detta fördrag.

På de områden där gemenskapen inte är ensam behörig skall den i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå.

Gemenskapen skall inte vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i detta fördrag.

Artikel 6

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet enligt artikel 3, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

Artikel 7

1. De uppgifter som anförtrotts gemenskapen skall genomföras av

- ett EUROPAPARLAMENT,
- ett RÅD,
- en KOMMISSION,
- en DOMSTOL,
- en REVISIONSRÄTT.

Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag.

2. Rådet och kommissionen skall biträdas av en ekonomisk och social kommitté och en regionkommitté med rådgivande uppgifter.

Artikel 8

Ett europeiskt centralbankssystem (härefter kallat "ECBS") och en europeisk centralbank (härefter kallad "ECB") skall upprättas enligt det förfarande som anges i detta fördrag; de skall handla inom ramen för de befogenheter som de har tilldelats genom detta fördrag och den stadga för ECBS och ECB (härefter kallad "ECBS-stadgan"), som är fogad till fördraget.

Artikel 9

En europeisk investeringsbank upprättas härmed; den skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag och den stadga som är fogad till fördraget.

Artikel 10

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av detta fördrag eller av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner. Medlemsstaterna skall underlätta att gemenskapens uppgifter fullgörs.

De skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås.

Artikel 11 (*)

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i detta fördrag skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

2. Ett bemyndigande att inleda ett närmare samarbete enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43–45 i Fördraget om Europeiska unionen ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Om det närmare samarbetet avser ett område som omfattas av förfarandet i artikel 251 i det här fördraget, krävs Europaparlamentets samtycke.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

3. De rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det närmare samarbetet skall vara underkastade alla relevanta bestämmelser i detta fördrag, om inte annat föreskrivs i denna artikel och artiklarna 43–45 i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 11a (**)

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 11 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits skall kommissionen fatta beslut i frågan och om eventuella särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga.

Artikel 12

Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Rådet kan enligt förfarandet i artikel 251 anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan diskriminering.

Artikel 13 (*)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i detta fördrag och inom ramen för de befogenheter som fördraget ger gemenskapen, kan rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

2. Med avvikelse från punkt 1 skall rådet fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel 251 när rådet, i syfte att stödja de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1, beslutar om stimulansåtgärder på gemenskapsnivå, som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

(*) Artikel 11 ändrad genom Nicefördraget.

(**) Artikel 11a införd genom Nicefördraget (f.d. artikel 11.3).

Artikel 14

1. Gemenskapen skall besluta om åtgärder i syfte att gradvis upprätta den inre marknaden under tiden fram till och med den 31 december 1992 i enlighet med bestämmelserna i denna artikel och i artiklarna 15, 26, artikel 47.2, artiklarna 49, 80, 93 och 95 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag.

3. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen fastställa de riktlinjer och villkor som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

Artikel 15

Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som uppställts i artikel 14, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för under den tid då den inre marknaden upprättas, och den får föreslå lämpliga bestämmelser.

Om dessa bestämmelser får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den gemensamma marknadens funktion.

Artikel 16

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 73, 86 och 87 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har för unionens gemensamma värderingar och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning, skall gemenskapen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom detta fördrags tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter.

ANDRA DELEN

UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 17

1. Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta fördrag.

Artikel 18 (*)

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.
2. Om en åtgärd från gemenskapens sida är nödvändig för att uppnå detta mål och om inte befogenheter för detta föreskrivs i detta fördrag, kan rådet anta bestämmelser i syfte att underlätta utövandet av de rättigheter som avses i punkt 1. Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 251.
3. Punkt 2 skall inte tillämpas på bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument och inte heller på bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd.

Artikel 19

1. Varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid kommunala val i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 190.4 och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna, skall varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

Artikel 20

Varje unionsmedborgare skall inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgarna i den staten. Medlemsstaterna skall komma överens om de inbördes regler som behövs och inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta skydd.

Artikel 21

Varje unionsmedborgare skall ha rätt att göra framställningar till Europaparlamentet enligt artikel 194.

Varje unionsmedborgare kan vända sig till den enligt artikel 195 tillsatta ombudsmannen.

Varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till varje institution eller organ som avses i denna artikel eller i artikel 7 på något av de språk som anges i artikel 314 och få svar på samma språk.

(*) Artikel 18 ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 22

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av bestämmelserna i denna del. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

På denna grund och om inte annat följer av andra bestämmelser i detta fördrag får rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet anta bestämmelser för att stärka eller komplettera de rättigheter som föreskrivs i denna del; dessa bestämmelser skall rådet rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

TREDJE DELEN

GEMENSKAPENS POLITIK

AVDELNING I

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

Artikel 23

1. Gemenskapen skall grunda sig på en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.

2. Bestämmelserna i denna avdelning artikel 25 och kapitel 2 skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

Artikel 24

Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

KAPITEL 1

TULLUNIONEN

Artikel 25

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Artikel 26

Tullsatser i den gemensamma tulltaxan skall fastställas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.

Artikel 27

När kommissionen skall fullgöra sina uppgifter enligt detta kapitel skall den vägledas av

- a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredje land,
- b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom gemenskapen, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,
- c) gemenskapens försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,
- d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom gemenskapen.

KAPITEL 2

FÖRBUD MOT KVANTITATIVA RESTRIKTIONER MELLAN MEDLEMSSTATERNA

Artikel 28

Kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 29

Kvantitativa exportrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 30

Bestämmelserna i artiklarna 28 och 29 skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Artikel 31

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

Bestämmelserna i denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. Dessa bestämmelser skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i punkt 1 eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har en reglering som är utformad för att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av reglerna i denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

AVDELNING II

JORDBRUK

Artikel 32

1. Den gemensamma marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter. Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.

2. Om inte annat föreskrivs i artiklarna 33–38 skall reglerna för upprättandet av den gemensamma marknaden tillämpas på jordbruksprodukter.

3. De varor för vilka bestämmelserna i artiklarna 33–38 gäller är upptagna i den lista som har fogats som bilaga I till detta fördrag.

4. Den gemensamma marknadsens funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik.

Artikel 33

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att

- a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften,
- b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
- c) stabilisera marknaderna,
- d) trygga försörjningen,
- e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till
- jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,
  - nödvändigheten av att gradvis genomföra lämpliga anpassningsåtgärder,
  - det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Artikel 34

1. För att uppnå de mål som anges i artikel 33 upprättas en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

- Gemensamma konkurrensregler.
- Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.
- En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i artikel 33, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel 33 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom gemenskapen.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Artikel 35

För att de mål som anges i artikel 33 skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

- en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,
- gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

Artikel 36

Bestämmelserna i kapitlet om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån rådet, med hänsyn till målsättningen i artikel 33, beslutar detta inom ramen för bestämmelserna i artikel 37.2 och 37.3 och enligt det förfarande som anges där.

Rådet får särskilt tillåta stöd

- a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,
- b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Artikel 37

1. För att utforma huvudlinjerna för en gemensam jordbrukspolitik skall kommissionen när detta fördrag träder i kraft sammankalla medlemsstaterna till en konferens för att jämföra deras jordbrukspolitik, särskilt genom att göra en sammanställning över deras resurser och behov.

2. Med beaktande av arbetet under den konferens som nämns i punkt 1 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén skall kommissionen inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft lägga fram förslag om utformningen och genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken, vilka förslag även skall innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i artikel 34.1 samt att de åtgärder som särskilt nämnts i denna avdelning genomförs.

Dessa förslag skall ta hänsyn till att de jordbruksfrågor som nämns i denna avdelning kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

På förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda förordningar eller direktiv eller fatta beslut utan att detta begränsar rådets rätt att också utfärda rekommendationer.

3. Rådet får med kvalificerad majoritet och under de förutsättningar som anges i punkt 2 besluta om att ersätta de nationella marknadsorganisationerna med den gemensamma organisation som föreskrivs i artikel 34.1

- a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion, likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard: därvid skall hänsyn tas till den takt i vilken möjliga anpassningsåtgärder och nödvändig specialisering kan genomföras; samt
- b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom gemenskapen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

4. Upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför gemenskapen om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredje land.

Artikel 38

När en vara är underkastad en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall fastställa storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

AVDELNING III

FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER, TJÄNSTER OCH KAPITAL

KAPITEL 1

ARBETSTAGARE

Artikel 39

1. Fri rörlighet för arbetstagare skall säkerställas inom gemenskapen.
2. Denna fria rörlighet skall innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet skall avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.
3. Den skall, med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, innefatta rätt att
  - a) anta faktiska erbjudanden om anställning,
  - b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
  - c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,
  - d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som skall fastställas av kommissionen i tillämpningsföreskrifter.
4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Artikel 40

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv eller förordningar i vilka de åtgärder anges som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i artikel 39, och därvid särskilt

- a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,

- b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra den fria rörligheten för arbetstagare om de behövs,
- c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor i fråga om fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,
- d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga risker för levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

Artikel 41

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbytet av unga arbetstagare.

Artikel 42

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 besluta om sådana åtgärder inom den sociala trygghetens område som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare och därvid särskilt införa ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att

- a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,
- b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

Rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251.

KAPITEL 2

ETABLERINGSRÄTT

Artikel 43

Inom ramen för nedanstående bestämmelser skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Etableringsfriheten skall innefatta rätt att starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel 48 andra stycket, på de villkor som etableringslandets lagstiftning föreskriver för egna medborgare, om inte annat följer av bestämmelserna i kapitlet om kapital.

Artikel 44

1. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde.
2. Rådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt ovanstående bestämmelser, särskilt genom att
  - a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,
  - b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom gemenskapen,
  - c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behövs,
  - d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,
  - e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i artikel 33.2,
  - f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,
  - g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen, och
  - h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Artikel 45

Bestämmelserna i detta kapitel skall för den medlemsstat som är berörd inte omfatta verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att bestämmelserna i detta kapitel inte skall tillämpas på viss verksamhet.

Artikel 46

1. Bestämmelserna i detta kapitel och åtgärder som vidtagits med stöd av dessa skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.
2. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv för samordning av de ovan nämnda bestämmelserna.

Artikel 47

1. För att underlätta för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv som syftar till ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis.
2. I samma syfte skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Rådet skall genom enhälligt beslut under hela förfarandet enligt artikel 251 besluta om direktiv vilkas genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. I andra fall skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.
3. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

Artikel 48

Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen skall vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med "bolag" förstås bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

KAPITEL 3

TJÄNSTER

Artikel 49

Inom ramen för nedanstående bestämmelser skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas även på medborgare i tredje land som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom gemenskapen.

Artikel 50

Som "tjänster" i detta fördrags mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitlet om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare.

Artikel 51

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras av bestämmelserna i avdelningen om transporter.
2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

Artikel 52

1. Rådet skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Europaparlamentet med kvalificerad majoritet utfärda direktiv för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst.
2. De direktiv som nämns i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vilkas liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Artikel 53

Medlemsstaterna förklarar sig beredda att gå utöver den liberalisering av tjänster som de direktiv kräver som utfärdas enligt artikel 52.1, om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de medlemsstater som saken gäller.

Artikel 54

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster inte har avvecklats, skall varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkingar på alla i artikel 49 första stycket avsedda personer som tillhandahåller tjänster, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Artikel 55

Bestämmelserna i artiklarna 45–48 skall tillämpas på de sakområden som regleras i detta kapitel.

KAPITEL 4

KAPITAL OCH BETALNINGAR

Artikel 56

1. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för kapitalrörelser mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.
2. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.

Artikel 57

1. Bestämmelserna i artikel 56 skall inte påverka tillämpningen gentemot tredje land av restriktioner som är i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller gemenskapsrätt för sådana kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.
2. Utan att göra avkall på sin strävan att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredje land och utan att det påverkar tillämpningen av andra kapitel i detta fördrag, får rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader. Enhällighet krävs för sådana åtgärder enligt denna punkt som utgör ett steg tillbaka inom gemenskapsrätten när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land.

Artikel 58

1. Bestämmelserna i artikel 56 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att
  - a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika ort,
  - b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelse av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.
2. Bestämmelserna i detta kapitel skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med detta fördrag.

3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt artikel 56.

Artikel 59

Om kapitalrörelser till eller från tredje land under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB vidta skyddsåtgärder gentemot tredje land för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga.

Artikel 60

1. Om åtgärder från gemenskapens sida anses nödvändiga i ett sådant fall som avses i artikel 301, får rådet enligt förfarandet i artikel 301 vidta nödvändiga brådskande åtgärder gentemot berörda tredje länder vad gäller kapitalrörelser och betalningar.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 297 och så länge rådet inte har vidtagit åtgärder enligt punkt 1, får en medlemsstat på allvarliga politiska grunder av brådskande karaktär vidta ensidiga åtgärder mot ett tredje land beträffande kapitalrörelser och betalningar. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om sådana åtgärder senast då dessa träder i kraft.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall ändra eller upphäva sådana åtgärder. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om rådet fattar ett sådant beslut.

AVDELNING IV

VISERING, ASYL, INVANDRING OCH ANNAN POLITIK SOM RÖR FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER

Artikel 61

För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall rådet

- a) inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer i enlighet med artikel 14, och i samband därmed besluta om direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring i enlighet med bestämmelserna i artikel 62.2 och 62.3 och artikel 63.1 a och 63.2 a samt om åtgärder för att förebygga och bekämpa brottslighet i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 e i Fördraget om Europeiska unionen,
- b) besluta om andra åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för medborgare i tredje land, i enlighet med bestämmelserna i artikel 63,
- c) besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 65,

- d) besluta om lämpliga åtgärder för att främja och stärka administrativt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 66,
- e) besluta om åtgärder som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete för att uppnå en hög säkerhetsnivå genom att förebygga och bekämpa brottslighet inom unionen i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 62

Rådet skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 67 inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Åtgärder i syfte att i överensstämmelse med artikel 14 säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, vare sig dessa är unionsmedborgare eller medborgare i tredje land, när de passerar inre gränser.
2. Åtgärder som avser passage av medlemsstaternas yttre gränser och med vilkas hjälp det skall fastställas
  - a) normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser,
  - b) regler om visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader, inbegripet
    - i) en förteckning över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och över de länder vars medborgare är undantagna från detta krav,
    - ii) förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar,
    - iii) en enhetlig utformning av viseringar,
    - iv) regler för enhetligt utformade viseringar.
3. Åtgärder som anger villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader.

Artikel 63

Rådet skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 67 inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Åtgärder som avser asyl, i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning samt andra relevanta fördrag, inom följande områden:
  - a) Kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat.
  - b) Miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna.

- c) Miniminormer för när medborgare i tredje land skall betraktas som flyktingar.
  - d) Miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.
2. Åtgärder som avser flyktingar och fördrivna personer inom följande områden:
- a) Miniminormer för att ge tillfälligt skydd åt fördrivna personer från tredje land vilka inte kan återvända till sitt ursprungsland och för personer som av andra skäl behöver internationellt skydd.
  - b) Främjande av en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot flyktingar och fördrivna personer och bära följderna av detta.
3. Åtgärder som avser invandringspolitiken inom följande områden:
- a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.
  - b) Olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet återsändande av olagliga invandrare.
4. Åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat får bosätta sig i andra medlemsstater.

Åtgärder som rådet beslutar enligt punkterna 3 och 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att på de berörda områdena behålla eller införa nationella bestämmelser som är förenliga med detta fördrag och internationella avtal.

Den femårsperiod som avses ovan skall inte gälla för åtgärder som skall beslutas enligt punkterna 2 b, 3 a och 4.

Artikel 64

1. Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
2. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som kännetecknas av en plötslig inströmning av medborgare i tredje länder och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om provisoriska åtgärder för en tid av högst sex månader till förmån för de berörda medlemsstaterna.

Artikel 65

Sådana åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder som skall vidtas i enlighet med artikel 67 och i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl, skall omfatta

- a) förbättring och förenkling av
- systemet för gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,
  - samarbete som rör bevisupptagning,
  - erkännande och verkställighet av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden i mål och ärenden av civil och kommersiell natur,
- b) främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,
- c) undanröjande av sådant som hindrar civilrättsliga förfaranden från att fungera väl, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna.

Artikel 66

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 67 vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar inom de områden som omfattas av denna avdelning samt mellan dessa enheter och kommissionen.

Artikel 67 (*)

1. Rådet skall under en övergångsperiod av fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta enhälligt på förslag av kommissionen eller på initiativ av en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet.
2. Efter denna femårsperiod skall rådet
  - besluta på förslag av kommissionen; kommissionen skall pröva varje begäran från en medlemsstat om att kommissionen skall lägga fram ett förslag för rådet,
  - efter att ha hört Europaparlamentet enhälligt besluta i syfte att låta alla eller delar av de områden som omfattas av denna avdelning regleras av förfarandet i artikel 251 och att anpassa bestämmelserna om domstolens behörighet.
3. Med avvikelse från punkterna 1 och 2 skall åtgärder som avses i artikel 62.2 b i och 62.2 b iii från och med Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter det att rådet har hört Europaparlamentet.
4. Med avvikelse från punkt 2 skall åtgärder som avses i artikel 62.2 b ii och 62.2 b iv fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet enligt förfarandet i artikel 251.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

5. Med avvikelse från punkt 1 skall rådet besluta enligt förfarandet i artikel 251 om
- de åtgärder som avses i artikel 63.1 och artikel 63.2 a, om rådet tidigare och i enlighet med punkt 1 i den här artikeln har antagit gemenskapslagstiftning som fastställer gemensamma regler och viktiga principer på dessa områden,
  - de åtgärder som avses i artikel 65, med undantag av de aspekter som berör familjerätten.

Artikel 68

1. Artikel 234 skall tillämpas på denna avdelning under följande förhållanden och på följande villkor: om en fråga om tolkningen av denna avdelning eller om giltigheten eller tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning uppkommer i ett mål vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

2. Domstolen skall under inga omständigheter vara behörig att döma i frågor som rör sådana åtgärder eller beslut enligt artikel 62.1 som gäller upprätthållande av lag och ordning och skydd av den inre säkerheten.

3. Rådet, kommissionen eller en medlemsstat får begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av denna avdelning eller av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning. Domstolens förhandsavgörande till följd av en sådan begäran skall inte tillämpas på sådana domstolsavgöranden i medlemsstaterna som har vunnit rättskraft.

Artikel 69

Tillämpningen av denna avdelning skall vara underkastad bestämmelserna i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning och protokollet om Danmarks ställning, och skall inte påverka tillämpningen av protokollet om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland.

AVDELNING V

TRANSPORTER

Artikel 70

Medlemsstaterna skall på det område som behandlas i denna avdelning uppnå fördragets mål inom ramen för en gemensam transportpolitik.

Artikel 71

1. För att genomföra artikel 70 och med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén fastställa

- a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,

- b) de villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga bestämmelser.

2. Med avvikelse från det förfarande som anges i punkt 1 skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, fastställa sådana bestämmelser som avser principerna för regleringen av transportväsendet och vilkas tillämpning skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportutrustningen. Rådet skall därvid beakta det behov av anpassning till den ekonomiska utvecklingen som upprättandet av den gemensamma marknaden kommer att ge upphov till.

Artikel 72

Till dess att de bestämmelser som avses i artikel 71.1 har fastställts, får ingen medlemsstat utan rådets enhälliga samtycke vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt ger de olika bestämmelser, som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller som, för stater som senare ansluter sig gäller på detta område, vid tidpunkten för dessas anslutning, mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

Artikel 73

Stöd är förenligt med detta fördrag, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Artikel 74

Varje åtgärd som vidtas inom ramen för detta fördrag med avseende på fraktsatser och beföringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

Artikel 75

1. Vid transporter inom gemenskapen skall all sådan diskriminering avskaffas, som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och beföringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg på grund av godsets ursprungs- eller bestämmelse-land.

2. Punkt 1 skall inte hindra rådet att vidta andra åtgärder enligt artikel 71.1.

3. Rådet skall med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen samt efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda föreskrifter för att genomföra bestämmelserna i punkt 1.

Rådet får särskilt meddela de bestämmelser som behövs för att göra det möjligt för gemenskapens institutioner att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka de fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater fatta nödvändiga beslut inom ramen för de regler som har fastställts enligt bestämmelserna i punkt 3.

Artikel 76

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom gemenskapen tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts av kommissionen.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regional-ekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller fatta nödvändiga beslut.

3. De förbud som anges i punkt 1 gäller inte tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

Artikel 77

Pålagor eller avgifter vid gränspassage som transportföretag tar ut utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de kostnader som gränspassagen faktiskt föranlett beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att gradvis sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 78

Bestämmelserna i denna avdelning skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken som påverkats av delningen.

Artikel 79

Vid kommissionens sida skall finnas en rådgivande kommitté som skall bestå av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor: detta skall dock inte inskränka de befogenheter som tillkommer Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel 80

1. Bestämmelserna i denna avdelning skall gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.
2. Rådet får med kvalificerad majoritet besluta huruvida, i vilken omfattning och på vilket sätt lämpliga bestämmelser skall kunna meddelas för sjöfart och luftfart.

Procedurreglerna i artikel 71 skall tillämpas.

AVDELNING VI

**GEMENSAMMA REGLER OM KONKURRENS, BESKATTNING OCH
TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING**

KAPITEL 1

KONKURRENSREGLER

AVSNITT 1

REGLER TILLÄMPLIGA PÅ FÖRETAG*Artikel 81*

1. Följande är oförenligt med den gemensamma marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden, särskilt sådana som innebär att
  - a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
  - b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
  - c) marknader eller inköpskällor delas upp,
  - d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
  - e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.
2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.
3. Bestämmelserna i punkt 1 får dock förklaras icke tillämpliga
  - på avtal eller grupper av avtal mellan företag,

- beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar,
- samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som inte

- a) ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,
- b) ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Artikel 82

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den gemensamma marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den gemensamma marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel 83

1. De förordningar och direktiv som behövs för att tillämpa de principer som anges i artiklarna 81 och 82 skall rådet fastställa med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet.

2. De bestämmelser som avses i punkt 1 skall särskilt syfta till att

- a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i artikel 81.1 och artikel 82 iakttas,

- b) fastställa närmare regler för hur artikel 81.3 skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,
- c) vid behov närmare ange räckvidden för bestämmelserna i artiklarna 81 och 82 inom olika näringsgrenar,
- d) fastställa kommissionens och domstolens uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i denna punkt,
- e) fastställa förhållandet mellan å ena sidan den nationella lagstiftningen och å andra sidan bestämmelserna i detta avsnitt samt bestämmelser som har antagits enligt denna artikel.

Artikel 84

Till dess att de bestämmelser som antagits enligt artikel 83 har trätt i kraft skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med landets rättsordning och bestämmelserna i artikel 81, särskilt punkt 3, och artikel 82, avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den gemensamma marknaden föreligger.

Artikel 85

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 84 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i artiklarna 81 och 82. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.

2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen genom ett motiverat beslut fastslå att en överträdelse av principerna föreligger. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.

Artikel 86

1. Medlemsstaterna skall beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot reglerna i detta fördrag, i synnerhet reglerna i artiklarna 12 samt 81–89.

2. Företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade reglerna i detta fördrag, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse.

3. Kommissionen skall säkerställa att bestämmelserna i denna artikel tillämpas och, när det är nödvändigt, utfärda lämpliga direktiv eller beslut vad avser medlemsstaterna.

AVSNITT 2

STATLIGT STÖD*Artikel 87*

1. Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den gemensamma marknaden är

- a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,
- b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,
- c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning.

3. Som förenligt med den gemensamma marknaden kan anses

- a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning,
- b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,
- c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
- d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
- e) stöd av annat slag i enlighet med vad rådet på förslag från kommissionen kan komma att bestämma genom beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 88

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den gemensamma marknadens funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, eller att sådant stöd missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda stater, med avvikelse från artiklarna 226 och 227, hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

På begäran av en medlemsstat kan rådet enhälligt besluta att stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, med avvikelse från bestämmelserna i artikel 87 eller de förordningar som avses i artikel 89, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen beträffande ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen – i sådana fall där staten har lämnat in en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess rådet har tagit ställning till statens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till nämnda begäran inom tre månader efter det att den inlämnats, skall kommissionen fatta beslut i ärendet.

3. Kommissionen skall underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

Artikel 89

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet anta de förordningar som behövs för tillämpningen av artiklarna 87 och 88 och får särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel 88.3 och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från detta förfarande.

KAPITEL 2

BESTÄMMELSER OM SKATTER OCH AVGIFTER

Artikel 90

Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Artikel 91

För varor som exporteras till någon annan medlemsstats territorium får återbetalning av interna skatter eller avgifter inte ske med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

Artikel 92

Vad beträffar andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämnings-skatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut, endast om rådet i förväg med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade åtgärderna.

Artikel 93

Rådet skall enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser om harmonisering av lagstiftningen om omsättnings-skatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar inom den tid som anges i artikel 14.

KAPITEL 3

TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

Artikel 94

Rådet skall enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv om tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den gemensamma marknadens upprättande eller funktion.

Artikel 95

1. Med avvikelse från artikel 94 och om inte annat föreskrivs i detta fördrag skall följande bestämmelser tillämpas för att nå de mål som anges i artikel 14. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera.

2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsument-skydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också, inom ramen för sina respektive befogenheter, sträva efter att nå detta mål.

4. Om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniserings-åtgärd anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel 30 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt om skälen för att införa dem.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 godkänna eller förkasta de ifrågavarande nationella bestämmelserna sedan den konstaterat huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte fattar beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå rådet lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna 226 och 227 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. De ovannämnda harmoniseringsåtgärderna skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel 30 vidta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från gemenskapens sida.

Artikel 96

Om kommissionen finner att en skillnad mellan bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till ett avtal som eliminerar snedvridningen skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen utfärda nödvändiga direktiv. Kommissionen och rådet får vidta alla övriga lämpliga åtgärder enligt detta fördrag.

Artikel 97

1. När det finns anledning att befara att införandet eller ändringen av en bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt artikel 96, skall den medlemsstat som vill vidta åtgärden samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen rekommendera de berörda medlemsstaterna lämpliga åtgärder för att undvika snedvridningen.

2. Om en medlemsstat som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av artikel 96 inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. Bestämmelserna i artikel 96 skall inte tillämpas, om en medlemsstat som har underlåtit att ta hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

AVDELNING VII

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

KAPITEL 1

EKONOMISK POLITIK

Artikel 98

Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga gemenskapens mål, såsom dessa definieras i artikel 2 och inom ramen för de allmänna riktlinjer som avses i artikel 99.2. Medlemsstaterna och gemenskapen skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och i enlighet med principerna i artikel 4.

Artikel 99

1. Medlemsstaterna skall betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet i enlighet med bestämmelserna i artikel 98.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen utarbeta ett utkast till allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik och rapportera sina resultat till Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall på grundval av rådets rapport diskutera en slutsats angående de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik.

På grundval av denna slutsats skall rådet med kvalificerad majoritet anta en rekommendation som anger dessa allmänna riktlinjer. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om sin rekommendation.

3. För att säkerställa en fastare samordning av den ekonomiska politiken och en varaktig konvergens mellan medlemsstaternas ekonomiska utfall skall rådet på grundval av rapporter från kommissionen övervaka den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsstat och inom gemenskapen samt den ekonomiska politikens överensstämmelse med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, och regelbundet göra en samlad bedömning.

För denna multilaterala övervakning skall medlemsstaterna lämna uppgifter till kommissionen om viktiga åtgärder som de har vidtagit inom ramen för sin ekonomiska politik och andra upplysningar som de anser nödvändiga.

4. Visar det sig inom ramen för förfarandet enligt punkt 3 att en medlemsstats ekonomiska politik inte är förenlig med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2 eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, kan rådet med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen lämna den berörda medlemsstaten de rekommendationer som behövs. Rådet kan med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att offentliggöra sina rekommendationer.

Rådets ordförande och kommissionen skall rapportera till Europaparlamentet om resultaten av den multilaterala övervakningen. Rådets ordförande kan anmodas att framträda inför den behöriga kommittén hos Europaparlamentet, om rådet har offentliggjort sina rekommendationer.

5. Rådet kan enligt förfarandet i artikel 252 anta närmare föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarande som avses i punkterna 3 och 4 i denna artikel.

Artikel 100 (*)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i detta fördrag kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll, kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att på vissa villkor bevilja den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från gemenskapen. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om beslutet.

Artikel 101

1. Det är förbjudet för ECB och medlemsstaternas centralbanker (härefter kallade "nationella centralbanker") att ge gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; detsamma gäller ECB:s och de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dem.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte gälla offentligt ägda kreditinstitut; dessa skall behandlas av de nationella centralbankerna och ECB på samma sätt som privata kreditinstitut vad gäller tillförseln av centralbankreserver.

Artikel 102

1. Varje åtgärd som ger gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna en positiv särbehandling hos finansinstitut är förbjuden i den mån åtgärden inte är baserad på tillsynsmässiga hänsyn.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Rådet skall före den 1 januari 1994 enligt förfarandet i artikel 252 fastställa definitioner för tillämpningen av det förbud som avses i punkt 1.

Artikel 103

1. Gemenskapen skall inte ansvara för eller åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt. En medlemsstat skall inte ansvara för att åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en annan medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt.

2. Om det behövs, kan rådet enligt förfarandet i artikel 252 fastställa definitioner för tillämpningen av de förbud som avses i artikel 101 och i denna artikel.

Artikel 104

1. Medlemsstaterna skall undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

2. Kommissionen skall övervaka utvecklingen av budgetsituationen och den offentliga sektorns skuldsättning i medlemsstaterna i syfte att upptäcka allvarliga fel. Den skall särskilt undersöka om budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier:

- a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde, såvida inte
  - detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller
  - referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.
- b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Referensvärdena anges i det protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott som är en bilaga till detta fördrag.

3. Om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt det ena av eller båda dessa kriterier, skall kommissionen utarbeta en rapport. I sin rapport skall kommissionen även beakta huruvida den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt.

Kommissionen kan också utarbeta en rapport även om kraven är uppfyllda enligt kriterierna, om den anser att det föreligger risk för ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

4. Den kommitté som upprättas enligt artikel 114 skall yttra sig över kommissionens rapport.
5. Om kommissionen anser att det föreligger eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat skall kommissionen avge ett yttrande till rådet.
6. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på rekommendation av kommissionen och med beaktande av eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, efter en allsidig bedömning avgöra om ett alltför stort underskott föreligger.
7. Om det enligt punkt 6 slås fast att ett alltför stort underskott föreligger, skall rådet ge rekommendationer till den berörda medlemsstaten i syfte att få denna situation att upphöra inom en viss tid. Om inte annat följer av bestämmelsen i punkt 8 skall sådana rekommendationer inte offentliggöras.
8. Om rådet finner att dess rekommendationer inte har medfört några effektiva åtgärder inom den fastställda tiden, får rådet offentliggöra rekommendationerna.
9. Om en medlemsstat även i fortsättningen underlåter att efterkomma rådets rekommendationer, kan rådet besluta att förelägga medlemsstaten att inom en fastställd tidsfrist vidta de åtgärder för att minska underskottet som rådet anser nödvändiga för att komma till rätta med situationen.

I sådana fall kan rådet begära att den berörda medlemsstaten inkommer med rapporter enligt en fastställd tidsplan för att göra det möjligt att granska medlemsstatens anpassningssträvanden.

10. Den i artiklarna 226 och 227 angivna rätten att föra talan kan inte utövas med avseende på punkterna 1–9 i denna artikel.
11. Så länge en medlemsstat inte efterkommer ett beslut som har fattats enligt punkt 9, kan rådet allt efter omständigheterna besluta att tillämpa eller skärpa en eller flera av följande åtgärder:

- Att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör de ytterligare uppgifter som rådet närmare anger, innan medlemsstaten utger obligationer och andra värdepapper.
- Att anmoda Europeiska investeringsbanken att ompröva sin utlåningspolitik gentemot den berörda medlemsstaten.
- Att kräva att den berörda medlemsstaten räntelöst deponerar ett belopp av lämplig storlek hos gemenskapen, till dess att det alltför stora underskottet enligt rådets uppfattning har korrigerats.
- Att förelägga böter av lämplig storlek.

Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om de beslut som fattas.

12. Rådet skall upphäva samtliga eller vissa av sina beslut enligt punkterna 6–9 och 11, i den mån som det alltför stora underskottet i den berörda medlemsstaten enligt rådets uppfattning har korrigerats. Om rådet tidigare har offentliggjort rekommendationer skall det så snart ett beslut enligt punkt 8 har upphävts, avge en offentlig förklaring om att det inte längre föreligger ett alltför stort underskott i den berörda medlemsstaten.

13. När rådet fattar sådana beslut som avses i punkterna 7–9, 11 och 12 skall det besluta på rekommendation av kommissionen med en majoritet av två tredjedelar av de enligt artikel 205.2 vägda rösterna för rådets medlemmar, dock utan att rösterna för den berörda medlemsstatens företrädare medräknas.

14. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott, som är fogat till detta fördrag, innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av det förfarande som beskrivs i denna artikel.

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB, anta lämpliga bestämmelser som därefter skall ersätta det nämnda protokollet.

Om inte annat följer av övriga bestämmelser i denna punkt skall rådet före den 1 januari 1994 med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, fastställa närmare regler och definitioner för tillämpningen av bestämmelserna i det nämnda protokollet.

KAPITEL 2

MONETÄR POLITIK

Artikel 105

1. Huvudmålet för ECBS skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall ECBS stödja den allmänna ekonomiska politiken inom gemenskapen i syfte att bidra till att förverkliga gemenskapens mål enligt artikel 2. ECBS skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och iaktta de principer som anges i artikel 4.

2. ECBS:s grundläggande uppgifter skall vara att

- utforma och genomföra gemenskapens monetära politik,
- genomföra valutatransaktioner enligt bestämmelserna i artikel 111,
- inneha och förvalta medlemsstaternas officiella valutareserver,
- främja ett väl fungerande betalningssystem.

3. Punkt 2 tredje strecksatsen skall inte beröra medlemsstaternas regeringars innehav och förvaltning av rörelsemedel i utländsk valuta.

4. ECB skall höras

- om varje förslag till gemenskapsrättsakt inom ECB:s behörighetsområde,
- av nationella myndigheter om varje förslag till rättsregler inom ECB:s behörighetsområde, dock inom de ramar och på de villkor som fastställs av rådet enligt förfarandet i artikel 107.6.

ECB får i frågor inom sitt behörighetsområde avge yttranden till behöriga institutioner eller organ inom gemenskapen eller till nationella myndigheter.

5. ECBS skall medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik när det gäller tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.

6. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen efter att ha hört ECB och med Europaparlamentets samtycke tilldela ECB särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut med undantag av försäkringsföretag.

Artikel 106

1. ECB skall ha ensamrätt att tillåta sedelutgivning inom gemenskapen. ECB och de nationella centralbankerna får ge ut sedlar. Endast sedlar som ges ut av ECB och de nationella centralbankerna skall vara lagliga betalningsmedel inom gemenskapen.

2. Medlemsstaterna får ge ut mynt i den omfattning som godkänns av ECB. Rådet får enligt förfarandet i artikel 252 och efter att ha hört ECB vidta åtgärder för att harmonisera valörerna och de tekniska specifikationerna för alla mynt som skall sättas i omlopp, i den utsträckning som detta är nödvändigt för att säkerställa myntens smidiga omlopp inom gemenskapen.

Artikel 107

1. ECBS skall bestå av ECB och de nationella centralbankerna.

2. ECB skall vara en juridisk person.

3. ECBS skall ledas av ECB:s beslutande organ som skall vara ECB-rådet och direktionen.

4. ECBS-stadgan är intagen i ett protokoll som är fogat till detta fördrag.

5. Artiklarna 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a och 36 i ECBS-stadgan kan rådet ändra antingen genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av ECB och efter att ha hört kommissionen eller genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB. I båda fallen krävs Europaparlamentets samtycke.

6. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet, antingen på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB eller på rekommendation av ECB och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, anta de bestämmelser som avses i artiklarna 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 och 34.3 i ECBS-stadgan.

Artikel 108

Då de utövar de befogenheter och fullgör de uppgifter och skyldigheter som har tilldelats dem genom detta fördrag och ECBS-stadgan skall varken ECB eller någon nationell centralbank eller någon medlem av deras beslutande organ begära eller ta emot instruktioner från gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Gemenskapsinstitutionerna, gemenskapsorganen och medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip och att inte söka påverka medlemmarna av ECB:s eller de nationella centralbankernas beslutande organ när de fullgör sina uppgifter.

Artikel 109

Senast då ECBS upprättas skall varje medlemsstat säkerställa att dess nationella lagstiftning, inbegripet stadgan för dess nationella centralbank, är förenlig med detta fördrag och ECBS-stadgan.

Artikel 110

1. För att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts ECBS skall ECB i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och på de villkor som anges i ECBS-stadgan

- utfärda förordningar i den utsträckning som behövs för att genomföra de uppgifter som anges i artikel 3.1 första strecksatsen, artiklarna 19.1, 22 eller 25.2 i ECBS-stadgan samt i de fall som skall anges i de rättsakter från rådet som avses i artikel 107.6,
- fatta de beslut som behövs för att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts ECBS genom detta fördrag och ECBS-stadgan,
- avge rekommendationer och yttranden.

2. En förordning skall ha allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

Ett beslut skall till alla delar vara bindande för dem som det är riktat till.

Artiklarna 253, 254 och 256 skall tillämpas på ECB:s förordningar och beslut.

ECB kan besluta att offentliggöra sina beslut, rekommendationer och yttranden.

3. Inom de gränser och på de villkor som fastställs av rådet enligt förfarandet i artikel 107.6 skall ECB ha rätt att förelägga företag böter eller viten om de inte uppfyller sina förpliktelser enligt ECB:s förordningar och beslut.

Artikel 111 (*)

1. Med avvikelse från artikel 300 får rådet genom enhälligt beslut – på rekommendation av ECB eller kommissionen, efter att ha hört ECB för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet och efter att ha hört Europaparlamentet samt enligt det i punkt 3 angivna förfarandet för beslut om den ordning som nämnts där – ingå formella avtal om ett växelkurssystem för ecun i förhållande till valutor i tredje land. Rådet får, genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av ECB eller kommissionen och efter att ha hört ECB för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, anta, ändra eller upphäva centralkurser för ecun inom växelkursystemet. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om centralkurser för ecun antas, ändras eller upphävs.

2. I avsaknad av ett växelkurssystem i förhållande till en eller flera valutor i tredje land enligt punkt 1 får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet, antingen på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört ECB eller på rekommendation av ECB, utarbeta allmänna riktlinjer för valutapolitiken i förhållande till dessa valutor. Dessa allmänna riktlinjer skall inte påverka huvudmålet för ECBS som är att upprätthålla prisstabilitet.

3. Om gemenskapen behöver föra förhandlingar om avtal angående monetära frågor eller växelkursfrågor med en eller flera stater eller internationella organisationer skall rådet, med avvikelse från artikel 300, med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört ECB besluta om en ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal skall ingås. Denna ordning skall säkerställa att gemenskapen uttrycker en gemensam ståndpunkt. Kommissionen skall i full omfattning medverka vid förhandlingarna.

Avtal som ingås enligt denna punkt skall vara bindande för gemenskapens institutioner, ECB och medlemsstaterna.

4. Om inte annat följer av punkt 1 skall rådet med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, besluta om gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen och om hur denna skall företrädas, med iakttagande av den befogenhetsfördelning som anges i artiklarna 99 och 105.

5. Med förbehåll för gemenskapens befogenheter och gemenskapsavtal om den ekonomiska och monetära unionen, får medlemsstaterna föra förhandlingar i internationella organ och ingå internationella avtal.

KAPITEL 3

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

Artikel 112

1. ECB-rådet skall bestå av ECB:s direktionsledamöter samt cheferna för de nationella centralbankerna.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. a) Direktionen skall bestå av ordföranden, vice ordföranden och fyra andra ledamöter.
- b) Ordföranden, vice ordföranden och de övriga direktionsledamöterna skall på rekommendation av rådet, som skall ha hört Europaparlamentet och ECB-rådet, utses genom överenskommelse mellan medlemsstaternas regeringar på stats- eller regeringschefsnivå bland personer vars auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända.

Deras mandattid är åtta år; mandatet kan inte förnyas.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara direktionsledamöter.

Artikel 113

1. Rådets ordförande och en ledamot av kommissionen får delta utan rösträtt i ECB-rådets sammanträden.

Rådets ordförande får lägga fram förslag för behandling i ECB-rådet.

2. ECB:s ordförande skall inbjudas att delta i rådets sammanträden när rådet behandlar frågor som rör mål och uppgifter för ECBS.

3. ECB skall till Europaparlamentet, rådet och kommissionen samt till Europeiska rådet överlämna en årsrapport om verksamheten inom ECBS och om den monetära politiken under det föregående och det innevarande året. ECB:s ordförande skall lägga fram denna rapport för rådet och Europaparlamentet som kan hålla en allmän debatt på grundval av rapporten.

ECB:s ordförande och övriga direktionsledamöter kan på begäran av Europaparlamentet eller på eget initiativ höras av Europaparlamentets behöriga kommittéer.

Artikel 114

1. För att främja samordningen av medlemsstaternas politik i den utsträckning som är nödvändig för den inre marknadens funktion upprättas härmed en monetär kommitté med rådgivande ställning.

Denna kommitté skall ha till uppgift att

- följa den monetära och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom gemenskapen samt medlemsstaternas allmänna betalningssystem och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen,
- på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,
- utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna 59, 60, 99.2, 99.3, 99.4, 99.5, 100, 102, 103, 104, 116.2, 117.6, 119, 120, 121.2 och 122.1,

- minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av detta fördrag och av rådets åtgärder; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två medlemmar av Monetära kommittén.

2. När den tredje etappen börjar skall en ekonomisk och finansiell kommitté upprättas. Den monetära kommitté som föreskrivs i punkt 1 skall upplösas.

Ekonomiska och finansiella kommittén skall ha till uppgift att

- på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,
- följa den ekonomiska och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom gemenskapen och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen, särskilt i fråga om finansiella relationer med tredje land och internationella institutioner,
- utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna 59, 60, 99.2, 99.3, 99.4, 99.5, 100, 102, 103, 104, 105.6, 106.2, 107.5, 107.6, 111, 119, 120.2, 120.3, 122.2, 123.4 och 123.5 och utföra andra rådgivande och förberedande uppgifter på uppdrag av rådet,
- minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av detta fördrag och av rådets åtgärder; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat, kommissionen och ECB skall var för sig utse högst två medlemmar av kommittén.

3. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB och den kommitté som avses i denna artikel fastställa närmare bestämmelser om sammansättningen av Ekonomiska och finansiella kommittén. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om sådana beslut.

4. Utöver de uppgifter som anges i punkt 2 skall kommittén, om och så länge som det finns medlemsstater som omfattas av undantag enligt artiklarna 122 och 123, följa den monetära och finansiella situationen och det allmänna betalningssystemet i dessa medlemsstater och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen.

Artikel 115

I frågor som faller inom tillämpningsområdet för artiklarna 99.4, 104 med undantag av punkt 14, 111, 121, 122, 123.4 och 123.5, kan rådet eller en medlemsstat anmoda kommissionen att lägga fram en rekommendation eller ett förslag, allt efter omständigheterna. Kommissionen skall behandla en sådan begäran och utan dröjsmål förelägga rådet sina slutsatser.

KAPITEL 4

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 116

1. Den andra etappen för att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen skall börja den 1 januari 1994.

2. Före den dagen

a) skall varje medlemsstat

- vid behov vidta lämpliga åtgärder för att rätta sig efter de förbud som anges i artiklarna 56 och 101 och artikel 102.1,
- om det behövs för att möjliggöra den bedömning som avses i b, anta fleråriga program avsedda att säkerställa den varaktiga konvergens som är nödvändig för genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen, särskilt med hänsyn till prisstabilitet och sunda offentliga finanser,

b) skall rådet på grundval av en rapport från kommissionen bedöma de framsteg som har gjorts i fråga om ekonomisk och monetär konvergens, särskilt i fråga om prisstabilitet och sunda offentliga finanser, samt de framsteg som har gjorts i fråga om att genomföra gemenskapslagstiftningen om den inre marknaden.

3. Bestämmelserna i artiklarna 101, 102.1, 103.1 och 104 med undantag av punkterna 1, 9, 11 och 14 skall tillämpas från början av den andra etappen.

Bestämmelserna i artiklarna 100.2, 104.1, 104.9, 104.11, 105, 106, 108, 111, 112, 113, 114.2 och 114.4 skall tillämpas från början av den tredje etappen.

4. Under den andra etappen skall medlemsstaterna sträva efter att undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

5. Under den andra etappen skall i förekommande fall varje medlemsstat i enlighet med artikel 109 inleda det förfarande som leder till oberoende för dess centralbank.

Artikel 117

1. När den andra etappen börjar skall ett europeiskt monetärt institut (härefter kallat "EMI") upprättas och börja sin verksamhet; EMI skall vara en juridisk person samt ledas och förvaltas av ett råd som består av en ordförande och de nationella centralbankscheferna, av vilka en skall vara vice ordförande.

Ordföranden skall utses genom överenskommelse på stats- eller regeringschefsnivå mellan medlemsstaternas regeringar på rekommendation av EMI:s råd och efter samråd med Europaparlamentet och rådet. Ordföranden skall utses bland personer vilkas auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända. Endast medborgare i medlemsstaterna får vara ordförande för EMI. EMI:s råd skall utse vice ordföranden.

EMI:s stadga fastställs i ett protokoll som är fogat till detta fördrag.

2. EMI skall

- stärka samarbetet mellan de nationella centralbankerna,
- stärka samordningen av medlemsstaternas monetära politik med målet att säkerställa prisstabilitet,
- övervaka Europeiska monetära systemets funktion,
- samråda om frågor som ligger inom de nationella centralbankernas behörighet och som inverkar på finansinstitutens och de finansiella marknadernas stabilitet,
- överta de uppgifter som ankommer på Europeiska fonden för monetärt samarbete, vilken skall upplösas: närmare bestämmelser om upplösningen finns i EMI:s stadga,
- underlätta användningen av ecun och övervaka dess utveckling, inklusive att clearingsystemet för ecun fungerar smidigt.

3. Som förberedelse för den tredje etappen skall EMI

- förbereda de instrument och förfaranden som behövs för att en gemensam monetär politik skall kunna föras under den tredje etappen,
- främja, om det behövs, harmoniseringen av de regler och den praxis som gäller för insamling, sammanställning och distribution av statistik inom dess behörighetsområde,
- utarbeta regler för transaktioner och transfereringar som skall genomföras av de nationella centralbankerna inom ramen för ECBS,
- främja effektiviteten hos gränsöverskridande betalningar,
- övervaka de tekniska förberedelserna för att ge ut ecusedlar.

Senast den 31 december 1996 skall EMI precisera den rättsliga, organisatoriska och logistiska ram som är nödvändig för att ECBS skall kunna fullgöra sina uppgifter under den tredje etappen. Denna ram skall föreläggas ECB för beslut då ECB upprättas.

4. EMI får genom beslut med två tredjedels majoritet av ledamöterna av dess råd
  - avge yttranden eller rekommendationer om den allmänna inriktningen av penning- och valutapolitiken i varje medlemsstat samt om åtgärder som har vidtagits i samband därmed,
  - förelägga regeringarna och rådet yttranden eller rekommendationer om åtgärder som kan påverka den penning- och valutapolitiska situationen i gemenskapen och särskilt Europeiska monetära systemets funktion,
  - avge rekommendationer till medlemsstaternas monetära myndigheter om hur deras monetära politik skall föras.
5. EMI får enhälligt besluta att offentliggöra sina yttranden och rekommendationer.
6. Rådet skall höra EMI om varje förslag till gemenskapsrättsakt inom dess behörighetsområde.

Inom de gränser och på de villkor som rådet fastställer genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och EMI, skall medlemsstaternas myndigheter höra EMI om varje förslag till rättsregler inom dess behörighetsområde.

7. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och EMI tilldela EMI andra uppgifter för att förbereda den tredje etappen.
8. I de fall där ECB enligt detta fördrag skall ha en rådgivande funktion skall hänvisningar till ECB före dess upprättande avse EMI.
9. Under den andra etappen skall uttrycket "ECB" i artiklarna 230, 232, 233, 234, 237 och 288 avse EMI.

Artikel 118

Valutasammansättningen i ecukorgen skall inte ändras.

Från och med den tredje etappens början skall ecuns värde oåterkalleligen låsas i enlighet med artikel 123.4.

Artikel 119

1. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter beträffande sin betalningsbalans antingen som följd av en obalans i betalningsbalansen som helhet eller som följd av beskaffenheten av den valuta som staten förfogar över och om sådana svårigheter är särskilt ägnade att äventyra den gemensamma marknadens funktion eller det gradvisa genomförandet av den gemensamma handelspolitiken, skall kommissionen genast undersöka situationen i den staten och de åtgärder som staten har vidtagit eller med anlitande av alla de medel som den förfogar över kan vidta enligt bestämmelserna i detta fördrag. Kommissionen skall ange åtgärder som den rekommenderar staten att vidta.

Om åtgärder som vidtagits av en medlemsstat eller föreslagits av kommissionen inte visar sig vara tillräckliga för att avlägsna uppkomna eller hotande svårigheter, skall kommissionen efter att ha hört den kommitté som avses i artikel 114 rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd och föreslå lämpliga former för detta.

Kommissionen skall regelbundet underrätta rådet om situationen och dess utveckling.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om sådant ömsesidigt bistånd; det skall utfärda direktiv eller beslut som anger villkoren för och den närmare utformningen av biståndet. Detta bistånd kan bestå av

- a) ett samordnat uppträdande mot eller inom andra internationella organisationer till vilka medlemsstaterna kan vända sig,
- b) nödvändiga åtgärder för att undvika omläggning av handeln när den stat som befinner sig i svårigheter upprätthåller eller återinför kvantitativa restriktioner gentemot tredje land,
- c) beviljande av begränsade krediter från andra medlemsstater, under förutsättning att dessa ger sitt samtycke.

3. Om ömsesidigt bistånd som kommissionen rekommenderat inte beviljas av rådet eller om beviljat ömsesidigt bistånd och vidtagna åtgärder är otillräckliga, skall kommissionen bemyndiga den stat som befinner sig i svårigheter att vidta skyddsåtgärder för vilka kommissionen skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Rådet får med kvalificerad majoritet återkalla ett sådant bemyndigande eller ändra villkoren för och den närmare utformningen av skyddsåtgärderna.

4. Om inte annat följer av artikel 122.6, skall denna artikel upphöra att gälla när den tredje etappen börjar.

Artikel 120

1. Om en plötslig kris inträffar i fråga om betalningsbalansen och ett beslut enligt artikel 119.2 inte fattas omedelbart, får den berörda medlemsstaten av försiktighets skull vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Sådana åtgärder skall medföra minsta möjliga störningar i den gemensamma marknadens funktion och får inte gå utöver vad som är helt nödvändigt för att avhjälpa de plötsligt uppkomna svårigheterna.

2. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om dessa skyddsåtgärder senast vid den tidpunkt då de träder i kraft. Kommissionen får rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd enligt artikel 119.

3. Rådet får, efter att ha inhämtat yttrande från kommissionen och efter att ha hört den kommitté som avses i artikel 114, med kvalificerad majoritet besluta att den berörda staten skall ändra, skjuta upp eller upphäva skyddsåtgärderna.

4. Om inte annat följer av artikel 122.6, skall denna artikel upphöra att gälla när den tredje etappen börjar.

Artikel 121

1. Kommissionen och EMI skall rapportera till rådet om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. Dessa rapporter skall omfatta en granskning av i vilken utsträckning som varje medlemsstats nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna 108 och 109 i detta fördrag och med ECBS-stadgan. I rapporterna skall också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts; detta skall ske genom en analys av i vad mån varje medlemsstat har uppfyllt följande kriterier:

- En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.
- En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett alltför stort underskott enligt bestämmelserna i artikel 104.6.
- Ett iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till någon annan medlemsstats valuta.
- En varaktighet i den konvergens som medlemsstaten har uppnått och i dess deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, såsom det kommer till uttryck i den långfristiga räntenivån.

De fyra kriterier som nämns i denna punkt och de tider under vilka de skall uppfyllas, anges närmare i ett protokoll som är fogat till detta fördrag. Kommissionens och EMI:s rapporter skall också beakta ecens utveckling, resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskostnader och andra prisindex.

2. På grundval av dessa rapporter skall rådet, genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen, bedöma

- om varje enskild medlemsstat uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,
- om en majoritet av medlemsstaterna uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,

och i form av en rekommendation meddela resultaten till rådet som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå. Europaparlamentet skall höras och yttra sig till rådet i dess sammansättning på stats- eller regeringschefsnivå.

3. Med beaktande av de rapporter som avses i punkt 1 och det yttrande från Europaparlamentet som avses i punkt 2 skall rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, med kvalificerad majoritet och senast den 31 december 1996

- på grundval av rådets rekommendationer enligt punkt 2 besluta i frågan om en majoritet av medlemsstaterna uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,

— besluta i frågan om det är ändamålsenligt för gemenskapen att gå över till den tredje etappen,

och, om så är fallet,

— fastställa den tidpunkt då den tredje etappen skall börja.

4. Om den tidpunkt då den tredje etappen skall börja inte har fastställts vid utgången av år 1997, skall den tredje etappen börja den 1 januari 1999. Före den 1 juli 1998 skall rådet, som skall sammanträda på stats- och regeringschefs nivå – efter det att det förfarande som anges i punkterna 1 och 2 med undantag av punkt 2 andra strecksatsen på nytt har iakttagits – med beaktande av de rapporter som avses i punkt 1 och Europaparlamentets yttrande, genom beslut med kvalificerad majoritet och på grundval av rådets rekommendationer enligt punkt 2 bekräfta vilka medlemsstater som uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta.

Artikel 122

1. Om tidpunkten har bestämts enligt artikel 121.3, skall rådet på grundval av sina rekommendationer enligt artikel 121.2 med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen besluta i frågan om några och i så fall vilka medlemsstater som skall ges undantag enligt punkt 3 i den här artikeln. Sådana medlemsstater skall i detta fördrag betecknas som "medlemsstater med undantag".

Om rådet har bekräftat vilka medlemsstater som uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av en gemensam valuta i enlighet med artikel 121.4, skall de medlemsstater som inte uppfyller villkoren ges undantag enligt punkt 3 i den här artikeln. Sådana medlemsstater skall i detta fördrag betecknas som "medlemsstater med undantag".

2. Minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag skall kommissionen och ECB rapportera till rådet enligt förfarandet i artikel 121.1. Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefs nivå, skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om vilka medlemsstater med undantag som uppfyller de nödvändiga villkoren på grundval av kriterierna i artikel 121.1 samt upphäva de berörda medlemsstaternas undantag.

3. Ett undantag enligt punkt 1 skall innebära att följande artiklar inte skall tillämpas på den berörda medlemsstaten, nämligen artiklarna 104.9, 104.11, 105.1, 105.2, 105.3, 105.5, 106, 110, 111 och 112.2 b. Kapitel IX i ECBS-stadgan innehåller bestämmelser om att en sådan medlemsstat och dess nationella centralbank skall undantas från rättigheter och skyldigheter inom ramen för ECBS.

4. Med "medlemsstater" i artiklarna 105.1, 105.2, 105.3, 106, 110, 111 och 112.2 b avses "medlemsstater utan undantag".

5. Medlemsstater med undantag får inte utöva rösträtt vid beslut av rådet enligt de artiklar i detta fördrag som nämns i punkt 3. I dessa fall skall med avvikelse från artikel 205 och artikel 250.1 som kvalificerad majoritet gälla två tredjedelar av de enligt artikel 205.2 vägda rösterna som avges av företrädarna för medlemsstater utan undantag. Enhällighet mellan dessa medlemsstater fordras för en rättsakt som kräver enhällighet.

6. Artiklarna 119 och 120 skall fortsätta att tillämpas på medlemsstater med undantag.

Artikel 123 (*)

1. Omedelbart efter det att beslutet om tidpunkten för början av den tredje etappen har fattats i enlighet med artikel 121.3 eller i förekommande fall omedelbart efter den 1 juli 1998

— skall rådet anta de bestämmelser som avses i artikel 107.6,

— skall regeringarna i medlemsstaterna utan undantag i enlighet med förfarandet i artikel 50 i ECBS-stadgan utse ordföranden, vice ordföranden och de övriga ledamöterna i ECB:s direktion. Om det finns medlemsstater med undantag får antalet ledamöter i direktionen vara lägre än det som anges i artikel 11.1 i ECBS-stadgan, dock skall det under inga omständigheter vara lägre än fyra.

Så snart direktionen har utsetts skall ECBS och ECB upprättas och förbereda sig på att starta sin verksamhet i full omfattning enligt detta fördrag och ECBS-stadgan. De skall utöva sina befogenheter fullt ut från och med den första dagen av den tredje etappen.

2. Så snart ECB har upprättats skall ECB om det behövs, överta EMI:s uppgifter. När ECB har upprättats skall EMI träda i likvidation; närmare bestämmelser om likvidationen finns i stadgan för EMI.

3. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 107.3 i detta fördrag, skall det allmänna råd för ECB som avses i artikel 45 i ECBS-stadgan upprättas som ECB:s tredje beslutande organ.

4. Den dag då den tredje etappen börjar skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, fastställa de omräkningskurser till vilka deras valutor oåterkalleligen skall låsas och den oåterkalleligen låsta kurs till vilken ecun skall ersätta dessa valutor; ecun skall därmed bli en självständig valuta. Denna åtgärd skall inte i sig ändra ecuns externa värde. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet av nämnda medlemsstater, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, vidta de övriga åtgärder som behövs för att snabbt införa ecun som dessa medlemsstaters gemensamma valuta. Artikel 122.5 andra meningen skall tillämpas.

(*) Artikel 123 ändrad genom Nicefördraget.

5. Om beslut fattas enligt förfarandet i artikel 122.2 om att upphäva ett undantag skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag och den berörda medlemsstaten på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, fastställa den kurs till vilken ecun skall ersätta den berörda medlemsstatens valuta samt vidta de övriga åtgärder som behövs för att införa ecun som enda valuta i den berörda medlemsstaten.

Artikel 124

1. Fram till början av den tredje etappen skall varje medlemsstat behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse. Därvid skall medlemsstaterna ta hänsyn till erfarenheterna från samarbetet inom ramen för Europeiska monetära systemet (EMS) och från utvecklingen av ecun samt beakta gällande befogenheter på detta område.

2. Från och med början av den tredje etappen och så länge som någon medlemsstat omfattas av undantag skall punkt 1 tillämpas på den medlemsstatens valutapolitik.

AVDELNING VIII

SYSSELSÄTTNING

Artikel 125

Medlemsstaterna och gemenskapen skall i enlighet med denna avdelning arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i artikel 2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 2 i det här fördraget.

Artikel 126

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel 125 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik som antas enligt artikel 99.2.

2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i artikel 128.

Artikel 127

1. Gemenskapen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras.

2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel 128

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i gemenskapen och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.
2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 130, varje år lägga fast riktlinjer, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel 99.2.
3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.
4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet kan om det anser det lämpligt mot bakgrund av den granskningen med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen avge rekommendationer till medlemsstaterna.
5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i gemenskapen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel 129

Rådet, som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251, får efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt.

Dessa åtgärder får inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel 130

Rådet skall, efter att ha hört Europaparlamentet, inrätta en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Kommittén skall ha till uppgift att

- övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och gemenskapen,
- utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207, på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt artikel 128.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

AVDELNING IX

GEMENSAM HANDELSPOLITIK

Artikel 131

Genom att upprätta en tullunion avser medlemsstaterna att i gemensamt intresse bidra till en harmonisk utveckling av världshandeln, en gradvis avveckling av restriktionerna i den internationella handeln och en sänkning av tullmurarna.

Den gemensamma handelspolitiken skall ta hänsyn till den gynnsamma verkan som avvecklingen av tullar mellan medlemsstaterna kan ha på ökningen av konkurrensförmågan hos företagen i dessa stater.

Artikel 132

1. Utan att det påverkar de förpliktelser som medlemsstaterna har åtagit sig inom ramen för andra internationella organisationer skall medlemsstaterna gradvis harmonisera sina regler för exportstöd till tredje land, i den mån det behövs för att undvika att konkurrensen mellan företagen inom gemenskapen snedvrids.

På förslag från kommissionen skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda de direktiv som krävs för detta ändamål.

2. De ovannämnda bestämmelserna skall inte tillämpas vid sådan återbetalning av tullar eller avgifter med motsvarande verkan eller vid sådan återbetalning av indirekta skatter eller avgifter, inbegripet omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter, som har beviljats vid varuexport från en medlemsstat till tredje land, i den mån återbetalningen inte överstiger de belopp som direkt eller indirekt har lagts på de exporterade varorna.

Artikel 133 (*)

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grundas på enhetliga principer, särskilt när det gäller att ändra tulltaxor, ingå tull- och handelsavtal, uppnå enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik samt handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner.

2. Kommissionen skall lägga fram förslag för rådet om hur den gemensamma handelspolitiken skall genomföras.

3. Behöver förhandlingar om avtal föras med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall kommissionen förelägga rådet rekommendationer och rådet bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar. Rådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är förenliga med gemenskapens interna politik och interna regler.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Inom ramen för de direktiv som rådet får utfärda skall kommissionen föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av rådet för att biträda kommissionen i denna uppgift. Kommissionen skall regelbundet rapportera till den särskilda kommittén om läget i förhandlingarna.

De relevanta bestämmelserna i artikel 300 skall tillämpas.

4. När rådet utövar sina befogenheter enligt denna artikel, skall det besluta med kvalificerad majoritet.

5. Punkterna 1–4 skall även tillämpas på förhandlingar om och ingående av avtal på de områden som rör handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter, i den mån avtalen inte omfattas av dessa punkter och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6.

Med avvikelse från punkt 4 skall rådet besluta enhälligt om förhandlingar om och ingående av ett avtal på något av de områden som avses i första stycket, om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att anta interna regler eller om ett sådant avtal avser ett område där gemenskapen ännu inte har utövat sina befogenheter enligt detta fördrag genom att anta interna regler.

Rådet skall besluta enhälligt om förhandlingar om och ingående av ett avtal av horisontell karaktär, i den mån avtalet också avser föregående stycke eller punkt 6 andra stycket.

Denna punkt skall inte påverka medlemsstaternas rätt att behålla och ingå avtal med tredje land eller internationella organisationer, under förutsättning att gemenskapsrätten och andra relevanta internationella avtal respekteras i nämnda avtal.

6. Rådet får inte ingå ett avtal om det innehåller bestämmelser som går utöver gemenskapens interna behörighet, särskilt om det medför en harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar inom ett område där detta fördrag utesluter en sådan harmonisering.

I detta avseende skall, med avvikelse från punkt 5 första stycket, avtal rörande handel med kulturella och audiovisuella tjänster, utbildningstjänster samt sociala tjänster och tjänster som rör människors hälsa omfattas av delad behörighet mellan gemenskapen och dess medlemsstater. Förhandlingar om sådana avtal kräver därför, utöver ett gemenskapsbeslut som fattas i enlighet med relevanta bestämmelser i artikel 300, samförstånd mellan medlemsstaterna. De avtal som förhandlas fram på detta sätt skall ingås gemensamt av gemenskapen och medlemsstaterna.

Förhandlingar om och ingående av internationella avtal på transportområdet skall även i fortsättningen omfattas av bestämmelserna i avdelning V och artikel 300.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6 första stycket får rådet genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, utvidga tillämpningen av punkterna 1–4 till att avse internationella förhandlingar och avtal om immateriella rättigheter, i den mån de inte omfattas av punkt 5.

Artikel 134

För att säkerställa att genomförandet av de handelspolitiska åtgärder som medlemsstaterna vidtagit i överensstämmelse med detta fördrag inte hindras genom omläggning av handeln, eller när olikheter i dessa åtgärder leder till ekonomiska svårigheter i en eller flera medlemsstater, skall kommissionen lämna rekommendationer om metoderna för det samarbete som krävs mellan medlemsstaterna. Om detta inte är tillräckligt skall kommissionen bemyndiga medlemsstaterna att vidta nödvändiga skyddsåtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

I brådskande fall skall medlemsstaterna begära kommissionens bemyndigande att själva vidta nödvändiga åtgärder; kommissionen skall besluta så snart som möjligt och de berörda medlemsstaterna skall därefter underrätta övriga medlemsstater om åtgärderna. Kommissionen får när som helst besluta att medlemsstaterna skall ändra eller upphäva åtgärderna.

I första hand skall sådana åtgärder väljas som medför minsta möjliga störningar i den gemensamma marknadens funktion.

AVDELNING X

TULLSAMARBETE

Artikel 135

Inom detta fördrags tillämpningsområde skall rådet i enlighet med förfarandet i artikel 251 vidta åtgärder för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

AVDELNING XI

SOCIALPOLITIK, UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

KAPITEL 1

SOCIALA BESTÄMMELSER

Artikel 136

Gemenskapens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall gemenskapen och medlemsstaterna genomföra åtgärder som tar hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara gemenskapsökonomins konkurrenskraft.

De anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den gemensamma marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i detta fördrag och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel 137 (*)

1. För att uppnå målen i artikel 136 skall gemenskapen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

- a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- b) Arbetsvillkor.
- c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
- d) Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.
- e) Information till och samråd med arbetstagarna.
- f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 5.
- g) Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium.
- h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 150.
- i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.
- j) Kampen mot social utslagning.
- k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av punkt c.

2. I detta syfte kan rådet

- a) besluta om åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, med undantag av åtgärder som omfattar harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,
- b) på de områden som avses i punkt 1 a–i genom direktiv anta minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa direktiv skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel 251 efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, utom på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g i den här artikeln, där rådet skall besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och nämnda kommittéer. Rådet kan genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta att göra förfarandet i artikel 251 tillämpligt på punkt 1 d, f och g i den här artikeln.

3. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra direktiv som har antagits enligt punkt 2.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ett direktiv skall vara genomfört enligt artikel 249, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i direktivet.

4. De bestämmelser som antagits enligt denna artikel

- skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad påverka den finansiella jämvikten i dessa,
- skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med detta fördrag.

5. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Artikel 138

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och skall vidta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.

2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en gemenskapsåtgärd.

3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en gemenskapsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslaget innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel 139. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel 139 (*)

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på gemenskapsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på gemenskapsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel 137, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom ett beslut av rådet på förslag av kommissionen.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom när avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden för vilka enhällighet krävs enligt artikel 137.2. I så fall skall rådet fatta beslut med enhällighet.

Artikel 140

För att nå de mål som anges i artikel 136 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta kapitel, särskilt i frågor om

- sysselsättning,
- arbetsrätt och arbetsvillkor,
- grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,
- social trygghet,
- arbetarskydd,
- arbetshygien,
- förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både i fråga om problem som uppstår på det nationella planet och i fråga om problem som berör internationella organisationer.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

(*) Artikel 139 ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 141

1. Varje medlemsstat skall säkerställa att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

2. I denna artikel skall med "lön" förstås den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

- a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,
- b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om åtgärder för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete.

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel 142

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

Artikel 143

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel 136, inbegripet den demografiska situationen inom gemenskapen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.

Artikel 144 (*)

Rådet skall, efter att ha hört Europaparlamentet, inrätta en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. Kommittén skall ha följande uppgifter:

- Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och gemenskapen.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

- Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

Kommittén skall, när den utför sitt uppdrag, upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

Artikel 145

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom gemenskapen.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att avge rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

KAPITEL 2

EUROPEISKA SOCIALFONDEN

Artikel 146

För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond upprättas enligt nedan nämnda bestämmelser; den skall ha till uppgift att inom gemenskapen främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

Artikel 147

Fonden skall förvaltas av kommissionen.

Kommissionen skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för regeringarna samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel 148

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska socialfonden.

KAPITEL 3

UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

Artikel 149

1. Gemenskapen skall bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.

2. Målen för gemenskapens insatser skall vara att

- utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk,
- främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
- främja samarbete mellan utbildningsanstalter,
- utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,
- främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte,
- främja utvecklingen av distansundervisning.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet, särskilt Europarådet.

4. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, skall rådet

- enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén besluta om stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,
- genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Artikel 150

1. Gemenskapen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

2. Målen för gemenskapens insatser skall vara att

- underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,

- förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,
  - underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,
  - stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan undervisningsanstalter och företag,
  - utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.
3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.
4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om åtgärder för att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

AVDELNING XII

KULTUR

Artikel 151

1. Gemenskapen skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald samtidigt som gemenskapen skall framhäva det gemensamma kulturarvet.
2. Gemenskapens insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller
- att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia,
  - att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,
  - icke-kommersiellt kulturutbyte,
  - konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.
3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.
4. Gemenskapen skall beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i detta fördrag, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall rådet
- enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Regionkommittén besluta om stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251,
  - genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

AVDELNING XIII

FOLKHÄLSA

Artikel 152

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder.

Gemenskapens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsouppllysning och hälsoundervisning.

Gemenskapen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälso-skador, inklusive uppllysning och förebyggande verksamhet.

2. Gemenskapen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen inbördes samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. Rådet skall, enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att

- a) besluta om åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder,
- b) med undantag från artikel 37 besluta om sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan,

- c) besluta om stimulansåtgärder som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Rådet kan också med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta rekommendationer för de syften som anges i denna artikel.

5. När gemenskapen handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Särskilt får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

AVDELNING XIV

KONSUMENTSKYDD

Artikel 153

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall gemenskapen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.

2. Konsumentskyddskraven skall beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

3. Gemenskapen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom

a) åtgärder som beslutas enligt artikel 95 inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,

b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.

4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om de åtgärder som avses i punkt 3 b.

5. Åtgärder som beslutas enligt punkt 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med detta fördrag. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.

AVDELNING XV

TRANSEUROPEISKA NÄT

Artikel 154

1. För att medverka till att de mål som anges i artiklarna 14 och 158 uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att skapa ett område utan inre gränser, skall gemenskapen bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna.

2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall gemenskapens insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Därvid skall särskild hänsyn tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med gemenskapens centrala områden.

Artikel 155

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel 154

- skall gemenskapen ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten: i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,
- skall gemenskapen genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,
- kan gemenskapen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i första strecksatsen, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; gemenskapen kan också genom den enligt artikel 161 upprättade sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid gemenskapens insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i artikel 154. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen kan besluta om att samarbeta med tredje land för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

Artikel 156

De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 155.1 skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.

AVDELNING XVI

INDUSTRI*Artikel 157 (*)*

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall säkerställa att det finns nödvändiga förutsättningar för gemenskapsindustrins konkurrensförmåga.

För detta ändamål skall deras insatser, i överensstämmelse med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

- påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,
- främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela gemenskapen, särskilt i fråga om små och medelstora företag,
- främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,
- främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och verksamhet enligt andra bestämmelser i detta fördrag. Rådet får i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om särskilda åtgärder för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1.

Denna avdelning får inte utgöra en grund för gemenskapen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

AVDELNING XVII

EKONOMISK OCH SOCIAL SAMMANHÅLLNING*Artikel 158*

För att främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning.

Gemenskapen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.

(*) Artikel 158 ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 159 (*)

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel 158. Vid utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta målen i artikel 158 och bidra till att dessa uppnås. Gemenskapen skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk och social sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Om särskilda åtgärder behöver vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas inom ramen för gemenskapens övriga politik, får rådet besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Artikel 160

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i gemenskapen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Artikel 161 (*)

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 162 skall rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen, med Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, fastställa strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation, vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna. Rådet skall enligt samma förfarande också fastställa de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

En av rådet enligt samma förfarande upprättad sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

Från och med den 1 januari 2007 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen, efter Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, under förutsättning att den fleråriga budgetplan som skall tillämpas från och med den 1 januari 2007 och det därmed sammanhörande interinstitutionella avtalet har antagits vid den tidpunkten. I annat fall skall det förfarande som föreskrivs i detta stycke tillämpas från och med den tidpunkt då de antas.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 162

Rådet skall besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket samt Europeiska socialfonden skall artiklarna 37 och 148 fortfarande tillämpas.

AVDELNING XVIII

FORSKNING OCH TEKNISK UTVECKLING

Artikel 163

1. Gemenskapen skall ha som mål att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för gemenskapsindustrin, att främja utvecklingen av dennas internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i detta fördrag.

2. För att uppnå detta skall gemenskapen inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentra och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet; gemenskapen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för företagen att fullt ut utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.

3. Alla gemenskapens åtgärder enligt detta fördrag inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt, skall beslutas och genomföras enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artikel 164

För att nå dessa mål skall gemenskapen som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

- a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentra och universitet skall gynnas,
- b) främja samarbete på gemenskapsnivå med tredje land och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,
- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av verksamheter rörande forskning, teknisk utveckling och demonstration på gemenskapsnivå,
- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom gemenskapen.

Artikel 165

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och gemenskapens politik.
2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Artikel 166

1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla gemenskapens verksamheter skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.

Ramprogrammet skall

- fastställa de vetenskapliga och teknologiska mål som skall uppnås genom den verksamhet som anges i artikel 164 samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,
  - ange huvudlinjerna för denna verksamhet,
  - fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för gemenskapens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.
2. Ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.
  3. Ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som utvecklas inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall fastställas de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet.
  4. Rådet skall anta de särskilda programmen med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel 167

För att genomföra det fleråriga ramprogrammet skall rådet

- fastställa regler för deltagande av företag, forskningscentra och universitet,
- fastställa regler för spridning av forskningsresultaten.

Artikel 168

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet kan tilläggsprogram fastställas som endast vissa medlemsstater deltar i och som, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från gemenskapens sida, skall finansieras av dessa stater.

Rådet skall anta de regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen särskilt vad avser spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater.

Artikel 169

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får gemenskapen med de berörda medlemsstaternas samtycke vidta åtgärder för ett deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive ett deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

Artikel 170

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får gemenskapen vidta åtgärder för samarbete på gemenskapsnivå med tredje land eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för sådana avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter som skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Artikel 171

Gemenskapen kan bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra gemenskapens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration.

Artikel 172

Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, anta de bestämmelser som avses i artikel 171.

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de bestämmelser som avses i artiklarna 167, 168 och 169. Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas samtycke.

Artikel 173

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning och teknisk utveckling och spridningen av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

AVDELNING XIX

MILJÖ

Artikel 174

1. Gemenskapens miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:

— Att bevara, skydda och förbättra miljön.

- Att skydda människors hälsa.
- Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
- Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

2. Gemenskapens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom gemenskapens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på gemenskapsnivå.

3. När gemenskapen utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta

- tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
- miljöförhållanden i gemenskapens olika regioner,
- de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
- den ekonomiska och sociala utvecklingen i gemenskapen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.

4. Inom sina respektive kompetensområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel 175 (*)

1. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen för att uppnå de mål som anges i artikel 174.

2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95 skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, besluta om

- a) bestämmelser av främst skattekaraktär,

(*) Artikel 175 ändrad genom Nicefördraget.

- b) åtgärder som påverkar
- fysisk planering,
  - kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången till dessa resurser,
  - markanvändning, med undantag av avfallshantering,
- c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får enligt de villkor som anges i första stycket definiera de i denna punkt avsedda frågorna i vilka beslut skall fattas med kvalificerad majoritet.

3. På andra områden skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras.

Rådet skall enligt villkoren i punkt 1 respektive punkt 2 besluta om de åtgärder som behövs för att genomföra dessa program.

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder av gemenskapskaraktär skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

5. Om en på bestämmelserna i punkt 1 grundad åtgärd innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter skall rådet, utan att det påverkar tillämpningen av principen att förorenaren skall betala, i den rättsakt där åtgärden beslutas fastställa lämpliga bestämmelser om

- tillfälliga undantag, och/eller
- ekonomiskt stöd ur den enligt artikel 161 upprättade sammanhållningsfonden.

Artikel 176

De skyddsåtgärder som antas enligt artikel 175 skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med detta fördrag. De skall anmälas till kommissionen.

AVDELNING XX

UTVECKLINGSSAMARBETE

Artikel 177

1. Gemenskapens politik inom området för utvecklingssamarbete, som skall vara ett komplement till medlemsstaternas politik, skall främja

- en varaktig ekonomisk och social utveckling i utvecklingsländerna, särskilt i de mest missgynnade bland dessa,

- en harmonisk och successiv integration av utvecklingsländerna i världsekonomin,
  - kampen mot fattigdomen i utvecklingsländerna.
2. Gemenskapens politik på detta område skall bidra till det allmänna målet att utveckla demokratin och rättsstaten samt till målet att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
  3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall uppfylla de åtaganden och beakta de mål som de har godkänt inom ramen för Förenta nationerna och andra behöriga internationella organisationer.

Artikel 178

Gemenskapen skall beakta målen i artikel 177 då den genomför sådan politik som kan beröra utvecklingsländerna.

Artikel 179

1. Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 besluta om de åtgärder som behövs för att främja de mål som anges i artikel 177. Sådana åtgärder kan ta formen av fleråriga program.
2. Europeiska investeringsbanken skall enligt villkoren i sin stadga bidra till att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1.
3. Bestämmelserna i denna artikel skall inte påverka samarbetet med länderna i Afrika, Västindien och Stilla Havet inom ramen för AVS-EG-konventionen.

Artikel 180

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall samordna sin politik inom området för utvecklingssamarbete och samråda med varandra om sina biståndsprogram, även inom internationella organisationer och på internationella konferenser. De kan vidta gemensamma åtgärder. Medlemsstaterna skall om det behövs bidra till att genomföra gemenskapens biståndsprogram.
2. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Artikel 181

Inom sina respektive kompetensområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

AVDELNING XXI (*)

**EKONOMISKT, FINANSIELLT OCH TEKNISKT SAMARBETE
MED TREDJE LAND***Artikel 181a*

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de andra bestämmelserna i detta fördrag, särskilt bestämmelserna i avdelning XX, skall gemenskapen inom ramen för sin behörighet bedriva ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land. Dessa åtgärder skall komplettera medlemsstaternas åtgärder och vara samstämmiga med gemenskapens utvecklingspolitik.

Gemenskapens politik på detta område skall bidra till det allmänna målet att utveckla och befästa demokratin och rättsstaten samt till målet att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, besluta om de åtgärder som behövs för att genomföra punkt 1. Rådet skall besluta enhälligt om de associeringsavtal som avses i artikel 310 och om de avtal som skall ingås med unionens kandidatstater.

3. Inom sina respektive behörighetsområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås i enlighet med artikel 300.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

FJÄRDE DELEN

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER*Artikel 182*

Medlemsstaterna är ense om att med gemenskapen associera de utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket. Dessa länder och territorier, i det följande kallade "länder och territorier", är förtecknade i bilaga II till detta fördrag.

Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och gemenskapen som helhet.

I överensstämmelse med principerna i ingressen till detta fördrag skall associeringen av dessa länder och territorier i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande för att på så sätt föra dem mot den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

(*) Avdelningen tillagd genom Nicefördraget.

Artikel 183

Associeringen skall ha följande mål:

1. Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt detta fördrag tillämpar inbördes.
2. Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat med vilken det upprätthåller särskilda förbindelser.
3. Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.
4. För investeringar som finansieras av gemenskapen skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive hemmahörande i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.
5. I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i kapitlet om etableringsrätt samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt artikel 187.

Artikel 184

1. Tullar vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall förbjudas vilket skall ske i takt med att tullarna förbjuds mellan medlemsstaterna enligt bestämmelserna i detta fördrag.
2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt bestämmelserna i artikel 25.
3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller som har till syfte att öka statsinkomsterna.

De tullar som avses i föregående stycke får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat med vilken landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser.

4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.
5. Införande eller ändring av tullsats för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Artikel 185

Om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av bestämmelserna i artikel 184.1 kan orsaka omläggning i handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater nödvändiga motåtgärder.

Artikel 186

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande.

Artikel 187

Rådet skall med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med gemenskapen och på grundval av principerna i det här fördraget enhälligt anta bestämmelser om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid dessa länders och territoriers associering med gemenskapen.

Artikel 188

Bestämmelserna i artiklarna 182–187 skall tillämpas beträffande Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelser för Grönland som fastställts i det protokoll om en särskild ordning för Grönland som fogats till detta fördrag.

FEMTE DELEN

GEMENSKAPENS INSTITUTIONER

AVDELNING I

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL 1

INSTITUTIONERNA

AVSNITT 1

EUROPAPARLAMENTET

Artikel 189 (*)

Europaparlamentet, som skall bestå av företrädare för folken i de i gemenskapen sammanslutna staterna, skall utöva de befogenheter som det har tilldelats genom detta fördrag.

Antalet ledamöter i Europaparlamentet får inte överstiga 732.

(*) Artikel 189 ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 190 (*)

1. Europaparlamentets företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall väljas genom allmänna direkta val.

2. (**) I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	25
Danmark	16
Tyskland	99
Grekland	25
Spanien	64
Frankrike	87
Irland	15
Italien	87
Luxemburg	6
Nederländerna	31
Österrike	21
Portugal	25
Finland	16
Sverige	22
Förenade kungariket	87

Om ändringar skall genomföras i denna punkt måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.

3. Företrädarna skall väljas för en period av fem år.

4. Europaparlamentet skall utarbeta ett förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.

Efter samtycke från Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter, skall rådet enhälligt fastställa bestämmelser om detta och rekommendera medlemsstaterna att anta bestämmelserna i enlighet med deras konstitutionella föreskrifter.

5. Europaparlamentet skall, efter yttrande från kommissionen och sedan rådet genom beslut med kvalificerad majoritet gett sitt godkännande, fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden. Alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter kräver enhällighet i rådet.

Artikel 191 (*)

Politiska partier på europeisk nivå är viktiga som en integrationsfaktor inom unionen. De bidrar till att skapa ett europeiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas politiska vilja.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

(**) Denna punkt kommer att ändras den 1 januari 2004 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel 251 fastställa regler för politiska partier på europeisk nivå och särskilt bestämmelser om deras finansiering.

Artikel 192

Europaparlamentet skall i den omfattning som anges i detta fördrag delta i den process som leder fram till antagandet av gemenskapsrättsakter genom att utöva sina befogenheter enligt förfarandet i artiklarna 251 och 252, genom att ge sitt samtycke eller genom att avge rådgivande yttranden.

Europaparlamentet får genom beslut av en majoritet av sina ledamöter anmoda kommissionen att lägga fram lämpliga förslag i frågor som enligt Europaparlamentets uppfattning kräver att en gemenskapsrättsakt utarbetas för att detta fördrag skall kunna genomföras.

Artikel 193

Då Europaparlamentet fullgör sina uppgifter får det på begäran av en fjärdedel av sina ledamöter tillsätta en tillfällig undersökningskommitté för att – utan att detta inverkar på de befogenheter som genom detta fördrag tilldelas andra institutioner eller organ – undersöka påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av gemenskapsrätten, såvida inte de påstådda förhållandena är föremål för en domstolsprövning och domstolsförfarandet ännu inte har avslutats.

Den tillfälliga undersökningskommittén skall upplösas när den har överlämnat sin rapport.

Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten skall fastställas av Europaparlamentet, rådet och kommissionen i samförstånd.

Artikel 194

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt att ensam eller tillsammans med andra medborgare eller personer göra en framställning till Europaparlamentet i frågor som hör till gemenskapens verksamhetsområden och som direkt berör honom.

Artikel 195

1. Europaparlamentet skall utse en ombudsman med befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet, med undantag för domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner.

Ombudsmannen skall inom ramen för sitt uppdrag företa de undersökningar som han finner berättigade, antingen på eget initiativ eller på grundval av de klagomål som framförs till honom direkt eller genom en ledamot av Europaparlamentet; detta gäller dock inte om de påstådda förhållandena är eller har varit föremål för ett domstolsförfarande. Om ombudsmannen konstaterar att ett missförhållande har förekommit, skall han hänskjuta frågan till den berörda institutionen som skall ha en frist på tre månader för att delge honom sina synpunkter. Ombudsmannen skall därefter lämna en rapport till Europaparlamentet och den berörda institutionen. Den klagande skall underrättas om resultatet av dessa undersökningar.

Ombudsmannen skall förelägga Europaparlamentet en årlig rapport om resultatet av sina undersökningar.

2. Ombudsmannen skall utses efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan utses på nytt.

Ombudsmannen kan på begäran av Europaparlamentet avsättas av domstolen om han inte längre uppfyller de krav som ställs för att han skall kunna utföra sina uppgifter eller om han gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

3. Ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning. Då han fullgör sina uppgifter får han inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från något organ. Ombudsmannen får inte under sin ämbets tid utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet.

4. Efter yttrande från kommissionen och med godkännande av rådet med kvalificerad majoritet skall Europaparlamentet fastställa regler och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning.

Artikel 196

Europaparlamentet skall hålla en årlig session. Det skall sammanträda utan särskild kallelse den andra tisdagen i mars.

Europaparlamentet får sammanträda till extra session på begäran av en majoritet av sina ledamöter samt på begäran av rådet eller kommissionen.

Artikel 197

Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter.

Kommissionens ledamöter får närvara vid samtliga sammanträden och skall på egen begäran få uttala sig på kommissionens vägnar.

Kommissionen skall muntligen eller skriftligen besvara frågor som ställs till den av Europaparlamentet eller dess ledamöter.

Rådet skall höras av Europaparlamentet under de förutsättningar som rådet fastställer i sin arbetsordning.

Artikel 198

Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, skall Europaparlamentet besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna.

I arbetsordningen skall fastställas när beslutförhet föreligger.

Artikel 199

Europaparlamentet skall anta sin arbetsordning genom beslut som biträds av majoriteten av parlamentets ledamöter.

Europaparlamentets protokoll skall offentliggöras enligt arbetsordningens bestämmelser.

Artikel 200

Europaparlamentet skall vid offentligt sammanträde diskutera den allmänna årsrapport som kommissionen förelägger parlamentet.

Artikel 201

Om ett förslag om misstroendevotum läggs fram rörande kommissionens verksamhet får Europaparlamentet inte ta ställning till förslaget förrän tidigast tre dagar efter det att detta framlagts och endast genom öppen omröstning.

Om förslaget om misstroendevotum antas med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna och med majoritet av Europaparlamentets ledamöter, skall kommissionens ledamöter avgå. De skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess de har ersatts enligt artikel 214. I så fall skall mandattiden för de ledamöter av kommissionen som utses att ersätta dem löpa ut samma dag som mandattiden skulle ha löpt ut för de ledamöter av kommissionen som samfällt har tvingats avgå.

AVSNITT 2

RÅDET

Artikel 202

För att säkerställa att målen för detta fördrag uppnås skall rådet i enlighet med de bestämmelser som anges i fördraget

- se till att medlemsstaternas allmänna ekonomiska politik samordnas,
- ha befogenhet att fatta beslut,
- i de rättsakter som rådet antar ge kommissionen befogenhet att genomföra de regler som rådet beslutar. Rådet får uppställa närmare villkor för utövandet av denna befogenhet. Rådet kan också, i särskilda fall, förbehålla sig rätten att direkt utöva befogenheten att genomföra reglerna. De villkor som avses ovan måste stå i överensstämmelse med de principer och regler som rådet i förväg har fastställt genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter det att Europaparlamentet har yttrat sig.

Artikel 203

Rådet skall bestå av en företrädare för varje medlemsstat på ministernivå med befogenhet att fatta bindande beslut för denna medlemsstats regering.

Ordförandeskapet i rådet skall utövas av varje medlemsstat i sex månader åt gången enligt den turordning som bestäms genom enhälligt beslut av rådet.

Artikel 204

Rådet skall sammanträda efter kallelse av ordföranden, på dennes initiativ eller på begäran av någon rådsmedlem eller kommissionen.

Artikel 205 (*)

1. Om inte annat föreskrivs i detta fördrag skall rådets beslut fattas med en majoritet av medlemmarna.
2. När rådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet skall medlemsstaternas röster vägas på följande sätt:

Belgien	5
Danmark	3
Tyskland	10
Grekland	5
Spanien	8
Frankrike	10
Irland	3
Italien	10
Luxemburg	2
Nederländerna	5
Österrike	4
Portugal	5
Finland	3
Sverige	4
Förenade kungariket	10

Rådets beslut skall fattas med minst

- 62 röster när beslutet enligt detta fördrag skall fattas på förslag från kommissionen,
- 62 röster från minst 10 medlemsstater i andra fall.

3. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att rådet fattar beslut som kräver enhällighet.

Artikel 206

Ingen rådsmedlem får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Artikel 207 (**)

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning.

(*) Denna artikel kommer att ändras den 1 januari 2005 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

(**) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall anta sin egen arbetsordning.

För tillämpningen av artikel 255.3 skall rådet i sin arbetsordning utarbeta villkoren för allmänhetens tillgång till rådets handlingar. För tillämpningen av denna punkt skall rådet fastställa de fall då det skall anses handla i sin egenskap av lagstiftare, i syfte att medge större tillgång till handlingar i dessa fall, samtidigt som effektiviteten i beslutsprocessen bevaras. När rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare skall omröstningsresultaten och röstmotiveringarna samt uttalandena till protokollet alltid offentliggöras.

Artikel 208

Rådet får anmoda kommissionen att företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag.

Artikel 209

Rådet skall efter yttrande från kommissionen fastställa stadgar för de kommittéer som föreskrivs i detta fördrag.

Artikel 210 (*)

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa löner, arvoden och pensioner för kommissionens ordförande och ledamöter, domstolens ordförande, domare, generaladvokater och justitiesekreterare samt för förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare. Rådet skall med samma majoritet också fastställa alla betalningar som utgår i stället för sådan ersättning.

AVSNITT 3

KOMMISSIONEN

Artikel 211

För att säkerställa den gemensamma marknadens funktion och utveckling skall kommissionen

— övervaka tillämpningen av bestämmelserna i detta fördrag och av bestämmelser som antagits av institutionerna med stöd av fördraget,

---

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

- lämna rekommendationer eller yttranden i ämnen som behandlas i detta fördrag, om fördraget uttryckligen anger detta eller kommissionen anser det nödvändigt,
- ha befogenhet att själv fatta beslut och medverka vid tillkomsten av rådets och Europaparlamentets rättsakter på de villkor som anges i fördraget,
- utöva de befogenheter som rådet ger kommissionen för att genomföra de regler som fastställts av rådet.

Artikel 212

Kommissionen skall årligen, senast en månad före öppnandet av Europaparlamentets session offentliggöra en allmän rapport om gemenskapens verksamhet.

Artikel 213

1. (*) Kommissionen skall bestå av 20 ledamöter som utses på grundval av sin allmänna duglighet och vars oavhängighet inte kan ifrågasättas.

Antalet ledamöter av kommissionen får ändras genom enhälligt beslut av rådet.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara ledamöter av kommissionen.

I kommissionen måste ingå minst en medborgare från varje medlemsstat men högst två ledamöter av kommissionen får vara av samma nationalitet.

2. Ledamöterna av kommissionen skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Vid fullgörandet av dessa skyldigheter skall de inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter. Varje medlemsstat förbinder sig att respektera denna princip och att inte söka påverka kommissionens ledamöter när de utför sina uppgifter.

Ledamöterna av kommissionen får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer med ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden. Om dessa förpliktelser åsidosätts får domstolen, på begäran av rådet eller kommissionen, allt efter omständigheterna besluta antingen att den berörda ledamoten skall avsättas från ämbetet enligt artikel 216 eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe.

(*) Denna punkt kommer att ändras den 1 januari 2005 och därefter när unionen har 27 medlemsstater, i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

Artikel 214 (*)

1. Ledamöterna av kommissionen skall utses enligt förfarandet i punkt 2 för en tid av fem år, om inte i förekommande fall annat följer av artikel 201.

Deras mandat kan förnyas.

2. Rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefs nivå, skall med kvalificerad majoritet nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen, vilken skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen som har nominerats på detta sätt skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Efter Europaparlamentets godkännande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utse ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen.

Artikel 215 (*)

En kommissionsledamots ämbete skall, frånsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

För den entledigade, avsatte eller avlidne ledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet. Rådet får enhälligt besluta att någon ersättare inte behöver utses.

Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans mandattid. Förfarandet enligt artikel 214.2 skall tillämpas när en sådan skall utses.

En ledamot av kommissionen skall kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts eller rådet i enlighet med andra stycket i denna artikel har beslutat att någon ersättare inte behöver utses, utom vid fall av avsättning enligt artikel 216.

Artikel 216

Om en ledamot av kommissionen inte längre uppfyller de krav som ställs för att han skall kunna utföra sina uppgifter eller om han har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, får domstolen på begäran av rådet eller kommissionen avsätta honom.

Artikel 217 (*)

1. Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande, som skall besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Kommissionens olika ansvarsområden skall struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av ordföranden. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.
3. Efter kollegiets godkännande skall ordföranden bland kommissionens ledamöter utse vice ordförande.
4. En kommissionsledamot skall begära sitt entledigande om ordföranden efter kollegiets godkännande begär detta.

Artikel 218

1. Rådet och kommissionen skall samråda och i samförstånd reglera formerna för sitt samarbete.
2. Kommissionen skall anta sin arbetsordning för att säkerställa att både den själv och dess avdelningar fullgör sina uppgifter enligt detta fördrag. Den skall se till att arbetsordningen offentliggörs.

Artikel 219 (*)

Kommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av det antal ledamöter som anges i artikel 213.

Kommissionen kan sammanträda med giltig verkan endast om det antal ledamöter som fastställts i arbetsordningen är närvarande.

AVSNITT 4

DOMSTOLEN

Artikel 220 (*)

Domstolen och förstainstansrätten skall inom ramen för sina respektive behörighetsområden säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av detta fördrag.

Dessutom får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten enligt villkoren i artikel 225a för att, på vissa särskilda områden, utöva domsrätt enligt detta fördrag.

Artikel 221 (*)

Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat.

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar eller i stor avdelning, i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

När så föreskrivs i stadgan kan domstolen även sammanträda i plenum.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 222 (*)

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt domstolens stadga kräver deras deltagande.

Artikel 223 (*)

Domstolens domare och generaladvokater skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer; de skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Domstolen skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Domstolen skall fastställa sina rättegångsregler. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Artikel 224 (*)

Förstainstansrätten skall ha minst en domare per medlemsstat. Antalet domare skall fastställas i domstolens stadga. I stadgan kan det föreskrivas att förstainstansrätten skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna av förstainstansrätten skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. En del av ledamöterna skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Förstainstansrätten skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Förstainstansrätten skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i domstolens stadga, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen tillämpas på förstainstansrätten.

(*) Artikel 222 ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 225 (*)

1. Förstainstansrätten skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna 230, 232, 235, 236 och 238, med undantag av de ärenden som åvilar en särskild rättsinstans och de som enligt stadgan faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det fastställas att förstainstansrätten skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de särskilda rättsinstanser som upprättas enligt artikel 225a.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

3. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel 234 på särskilda områden som fastställs i stadgan.

Om förstainstansrätten anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

Förstainstansrättens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

Artikel 225a (**)

Rådet får genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, eller på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, upprätta särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

I beslutet om upprättandet av en särskild rättsinstans skall bestämmelser om rättsinstansens sammansättning fastställas och omfattningen av dess behörighet preciseras.

De särskilda rättsinstansernas beslut kan överklagas till förstainstansrätten endast i rättsfrågor eller, om det i beslutet om upprättande av rättsinstansen så fastställs, även i sakfrågor.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

(**) Artikeln införd genom Nicefördraget.

Ledamöterna av de särskilda rättsinstanserna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

De särskilda rättsinstanserna skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av den särskilda rättsinstansen, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen och bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på de särskilda rättsinstanserna.

Artikel 226

Om kommissionen anser att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande i ärendet efter att ha givit den berörda staten tillfälle att inkomma med sina synpunkter.

Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som angivits av kommissionen, får denna föra ärendet vidare till domstolen.

Artikel 227

En medlemsstat som anser att en annan medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag får anhängiggöra ärendet vid domstolen.

Innan en medlemsstat väcker talan mot en annan medlemsstat på grund av ett påstått åsidosättande av en skyldighet enligt detta fördrag, skall den lägga fram saken för kommissionen.

Kommissionen skall avge ett motiverat yttrande efter det att var och en av de berörda staterna beretts tillfälle att skriftligen och muntligen lägga fram sin egen sak och yttra sig över vad motparten anfört.

Om kommissionen inte yttrat sig inom tre månader efter det att saken lagts fram för den, skall detta inte hindra att ärendet anhängiggörs vid domstolen.

Artikel 228

1. Om domstolen finner att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag, skall denna stat vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

2. Om kommissionen anser att den berörda medlemsstaten inte har vidtagit sådana åtgärder skall kommissionen, efter att ha gett staten tillfälle att framföra sina synpunkter, avge ett motiverat yttrande i vilket den preciserar på vilka punkter den berörda medlemsstaten har underlåtit att följa domstolens dom.

Om den berörda medlemsstaten underlåter att inom den tidsfrist som kommissionen bestämt vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom, får kommissionen väcka talan vid domstolen. Därvid skall kommissionen ange det standardbelopp eller det vite som den med hänsyn till omständigheterna anser det lämpligt att den berörda medlemsstaten skall betala.

Om domstolen finner att den berörda medlemsstaten har underlåtit att efterkomma dess dom, kan den förelägga staten att betala ett standardbelopp eller ett vite.

Detta förfarande skall inte inverka på tillämpningen av artikel 227.

Artikel 229

I de förordningar som Europaparlamentet och rådet gemensamt eller rådet ensamt antar enligt bestämmelserna i detta fördrag får domstolen ges en obegränsad behörighet i fråga om de påföljder som föreskrivs i förordningarna.

Artikel 229a (*)

Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag får rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta bestämmelser för att i den omfattning som det beslutar ge domstolen behörighet att avgöra tvister som rör tillämpningen av de rättsakter som antagits på grundval av detta fördrag och genom vilka gemenskapsrättigheter avseende industriellt rättsskydd skapas. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa bestämmelser i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser.

Artikel 230 (**)

Domstolen skall granska lagenligheten av de rättsakter som antas av Europaparlamentet och rådet gemensamt, av rådet, av kommissionen eller av ECB och som inte är rekommendationer och yttranden, samt sådana rättsakter som antas av Europaparlamentet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man.

För detta ändamål skall domstolen vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av rådet eller av kommissionen rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten eller ECB väcker för att tillvarata sina rättigheter.

Varje fysisk eller juridisk person får på samma villkor väcka talan mot ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av en förordning eller ett beslut riktat till en annan person, direkt och personligen berör honom.

Talan som avses i denna artikel skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då denne fick kännedom om åtgärden, allt efter omständigheterna.

(*) Artikeln infördes genom Nicefördraget.

(**) Artikeln ändrades genom Nicefördraget.

Artikel 231

Om talan är välgrundad, skall domstolen förklara den berörda rättsakten ogiltig.

Vad gäller förordningar skall dock domstolen, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade förordningen som skall betraktas som bestående.

Artikel 232

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i strid med detta fördrag underlåter att vidta åtgärder, får medlemsstaterna och gemenskapens övriga institutioner väcka talan vid domstolen för att få överträdelsen fastslagen.

En sådan talan skall endast tas upp om den berörda institutionen dessförinnan anmodats att vidta åtgärder. Om institutionen inom två månader efter denna anmodan inte tagit ställning får talan väckas inom en ytterligare frist av två månader.

Varje fysisk eller juridisk person får på de villkor som anges i föregående stycken föra talan vid domstolen om att någon av gemenskapens institutioner underlåtit att till personen i fråga rikta någon annan rättsakt än en rekommendation eller ett yttrande.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som har väckts av ECB inom ECB:s kompetensområde eller som har väckts mot ECB.

Artikel 233

Den eller de institutioner vars rättsakt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot detta fördrag skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen.

Denna skyldighet skall inte påverka någon förpliktelse som kan följa av tillämpningen av artikel 288 andra stycket.

Denna artikel skall även tillämpas på ECB.

Artikel 234

Domstolen skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden angående

- a) tolkningen av detta fördrag,
- b) giltigheten och tolkningen av rättsakter som beslutas av gemenskapens institutioner och av ECB,
- c) tolkningen av stadgar för organ som upprättats genom rättsakter som beslutats av rådet, när stadgarna föreskriver detta.

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen.

Artikel 235

Domstolen skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel 288 andra stycket.

Artikel 236

Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan gemenskapen och dess anställda inom de gränser och på de villkor som fastställts i tjänsteföreskrifterna eller som följer av anställningsvillkoren.

Artikel 237

Domstolen skall inom de gränser som anges nedan vara behörig att avgöra tvister om

- a) fullgörandet av medlemsstaternas förpliktelser enligt Europeiska investeringsbankens stadga; bankens styrelse skall i detta avseende ha de befogenheter som tilldelats kommissionen i artikel 226,
- b) beslut av Europeiska investeringsbankens råd; varje medlemsstat, kommissionen och bankens styrelse får väcka talan i dessa frågor på de villkor som anges i artikel 230,
- c) beslut av Europeiska investeringsbankens styrelse; talan mot dessa beslut får endast föras av medlemsstaterna eller kommissionen på de villkor som anges i artikel 230 och endast på den grund att de formföreskrifter som avses i artikel 21.2, 21.5, 21.6 och 21.7 i bankens stadga har åsidosatts,
- d) fullgörandet av de nationella centralbankernas förpliktelser enligt detta fördrag och ECBS-stadgan. Därvid skall ECB-rådet gentemot de nationella centralbankerna ha samma befogenheter som enligt artikel 226 tillkommer kommissionen gentemot medlemsstaterna. Om domstolen finner att en nationell centralbank har underlåtit att fullgöra en förpliktelse enligt detta fördrag, skall banken vidta de åtgärder som behövs för att följa domstolens dom.

Artikel 238

Domstolen skall vara behörig att träffa avgöranden med stöd av en skiljedomsklausul i ett offentligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av gemenskapen eller för dess räkning.

Artikel 239

Domstolen skall vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i detta fördrag, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.

Artikel 240

Utom i de fall där domstolen är behörig enligt detta fördrag skall tvister i vilka gemenskapen är part inte på denna grund vara undantagna från de nationella domstolarnas behörighet.

Artikel 241

Utan hinder av att den frist som avses i artikel 230 femte stycket har löpt ut får parterna i en tvist om en förordning som Europaparlamentet och rådet gemensamt, rådet, kommissionen eller ECB har antagit, med stöd av artikel 230 andra stycket inför domstolen göra gällande att förordningen inte skall tillämpas.

Artikel 242

Talan som förs vid domstolen skall inte hindra verkställighet. Domstolen får dock om den anser att omständigheterna så kräver förordna om uppskov med verkställigheten av den påtalade rättsakten.

Artikel 243

I ärenden som anhängiggjorts vid domstolen får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder.

Artikel 244

Domstolens domar skall vara verkställbara enligt artikel 256.

Artikel 245 (*)

Domstolens stadga skall fastställas i ett särskilt protokoll.

Rådet får genom enhälligt beslut, på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, ändra bestämmelserna i stadgan med undantag av avdelning I i denna.

AVSNITT 5

REVISIONSRÄTTEN

Artikel 246

Revisionsrätten skall revidera räkenskaperna.

Artikel 247 (*)

1. Revisionsrätten skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses bland personer som i sina respektive länder hör till eller har hört till externa revisionsorgan eller som är kvalificerade för detta ämbete. Deras oavhängighet får inte kunna ifrågasättas.

3. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Rådet skall med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Revisionsrättens ledamöter kan utnämnas på nytt.

Dessa skall bland sig välja revisionsrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

4. Ledamöterna av revisionsrätten skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Vid fullgörandet av dessa skyldigheter skall de inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

5. Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden.

6. Ämbetet för en ledamot av revisionsrätten skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts genom ett avgörande av domstolen enligt punkt 7.

För den återstående mandattiden skall en ersättare utses.

Utom vid avsättning skall ledamöterna av revisionsrätten kvarstå i ämbetet till dess att de ersatts.

7. En ledamot av revisionsrätten får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe, om domstolen på begäran av revisionsrätten finner att han inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet.

8. Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa anställningsvillkoren för revisionsrättens ordförande och ledamöter, särskilt deras löner, arvoden och pensioner. Rådet skall också med samma majoritet fastställa alla betalningar som utgår i stället för sådan ersättning.

9. De bestämmelser i protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska gemenskaperna som är tillämpliga på domstolens domare, skall också tillämpas på ledamöterna av revisionsrätten.

Artikel 248 (*)

1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat, såvida inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet.

2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.

Granskningen av inkomsterna skall ske på grundval av både fastställda inkomstbelopp och inkomstbelopp som betalats in till gemenskapen.

Granskningen av utgifterna skall ske på grundval av både gjorda åtaganden och verkställda utbetalningar.

Dessa granskningar får göras innan räkenskaperna avslutas för det ifrågasvarande budgetåret.

3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov ske på platsen i gemenskapens övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av gemenskapens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehåses av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de gemenskapsutgifter och gemenskapsinkomster som banken förvaltar.

(*) Artikel 248 ändrad genom Nicefördraget.

4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till gemenskapens övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Revisionsrätten får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av gemenskapens övriga institutioner.

Revisionsrätten skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Revisionsrätten skall själv fastställa sin arbetsordning. Denna skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

KAPITEL 2

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR FLERA INSTITUTIONER

Artikel 249

För att fullgöra sina uppgifter och enligt bestämmelserna i detta fördrag skall Europaparlamentet och rådet gemensamt, rådet eller kommissionen utfärda förordningar och direktiv, fatta beslut samt avge rekommendationer eller yttranden.

En förordning skall ha allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

Ett direktiv skall med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett beslut skall till alla delar vara bindande för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

Artikel 250

1. När rådet enligt detta fördrag fattar beslut om förslag från kommissionen krävs enhällighet för att ändra förslaget, om inte annat följer av artikel 251.4 och 251.5.

2. Så länge rådet inte har fattat något beslut, får kommissionen ändra sitt förslag när som helst under de förfaranden som leder fram till att en gemenskapsrättsakt antas.

Artikel 251

1. När det i detta fördrag hänvisas till denna artikel för antagandet av en rättsakt, skall följande förfarande tillämpas.
2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

Efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande

- får rådet med kvalificerad majoritet, om det godkänner alla ändringar i Europaparlamentets yttrande, anta det på så sätt ändrade förslaget till rättsakt,
- får rådet med kvalificerad majoritet, om Europaparlamentet inte föreslår några ändringar, anta den föreslagna rättsakten,
- skall rådet i övriga fall med kvalificerad majoritet anta en gemensam ståndpunkt som skall delges Europaparlamentet. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för grunderna för sin gemensamma ståndpunkt. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt.

Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan delgivning

- a) godkänner den gemensamma ståndpunkten, eller inte har fattat något beslut, skall rättsakten i fråga anses som antagen i enlighet med den gemensamma ståndpunkten,
- b) med en absolut majoritet av sina ledamöter avvisar den gemensamma ståndpunkten, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen,
- c) med en absolut majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i den gemensamma ståndpunkten, skall den ändrade texten översändas till rådet och till kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.

3. Om rådet inom tre månader efter det att ärendet har hänskjutits dit med kvalificerad majoritet godkänner alla Europaparlamentets ändringar, skall rättsakten i fråga anses som antagen i form av den på så sätt ändrade gemensamma ståndpunkten; rådet skall dock besluta enhälligt om ändringar som kommissionen har avstyrkt. Om rådet inte godkänner alla ändringar, skall rådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

4. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av företrädarna för Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra. När förlikningskommittén fullgör denna uppgift skall den behandla den gemensamma ståndpunkten på grundval av de ändringar som Europaparlamentet föreslagit.

5. Om förlikningskommittén inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha sex veckor på sig från godkännandet för att anta rättsakten i fråga i enlighet med det gemensamma utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna och rådet med kvalificerad majoritet. Om någon av de båda institutionerna inte antar den föreslagna rättsakten inom denna tid, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

6. Om förlikningskommittén inte godkänner något gemensamt utkast skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

7. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

Artikel 252

När det i detta fördrag hänvisas till denna artikel för antagandet av en rättsakt, skall följande förfarande tillämpas:

- a) Rådet skall med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande anta en gemensam ståndpunkt.
- b) Rådets gemensamma ståndpunkt skall delges Europaparlamentet. Rådet och kommissionen skall fullständigt underrätta Europaparlamentet om grunderna för rådets gemensamma ståndpunkt samt om kommissionens ståndpunkt.

Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan underrättelse godkänner rådets gemensamma ståndpunkt eller inte har fattat något beslut inom denna period, skall rådet slutligt anta rättsakten i fråga i enlighet med den gemensamma ståndpunkten.

- c) Europaparlamentet kan inom den tremånadersperiod som anges under b med absolut majoritet av sina ledamöter föreslå ändringar i rådets gemensamma ståndpunkt. Europaparlamentet kan också, med samma majoritet avvisa rådets gemensamma ståndpunkt. Resultatet av dessa förfaranden skall meddelas rådet och kommissionen.

Om Europaparlamentet har avvisat rådets gemensamma ståndpunkt, krävs enhällighet i rådet för att detta skall kunna fatta beslut vid en andra behandling av ärendet.

- d) Utifrån de ändringar som Europaparlamentet föreslagit skall kommissionen inom en månad ompröva det förslag på grund av vilket rådet antog sin gemensamma ståndpunkt.

Kommissionen skall till rådet, tillsammans med sitt omprövade förslag, översända de ändringar från Europaparlamentet som kommissionen inte har godkänt och samtidigt yttra sig över ändringarna. Rådet kan anta dessa ändringar genom enhälligt beslut.

- e) Rådet skall med kvalificerad majoritet anta förslaget i dess lydelse efter kommissionens omprövning.

Enhällighet krävs för att rådet skall kunna ändra förslaget i dess lydelse efter kommissionens omprövning.

- f) I de fall som avses i c, d och e skall rådet fatta sitt beslut inom tre månader. Om inget beslut fattas inom denna period, skall kommissionens förslag anses som icke antaget.

- g) De perioder som avses i b och f kan utsträckas med högst en månad av rådet och Europaparlamentet i samförstånd.

Artikel 253

Förordningar, direktiv och beslut som antas av Europaparlamentet och rådet gemensamt, av rådet eller av kommissionen skall vara motiverade och hänvisa till de förslag eller yttranden som skall inhämtas enligt detta fördrag.

Artikel 254 (*)

1. Förordningar, direktiv och beslut som antas enligt förfarandet i artikel 251 skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande samt offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. De skall träda i kraft den dag som anges i rättsakterna eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
2. Rådets och kommissionens förordningar samt dessa institutioners direktiv som är riktade till samtliga medlemsstater skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. De skall träda i kraft den dag som anges i rättsakterna eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
3. Andra direktiv och beslut skall delges dem som de riktar sig till och bli gällande genom denna delgivning.

Artikel 255

1. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar enligt de principer och villkor som skall bestämmas i enlighet med punkterna 2 och 3.
2. Rådet skall, under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen, inom två år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande i enlighet med förfarandet i artikel 251 fastställa allmänna principer och gränser för rätten till tillgång till handlingar.
3. De institutioner som avses ovan skall i sina arbetsordningar utarbeta särskilda bestämmelser om tillgång till institutionens handlingar.

Artikel 256

Beslut av rådet eller kommissionen som medför betalningsskyldighet för andra än stater skall vara verkställbara.

Verkställigheten skall följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den medlemsstat inom vars territorium den sker. Beslutet om att verkställighet skall ske skall bifogas avgörandet utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet genom den nationella myndighet som varje medlemsstats regering skall utse för detta ändamål samt meddela kommissionen och domstolen.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

När dessa formaliteter uppfyllts på begäran av den berörda parten, får denne fullfölja verkställigheten enligt den nationella lagstiftningen genom att hänskjuta ärendet direkt till den behöriga myndigheten.

Verkställigheten får skjutas upp endast genom beslut av domstolen. Domstolarna i de berörda staterna skall dock vara behöriga beträffande klagomål om att verkställigheten inte genomförs på regelrätt sätt.

KAPITEL 3

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Artikel 257 (*)

En ekonomisk och social kommitté upprättas härmed. Den skall ha en rådgivande funktion.

Kommittén skall vara sammansatt av företrädare för de olika ekonomiska och sociala grupperingarna i det organiserade civila samhället, särskilt företrädare för tillverkare, jordbrukare, transportföretag, arbetstagare, köpmän, hantverkare, fria yrken, konsumenter och allmänna samhällsintressen.

Artikel 258 (*)

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350.

Antalet ledamöter i kommittén skall vara följande:

Belgien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Luxemburg	6
Nederländerna	12
Österrike	12
Portugal	12
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa kommittéledamöternas arvoden.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 259 (*)

1. Kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fyra år på förslag av medlemsstaterna. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Kommitténs ledamöter kan utnännas på nytt.
2. Rådet skall höra kommissionen. Det får inhämta synpunkter från europeiska organisationer, som representerar de olika ekonomiska och sociala sektorer som berörs av gemenskapens verksamhet.

Artikel 260

Kommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två år.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

Kommittén skall sammankallas av ordföranden på begäran av rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel 261

Kommittén skall ha facksektioner för de viktigaste av de områden som detta fördrag omfattar.

Facksektionerna skall utöva sin verksamhet inom ramen för kommitténs allmänna behörighet. De får inte höras oberoende av kommittén.

Inom kommittén får även upprättas underkommittéer som i bestämda frågor eller på bestämda områden skall utarbeta utkast till yttranden som skall underställas kommittén för övervägande.

Arbetsordningen skall bestämma hur facksektionerna och underkommittéerna skall vara sammansatta och vilka behörighetsregler som skall gälla för dem.

Artikel 262

Kommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag. Den får höras av dessa institutioner i samtliga fall då dessa finner det lämpligt. Den får på eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.

Om rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Kommitténs och facksektionernas yttranden med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till rådet och kommissionen.

Europaparlamentet kan höra kommittén.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

KAPITEL 4

REGIONKOMMITTÉN

Artikel 263 (*)

En rådgivande kommitté, nedan kallad Regionkommittén, som består av företrädare för regionala och lokala organ som valts till ett regionalt eller lokalt organ eller som är politiskt ansvariga inför en vald församling, upprättas härmed.

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350.

Antalet ledamöter i kommittén skall vara följande:

Belgien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Luxemburg	6
Nederländerna	12
Österrike	12
Portugal	12
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Kommitténs ledamöter och lika många suppleanter skall utses för en tid av fyra år på förslag av respektive medlemsstater. De kan återväljas. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. När ett sådant mandat som avses i första stycket och som ligger till grund för att ledamoten har föreslagits upphör, skall mandatet i kommittén automatiskt upphöra, och ledamoten skall för den återstående delen av mandatperioden ersättas enligt samma förfarande. Ingen ledamot av kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Artikel 264

Regionkommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två år.

Den skall anta sin arbetsordning.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Kommittén skall sammankallas av ordföranden på begäran av rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel 265

Regionkommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag och i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa båda institutioner finner det lämpligt.

Om rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Om Ekonomiska och sociala kommittén hörs enligt artikel 262, skall rådet eller kommissionen underätta Regionkommittén om denna begäran om yttrande. Om Regionkommittén anser att särskilda regionala intressen berörs, får den avge ett yttrande i saken.

Europaparlamentet kan höra Regionkommittén.

Den får på eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.

Kommitténs yttrande med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till rådet och kommissionen.

KAPITEL 5

EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN

Artikel 266 (*)

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Medlemmarna i Europeiska investeringsbanken är medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga är såsom protokoll fogad till detta fördrag. Rådet kan med enhällighet, på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska investeringsbanken, ändra artiklarna 4, 11, 12 och 18.5 i bankens stadga.

Artikel 267

Europeiska investeringsbanken skall ha till uppgift att genom att anlita kapitalmarknaderna och utnyttja egna medel bidra till en balanserad och störningsfri utveckling av den gemensamma marknaden i gemenskapens intresse. I detta syfte skall den genom att bevilja lån och garantier utan vinstsyfte underlätta finansieringen av följande projekt inom alla områden av ekonomin:

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

- a) Projekt som syftar till utveckling av mindre utvecklade regioner.
- b) Projekt som syftar till en modernisering eller omställning av företag eller till att skapa nya verksamheter med anledning av det gradvisa upprättandet av den gemensamma marknaden och som på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.
- c) Projekt av gemensamt intresse för flera medlemsstater, vilka på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

När banken fullgör sina uppgifter skall den underlätta finansieringen av investeringsprogram i samband med stöd från strukturfonderna och andra av gemenskapens finansieringsorgan.

AVDELNING II

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Artikel 268

Gemenskapens samtliga inkomster och utgifter, inbegripet de som hänför sig till Europeiska socialfonden, skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten.

Förvaltningsutgifter för institutionerna till följd av bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik samt om samarbete i rättsliga och inre angelägenheter skall belasta budgeten. Driftutgifterna till följd av att de nämnda bestämmelserna genomförs, kan på de villkor som anges i bestämmelserna belasta budgeten.

Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.

Artikel 269

Utan att det inverkar på andra inkomster skall budgeten finansieras helt av egna medel.

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, fastställa bestämmelser om gemenskapens system för egna medel samt rekommendera medlemsstaterna att anta dessa bestämmelser i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 270

För att budgetdisciplinen skall upprätthållas får kommissionen inte lägga fram något förslag till gemenskapsrättsakt eller ändra sina förslag eller besluta om någon genomförandeåtgärd som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för gemenskapens egna medel i enlighet med de bestämmelser som fastställts av rådet enligt artikel 269.

Artikel 271

De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår, om inte något annat har bestämts i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

På de villkor som skall fastställas enligt artikel 279 får anslag som inte avser personalutgifter och som inte förbrukats vid budgetårets utgång föras över, dock endast till det närmast följande budgetåret.

Anslagen skall delas in i avdelningar alltefter utgifternas art eller ändamål och i mån av behov ytterligare delas in i överensstämmelse med den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

Europaparlamentets, rådets, kommissionens och domstolens utgifter skall tas upp i särskilda delar av budgeten om inte annat följer av någon särskild ordning för vissa gemensamma utgifter.

Artikel 272

1. Budgetåret skall börja den 1 januari och sluta den 31 december.

2. Var och en av gemenskapens institutioner skall före den 1 juli upprätta en beräkning över sina utgifter. Kommissionen skall sammanställa dessa beräkningar i ett preliminärt budgetförslag. Den skall bifoga ett yttrande som får innehålla avvikande beräkningar.

Det preliminära budgetförslaget skall innehålla en beräkning över inkomster och en över utgifter.

3. Kommissionen skall förelägga rådet det preliminära budgetförslaget senast den 1 september året före det budgetår som förslaget avser.

Rådet skall samråda med kommissionen och i förekommande fall med övriga berörda institutioner, när det avser att avvika från det preliminära budgetförslaget.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa budgetförslaget och överlämna det till Europaparlamentet.

4. Budgetförslaget skall föreläggas Europaparlamentet senast den 5 oktober året före det budgetår som förslaget avser.

Europaparlamentet har rätt att genom beslut av en majoritet av dess ledamöter ändra budgetförslaget och att genom beslut med en absolut majoritet av de avgivna rösterna föreslå rådet ändringar i budgetförslaget beträffande utgifter som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som har antagits i enlighet med detta.

Om Europaparlamentet inom 45 dagar efter att ha förelagts budgetförslaget har godkänt detta är budgeten slutgiltigt antagen. Om Europaparlamentet inom denna frist inte har ändrat budgetförslaget och inte heller föreslagit ändringar i detta skall budgeten anses vara slutgiltigt antagen.

Om Europaparlamentet inom denna frist har antagit ändringar eller lagt fram ändringsförslag, skall budgetförslaget tillsammans med ändringarna eller ändringsförslagen överlämnas till rådet.

5. Efter att ha överlagt om budgetförslaget med kommissionen och vid behov med övriga berörda institutioner, skall rådet besluta enligt följande villkor:

- a) Rådet får genom beslut med kvalificerad majoritet modifiera varje ändring som har antagits av Europaparlamentet.
- b) I fråga om ändringsförslagen får rådet
  - med kvalificerad majoritet avslå ett av Europaparlamentet framlagt ändringsförslag, om detta inte resulterar i någon ökning av en institutions totala utgifter, framför allt beroende på att den ökning av utgifterna som ändringsförslaget skulle medföra uttryckligen skulle kompenseras av en eller flera föreslagna ändringar som i motsvarande grad minskar utgifterna; om något avslagsbeslut inte fattats, skall ändringsförslaget anses godkänt,
  - med kvalificerad majoritet godkänna ett av Europaparlamentet framlagt ändringsförslag, om detta resulterar i en ökning av en institutions totala utgifter; om något godkännandebeslut inte fattas, skall ändringsförslaget anses avslaget,
  - när rådet enligt någon av de två föregående strecksatserna har avslagit ett ändringsförslag genom beslut med kvalificerad majoritet antingen låta beloppet i budgetförslaget stå kvar eller fastställa ett annat belopp.

Budgetförslaget skall ändras på grundval av de ändringsförslag som godkänts av rådet.

Om rådet inte inom 15 dagar efter att ha förelagts budgetförslaget har modifierat någon av de ändringar som antagits av Europaparlamentet och om de ändringsförslag som lagts fram av Europaparlamentet har godkänts, skall budgeten anses vara slutgiltigt antagen. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om att det inte har modifierat någon av ändringarna och om att ändringsförslagen har godkänts.

Om rådet inom denna frist har modifierat en eller flera av de ändringar som antagits av Europaparlamentet eller om Europaparlamentets ändringsförslag har avslagits eller modifierats skall det modifierade budgetförslaget åter överlämnas till Europaparlamentet. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om resultatet av sina överväganden.

6. Inom 15 dagar efter det att budgetförslaget förelagts Europaparlamentet får parlamentet som skall ha underrättats om de åtgärder som vidtagits beträffande dess ändringsförslag genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med tre femtedelar av de avgivna rösterna ändra eller avslå de modifieringar av Europaparlamentets ändringar som gjorts av rådet och skall anta budgeten i enlighet därmed. Om Europaparlamentet inte har fattat något beslut inom denna frist skall budgeten anses slutgiltigt antagen.

7. När det förfarande som anges i denna artikel har fullföljts, skall Europaparlamentets ordförande förklara att budgeten blivit slutgiltigt antagen.

8. Om viktiga skäl föreligger får dock Europaparlamentet genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med två tredjedelar av de avgivna rösterna avslå budgetförslaget och begära att få ett nytt förslag framlagt.

9. För samtliga utgifter utom sådana som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta skall årligen fastställas en maximal procentuell ökning i förhållande till utgifter av samma slag under det innevarande året.

Kommissionen skall efter samråd med kommittén för ekonomisk politik bestämma denna maximala procentsats beroende på

- volymutvecklingen av bruttonationalinkomsten inom gemenskapen,
  - den genomsnittliga förändringen av medlemsstaternas budgetar,
- och
- utvecklingen av levnadskostnaderna under det föregående budgetåret.

Gemenskapens alla institutioner skall före den 1 maj underrättas om den maximala procentsatsen. Institutionerna är skyldiga att rätta sig efter denna under budgetförandet, om inte annat följer av bestämmelserna i denna punkt fjärde och femte styckena.

Om den procentuella ökningen i det budgetförslag som upprättats av rådet beträffande andra utgifter än sådana som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta, överstiger hälften av den maximala procentsatsen, får Europaparlamentet då det utövar sin ändringsrätt ytterligare öka den totala summan av dessa utgifter med upp till hälften av den maximala procentsatsen.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser att gemenskapernas verksamhet kräver att den enligt förfarandet i denna punkt fastställda procentsatsen skall överskridas, får en annan procentsats fastställas genom avtal mellan rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet, vars beslut skall fattas av en majoritet av dess ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna.

10. Varje institution skall utöva de befogenheter den tilldelats genom denna artikel med vederbörlig hänsyn till fördragets bestämmelser och till rättsakter som antagits i enlighet med dessa, särskilt de som avser gemenskapens egna medel och balansen mellan inkomster och utgifter.

Artikel 273

Om budgeten ännu inte har antagits i början av ett budgetår, får ett belopp som motsvarar högst en tolfedel av budgetanslagen för det föregående budgetåret användas varje månad för en avdelning eller en underavdelning i budgeten i enlighet med bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279; detta arrangemang skall dock inte få till följd att kommissionen får förfoga över medel som överstiger en tolfedel av de anslag som anges i det budgetförslag som är under utarbetande.

Under förutsättning att övriga villkor i första stycket iakttas får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet ge sitt tillstånd till utgifter som överstiger en tolfedel.

Om beslutet avser utgifter som inte är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta, skall rådet omedelbart överlämna beslutet till Europaparlamentet; inom 30 dagar får Europaparlamentet genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med tre femtedelar av de avgivna rösterna fatta ett avvikande beslut beträffande de utgifter som överstiger den tolfte del som avses i första stycket. I fråga om sistnämnda utgifter skall rådets beslut skjutas upp till dess att Europaparlamentet har fattat sitt beslut. Om Europaparlamentet inte inom denna frist har fattat ett beslut som avviker från rådets beslut skall det senare beslutet betraktas som slutgiltigt antaget.

I de beslut som avses i andra och tredje styckena skall redovisas de åtgärder som krävs i fråga om resurser för att säkerställa tillämpningen av denna artikel.

Artikel 274

I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.

Budgetförordningen skall innehålla närmare bestämmelser om hur varje institution skall medverka när dess egna utgifter effektueras.

Kommissionen får inom budgeten föra över anslag från en avdelning till en annan och från en underavdelning till en annan, inom de gränser och på de villkor som anges i budgetförordningen.

Artikel 275

Kommissionen skall årligen till rådet och Europaparlamentet överlämna en redovisning för hur budgeten genomförts under det föregående budgetåret. Kommissionen skall till dem också överlämna en redovisning för gemenskapens tillgångar och skulder.

Artikel 276

1. På rekommendation av rådet, som skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet, skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och de redovisningar som avses i artikel 275, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel 248.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.

2. Innan Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet eller för andra ändamål i samband med att Europaparlamentet utövar sina befogenheter beträffande budgetens genomförande, kan det anmoda kommissionen att redogöra för verkställigheten av utgifterna eller för hur de finansiella kontrollsystemen fungerar. Kommissionen skall på begäran lägga fram alla nödvändiga uppgifter för Europaparlamentet.

3. Kommissionen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att rätta sig efter iakttagelserna i besluten om ansvarsfrihet, andra iakttagelser från Europaparlamentet om verkställigheten av utgifterna samt de kommentarer som är fogade till rådets rekommendationer om ansvarsfrihet

På begäran av Europaparlamentet eller rådet skall kommissionen rapportera om de åtgärder som den har vidtagit mot bakgrund av dessa iakttagelser och kommentarer, särskilt om de instruktioner som den har gett de avdelningar som ansvarar för budgetens genomförande. Dessa rapporter skall också översändas till revisionsrätten.

Artikel 277

Budgeten skall upprättas i den beräkningsenhet som bestämts i överensstämmelse med föreskrifterna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

Artikel 278

Under förutsättning att kommissionen underrättar berörda medlemsstaters behöriga myndigheter får kommissionen överföra tillgångar som den innehar i en medlemsstats valuta till en annan medlemsstats valuta i den mån det behövs för att dessa tillgångar skall kunna användas för ändamål som avses i detta fördrag. Kommissionen skall så långt som möjligt undvika att företa sådana överföringar, om den har kontanter eller likvida medel i de valutor som den behöver.

Kommissionen skall stå i förbindelse med varje medlemsstat genom den myndighet som medlemsstaten utser. Vid genomförandet av finansiella transaktioner skall kommissionen anlita den berörda medlemsstatens sedelutgivande bank eller något annat finansinstitut som godkänts av medlemsstaten.

Artikel 279 (*)

1. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande,

- a) utfärda budgetförordningar som särskilt skall innehålla närmare bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,
- b) bestämma regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförares ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Från och med den 1 januari 2007 skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande.

2. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande, fastställa de sätt och det förfarande enligt vilka de budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för gemenskapens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt bestämma nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov.

Artikel 280

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel och som skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Medlemsstaterna skall vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen, som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i detta fördrag skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.
4. Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört revisionsrätten besluta om nödvändiga åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.
5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna varje år för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna artikel.

SJÄTTE DELEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 281

Gemenskapen skall vara en juridisk person.

Artikel 282

Gemenskapen skall i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen: den skall särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Den skall i sådana fall företrädas av kommissionen.

Artikel 283

Rådet skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört övriga berörda institutioner, med kvalificerad majoritet fastställa tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i gemenskaperna.

Artikel 284

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som fastställts av rådet i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen.

Artikel 285

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 besluta om åtgärder för att framställa sådan statistik som behövs för gemenskapens verksamhet.
2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter; den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

Artikel 286

1. Från och med den 1 januari 1999 skall gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter vara tillämpliga på de institutioner och organ som inrättas genom eller på grundval av detta fördrag.
2. Före den tidpunkt som avses i punkt 1 skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 inrätta ett oberoende övervakningsorgan som skall ansvara för att övervaka att dessa gemenskapsrättsakter tillämpas på gemenskapens institutioner och organ samt vid behov anta andra för ändamålet relevanta bestämmelser.

Artikel 287

Medlemmarna av gemenskapens institutioner, medlemmarna av kommittéer samt tjänstemän och övriga anställda i gemenskapen skall, även efter det att deras uppdrag upphört, vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt, särskilt uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden.

Artikel 288

Gemenskapens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

Vad beträffar utomobligatoriskt ansvar skall gemenskapen ersätta skada, som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

Föregående stycke skall på samma villkor tillämpas på skada som orsakats av ECB eller av dess anställda under tjänsteutövning.

De anställdas personliga ansvar gentemot gemenskapen skall regleras av bestämmelserna i de tjänsteföreskrifter eller de anställningsvillkor som gäller för dem.

Artikel 289

Säte för gemenskapens institutioner skall fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

Artikel 290 (*)

Reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens stadga, enhälligt fastställas av rådet.

Artikel 291

Gemenskapen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift. Detsamma skall gälla för Europeiska centralbanken, Europeiska monetära institutet och Europeiska investeringsbanken.

Artikel 292

Medlemsstaterna förbinder sig att inte lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag på annat sätt än som bestämts genom fördraget.

Artikel 293

Medlemsstaterna skall i den utsträckning det är nödvändigt, inleda förhandlingar med varandra i syfte att till förmån för sina medborgare säkerställa

- skydd till person samt åtnjutande och skydd av rättigheter på de villkor som varje stat tillerkänner sina egna medborgare,
- avskaffandet av dubbelbeskattning inom gemenskapen,
- ömsesidigt erkännande av bolag som avses i artikel 48 andra stycket, bibehållande av ställningen som juridisk person för det fall att ett bolags säte flyttas från ett land till ett annat samt möjlighet till fusion av bolag som lyder under olika nationella lagar,
- förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden och skiljedomar.

Artikel 294

Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i fördraget, ge medborgare i andra medlemsstater samma behandling som sina egna medborgare med avseende på kapitalplacering i bolag som avses i artikel 48.

Artikel 295

Detta fördrag skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning.

Artikel 296

1. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte hindra tillämpningen av följande regler:

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

- a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna sådan information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.
  - b) Varje medlemsstat får vidta åtgärder, som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel; sådana åtgärder får inte försämra konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden vad gäller varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.
2. Rådet får på förslag från kommissionen genom enhälligt beslut ändra den lista som rådet den 15 april 1958 fastställde över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1b skall tillämpas.

Artikel 297

Medlemsstaterna skall samråda med varandra för att genom gemensamma åtgärder hindra att den gemensamma marknadens funktion påverkas av åtgärder som en medlemsstat kan se sig tvungen att vidta vid allvarliga interna störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, i händelse av krig eller vid en allvarlig internationell spänning som innebär krigsfara eller för att fullgöra de skyldigheter den har tagit på sig i syfte att bevara fred och internationell säkerhet.

Artikel 298

Om åtgärder som vidtagits i de fall som avses i artiklarna 296 och 297 leder till att konkurrensvillkoren inom den gemensamma marknaden snedvrids, skall kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten undersöka hur åtgärderna kan anpassas till bestämmelserna i detta fördrag.

Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna 226 och 227 får kommissionen eller en medlemsstat vända sig direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt artiklarna 296 och 297. Domstolen skall meddela sitt avgörande inom stängda dörrar.

Artikel 299

1. Detta fördrag skall gälla för Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Helleniska republiken, Konungariket Spanien, Franska republiken, Irland, Italienska republiken, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Portugisiska republiken, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

2. Bestämmelserna i detta fördrag skall gälla för de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna.

Rådet skall dock med beaktande av den strukturella, sociala och ekonomiska situationen i de franska utomeuropeiska departementen och på Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av dessas avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om specifika åtgärder för att särskilt fastställa villkoren för hur detta fördrag skall tillämpas beträffande dessa områden, inklusive den gemensamma politiken.

Rådet skall, när det beslutar om de relevanta åtgärder som avses i andra stycket, beakta sådana områden som tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskepolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande gemenskapsprogram.

Rådet skall besluta om de åtgärder som avses i andra stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos gemenskapsrätten, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.

3. De utomeuropeiska länder och territorier som anges i bilaga II till detta fördrag skall omfattas av den särskilda associeringsordning som fastställts i fjärde delen i detta fördrag.

Detta fördrag skall inte tillämpas på de utomeuropeiska länder och territorier som har särskilda förbindelser med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och som inte har tagits med i den nämnda bilagan.

4. Bestämmelserna i detta fördrag skall tillämpas på de europeiska territorier vilkas utrikes angelägenheter omhändertas av en medlemsstat.

5. Bestämmelserna i detta fördrag skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll nr 2 i akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.

6. Utan hinder av föregående punkter skall följande gälla:

- a) Detta fördrag skall inte tillämpas beträffande Färöarna.
- b) Detta fördrag skall inte tillämpas beträffande Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden på Cypern.
- c) Detta fördrag skall tillämpas beträffande Kanalöarna och Isle of Man endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa genomförandet av den ordning för dessa öar som anges i det fördrag om anslutning av nya medlemsstater till Europeiska ekonomiska gemenskapen och till Europeiska atomenergigemenskapen som undertecknats den 22 januari 1972.

Artikel 300 (*)

1. När detta fördrag föreskriver att avtal skall ingås mellan gemenskapen och en eller flera stater eller internationella organisationer skall kommissionen ge rekommendationer till rådet som skall bemyndiga kommissionen att inleda de förhandlingar som behövs. Kommissionen skall föra dessa förhandlingar i samråd med de särskilda kommittéer som rådet har tillsatt för att biträda kommissionen i dess uppgift och inom ramen för de direktiv som rådet kan komma att utfärda för kommissionen.

När rådet utövar de befogenheter som det har tillerkänts enligt denna punkt skall rådet besluta med kvalificerad majoritet utom i de fall då rådet enligt punkt 2 första stycket skall besluta enhälligt.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

2. Om inte annat följer av kommissionens befogenheter på detta område skall både undertecknandet, som kan åtföljas av ett beslut om provisorisk tillämpning före ikraftträdandet, och ingåendet av avtalen beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. Rådet skall besluta enhälligt om avtalet omfattar ett område där det krävs enhällighet för att interna regler skall kunna antas, samt om det är fråga om ett sådant avtal som avses i artikel 310.

Med avvikelse från bestämmelserna i punkt 3 skall samma förfaranden tillämpas för att besluta om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal samt för att bestämma vilka ståndpunkter som på gemenskapens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, när detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan, med undantag av sådana beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt denna punkt när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller intagandet av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättats genom ett avtal.

3. Med undantag för sådana avtal som avses i artikel 133.3 skall rådet ingå avtal efter att ha hört Europaparlamentet och detta även om avtalet omfattar ett område där interna regler skall antas enligt förfarandet i artikel 251 eller 252. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom den tid som rådet får bestämma med hänsyn till hur brådskande ärendet är. Om ett yttrande inte har avgetts inom denna tid, får rådet fatta beslut.

Med avvikelse från föregående stycke krävs Europaparlamentets samtycke för ingåendet av sådana avtal som avses i artikel 310, andra avtal som skapar en särskild institutionell ram genom att samarbetsförfaranden inrättas, sådana avtal som har betydande budgetmässiga följder för gemenskapen samt sådana avtal som medför ändring av en rättsakt som har antagits enligt förfarandet i artikel 251.

Rådet och Europaparlamentet får i brådskande fall komma överens om den tid inom vilken samtycke skall ges.

4. När rådet ingår ett avtal får det med avvikelse från punkt 2 bemyndiga kommissionen att godkänna ändringar för gemenskapens räkning, om dessa ändringar enligt avtalet skall antas genom ett förenklat förfarande eller av ett organ som inrättas genom avtalet; rådet får förena ett sådant bemyndigande med särskilda villkor.

5. Om rådet avser att ingå ett avtal som förutsätter ändringar i detta fördrag, skall ändringarna dessförinnan antas enligt förfarandet i artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen.

6. Europaparlamentet, rådet, kommissionen eller en medlemsstat får inhämta domstolens yttrande om huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i detta fördrag. Om domstolen i sitt yttrande finner att så inte är fallet, får avtalet endast träda i kraft i enlighet med artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen.

7. Avtal som ingåtts i den ordning som anges i denna artikel skall vara bindande för gemenskapens institutioner och för medlemsstaterna.

Artikel 301

Om en gemensam ståndpunkt eller en gemensam åtgärd som har beslutats enligt bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Fördraget om Europeiska unionen förutsätter ett handlande från gemenskapens sida som helt eller delvis avbryter eller begränsar de ekonomiska förbindelserna med ett eller flera tredje länder, skall rådet besluta om de brådskande åtgärder som är nödvändiga. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

Artikel 302

Kommissionen skall säkerställa att ändamålsenliga förbindelser upprätthålls med Förenta nationernas organ och dess fackorgan.

Den skall vidare säkerställa att lämpliga förbindelser upprätthålls med alla internationella organisationer.

Artikel 303

Gemenskapen skall upprätta samarbete i alla lämpliga former med Europarådet.

Artikel 304

Gemenskapen skall upprätta ett nära samarbete med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling; de närmare villkoren för detta skall fastställas i samförstånd.

Artikel 305

1. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte medföra någon ändring i bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt inte vad avser medlemsstaternas rättigheter och förpliktelser, befogenheterna för den gemenskapens institutioner och bestämmelserna i sistnämnda fördrag om hur den gemensamma marknaden för kol och stål skall fungera.

2. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte inverka på bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Artikel 306

Bestämmelserna i detta fördrag skall inte hindra förekomsten och genomförandet av de regionala unionerna mellan Belgien och Luxemburg samt mellan Belgien, Luxemburg och Nederländerna, i den mån syftena med dessa regionala unioner inte uppnås genom tillämpning av detta fördrag.

Artikel 307

De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredje länder skall inte påverkas av bestämmelserna i detta fördrag.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med detta fördrag skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med fördraget. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning.

Vid tillämpning av sådana avtal som avses i första stycket skall medlemsstaterna beakta att de fördelar som varje medlemsstat beviljar enligt detta fördrag utgör en integrerad del av upprättandet av gemenskapen och härigenom är oskiljaktigt förbundna med upprättandet av gemensamma institutioner, med överlämnandet av befogenheter till dessa och med beviljandet av samma fördelar av alla övriga medlemsstater.

Artikel 308

Om en åtgärd från gemenskapens sida skulle visa sig nödvändig för att inom den gemensamma marknadens ram förverkliga något av gemenskapens mål och om detta fördrag inte innehåller de nödvändiga befogenheterna, skall rådet genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta de åtgärder som behövs.

Artikel 309 (*)

1. Om ett beslut har fattats enligt artikel 7.3 i Fördraget om Europeiska unionen om att tillfälligt upphäva rösträtten för företrädaren för en medlemsstats regering, gäller det tillfälliga upphävandet även med avseende på det här fördraget.

2. Om det i enlighet med artikel 7.2 i Fördraget om Europeiska unionen har fastslagits att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1 i det fördraget, får rådet dessutom med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av det här fördraget. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt det här fördraget skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Rådet skall när det fattar sådana beslut som avses i punkterna 2 och 3 inte beakta rösterna från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Med avvikelse från artikel 205.2 skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 1 tillfälligt inte får utövas. I så fall skall ett beslut som kräver enhällighet fattas utan att företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering röstar.

Artikel 310

Gemenskapen får med en eller flera stater eller internationella organisationer ingå avtal som innebär en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 311

De protokoll som medlemsstaterna i samförstånd fogar till detta fördrag skall utgöra en integrerad del av fördraget.

Artikel 312

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 313

Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

Detta fördrag träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats. Om emellertid detta har deponerats mindre än femton dagar före följande månads början, träder fördraget inte i kraft förrän den första dagen i den andra månaden efter det att det har deponerats.

Artikel 314

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på franska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka fyra texter är lika giltiga, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Till följd av anslutningsfördragen är även de danska, engelska, finska, grekiska, iriska, portugisiska, spanska och svenska texterna giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Rom den tjugofemte mars nittonhundrafemtiosju.

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

BILAGOR

BILAGA I

LISTA

som avses i artikel 32 i detta fördrag

(1) Nummer i Bryssel-nomenklaturen	(2) Varuslag
Kapitel 1	Levande djur
Kapitel 2	Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar
Kapitel 3	Fisk, kräftdjur och blötdjur
Kapitel 4	Mjök och mejeriprodukter; ägg, naturlig honung
Kapitel 5	
05.04	Tarmar, blåsor och magar (hela eller sönderdelade) av andra djur än fiskar
05.15	Animaliska produkter, ej hänförliga till annat nummer; döda djur av de slag som avses i kapitel 1 och 3, otjänliga till människoföda
Kapitel 6	Levande växter och alster av blomsterodling
Kapitel 7	Köksväxter m.m.
Kapitel 8	Ätbara frukter, skal av citrusfrukter eller melon
Kapitel 9	Kaffe, te och kryddor med undantag av matte (nr 09.03)
Kapitel 10	Spannmål
Kapitel 11	Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten
Kapitel 12	Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter
Kapitel 13	
ex 13.03	Pektin
Kapitel 15	
15.01	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, utsmält eller utpressat
15.02	Talg (av nötkreatur, får eller getter), rå eller utsmält, premier jus härunder inbegripen
15.03	Solarstearin och oleostearin (presstalg); isterolja, talgolja och oleomargarin, icke emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda
15.04	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havsdäggdjur
15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade
15.12	Härdade animaliska eller vegetabiliska fetter och feta oljor, även raffinerade men icke vidare bearbetade
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett
15.17	Återstoder från bearbetning av fetter eller feta oljor eller animaliska eller vegetabiliska växter
Kapitel 16	Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur

(1) Nummer i Brysselnomenklaturen	(2) Varuslag
Kapitel 17	
17.01	Bet- och rörsocker i fast form
17.02	Annat socker; sirap och andra sockerlösningar; konstgjord honung samt blandningar av konstgjord och naturlig honung; sockerkulör
17.03	Melass, även avfärgad
17.05 (*)	Socker, sirap och andra sockerlösningar samt melass, aromatiserade eller färgade, utom fruktsaft med tillsats av socker, oavsett mängd
Kapitel 18	
18.01	Kakaoböner, hela eller krossade, även rostade
18.02	Kakaoskal och kakaoavfall
Kapitel 20	Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växtdelar
Kapitel 22	
22.04	Druvmust i jäsning, även druvmust vars jäsning avbrutits på annat sätt än genom tillsats av alkohol
22.05	Vin av färska druvor; druvmust vars jäsning avbrutits genom tillsats av alkohol
22.07	Andra jästa drycker, såsom cider (äppel- och päronvin) och mjöd
ex 22.08 (*)	Etylalkohol, denaturerad eller ej, oavsett styrka, som är framställd av jordbruksprodukter som finns uppräknade i bilaga I till fördraget, utom likörer och andra sprithaltiga drycker och sammansatta alkoholhaltiga beredningar (så kallade "koncentrerade extrakt") för framställning av drycker
ex 22.09 (*)	
ex 22.10 (*)	Ättika
Kapitel 23	Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel
Kapitel 24	
24.01	Råtobak samt avfall av tobak
Kapitel 45	
45.01	Naturkork, obearbetad, krossad, granulerad eller malen; även som korkavfall
Kapitel 54	
54.01	Lin, oberett eller berett men icke spunnet; blånor och avfall av lin, rivna varor härunder inbegripna
Kapitel 57	
57.01	Mjuk hampa (<i>Cannabis sativa</i>), oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av mjuk hampa, rivna varor härunder inbegripna

(*) Numret tillagt genom artikel 1 i Europeiska ekonomiska gemenskapens råds förordning nr 7a av den 18 december 1959 (EGT 7, 30.1.1961, s. 71/61).

*BILAGA II***UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER**

på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas

- Grönland
- Nya Kaledonien och tillhörande områden
- Franska Polynesien
- De franska sydliga och antarktiska områdena
- Wallis- och Futunaöarna
- Mayotte
- Saint-Pierre och Miquelon
- Aruba
- Nederländska Antillerna:
  - Bonaire
  - Curaçao
  - Saba
  - Sint Eustatius
  - Sint Maarten
- Anguilla
- Caymanöarna
- Falklandsöarna
- Sydgeorgien och Sydsandwichöarna
- Montserrat
- Pitcairn
- S:ta Helena med tillhörande områden
- Brittiska antarktiska territoriet
- Brittiska territoriet i Indiska oceanen
- Turks- och Caicosöarna
- Brittiska Jungfruöarna
- Bermuda

PROTOKOLL ANTAGNA I NICE

PROTOKOLL

OM UTVIDGNINGEN AV EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna.

*Artikel 1***Upphävande av protokollet om institutionerna**

Protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen, som fogats till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna, skall upphöra att gälla.

*Artikel 2***Bestämmelser om Europaparlamentet**

1. Den 1 januari 2004 och med verkan från och med början av valperioden 2004–2009 skall artikel 190.2 första stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 108.2 första stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskaperna ersättas med följande:

”I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	22
Danmark	13
Tyskland	99
Grekland	22
Spanien	50
Frankrike	72
Irland	12
Italien	72
Luxemburg	6
Nederländerna	25
Österrike	17
Portugal	22
Finland	13
Sverige	18
Förenade kungariket	72”

2. Med förbehåll för tillämpningen av punkt 3 skall det sammanlagda antalet företrädare i Europaparlamentet för valperioden 2004–2009 vara lika med det antal företrädare som anges i artikel 190.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskaperna, vartill kommer det antal företrädare för de nya medlemsstaterna som följer av de anslutningsfördrag som undertecknas senast den 1 januari 2004.

3. Om det sammanlagda antal ledamöter som avses i punkt 2 understiger 732, skall det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat korrigeras proportionellt på ett sådant sätt att det sammanlagda antalet blir så nära 732 som möjligt, utan att denna korrigeringsmedför att antalet företrädare som skall väljas i varje medlemsstat överstiger det som föreskrivs i artikel 190.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen för valperioden 1999–2004.

Rådet skall fatta beslut om detta.

4. Genom undantag från artikel 189 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 107 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen får antalet ledamöter i Europaparlamentet, om anslutningsfördrag träder i kraft efter det att rådet fattat det beslut som föreskrivs i punkt 3 andra stycket i den här artikeln, tillfälligt överstiga 732 under den period då detta beslut gäller. Samma korrigeringsmedför som avses i punkt 3 första stycket i den här artikeln skall tillämpas på antalet företrädare som skall väljas i de berörda medlemsstaterna.

Artikel 3

Bestämmelser om vägning av rösterna i rådet

1. Den 1 januari 2005

a) skall i artikel 205 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

i) punkt 2 ersättas med följande:

"2. När rådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas på följande sätt:

Belgien	12
Danmark	7
Tyskland	29
Grekland	12
Spanien	27
Frankrike	29
Irland	7
Italien	29
Luxemburg	4
Nederländerna	13
Österrike	10
Portugal	12
Finland	7
Sverige	10
Förenade kungariket	29

Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutet enligt detta fördrag skall fattas på förslag från kommissionen.

I andra fall skall rådets beslut fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna.”

ii) följande punkt 4 läggs till:

”4. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

b) skall artikel 23.2 tredje stycket i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

”Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

c) skall artikel 34.3. i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

”3. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna skall krävas för beslut. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

2. Vid varje ny anslutning skall den tröskel som avses i artikel 205.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

Artikel 4

Bestämmelser om kommissionen

1. Den 1 januari 2005 och med verkan från och med den dag då den första kommissionen därefter tillträder skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

I kommissionen skall ingå en medborgare från varje medlemsstat.

Antalet ledamöter av kommissionen får ändras genom enhälligt beslut av rådet."

2. När unionen har 27 medlemsstater skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

Antalet ledamöter av kommissionen skall vara lägre än antalet medlemsstater. De skall utses på grundval av en jämlik rotation, för vilken rådet genom enhälligt beslut skall fastställa närmare föreskrifter.

Antalet ledamöter av kommissionen skall fastställas genom enhälligt beslut av rådet."

Denna ändring skall tillämpas från och med den tidpunkt då den första kommissionen tillträder efter den dag då den 27:e medlemsstaten ansluter sig till unionen.

3. Efter det att anslutningsfördraget för den 27:e medlemsstaten i unionen har undertecknats skall rådet enhälligt besluta om

— antalet ledamöter av kommissionen,

— närmare föreskrifter för den jämlika rotationen med alla de kriterier och regler som är nödvändiga för att automatiskt fastställa sammansättningen av de på varandra följande kollegierna, på grundval av följande principer:

- a) Medlemsstaterna skall behandlas på strikt lika villkor vid fastställandet av ordningen för övergång och tiden som ledamot av kommissionen när det gäller deras medborgare. Skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.
- b) Med förbehåll för punkt a skall var och en av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att den på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

4. Varje stat som ansluter sig till unionen skall ha rätt att vid sin anslutning ha en medborgare som ledamot av kommissionen till dess att punkt 2 skall tillämpas.

PROTOKOLL

OM DOMSTOLENS STADGA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR fastställa den stadga för domstolen som avses i artikel 245 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 160 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Artikel 1

Domstolen skall bildas och fullgöra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget), Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget) och denna stadga.

AVDELNING I

DOMARE OCH GENERALADVOKATER

Artikel 2

Varje domare skall, innan han tillträder sitt ämbete, vid offentligt sammanträde avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 3

Domarna skall åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden. De skall åtnjuta immunitet vad avser åtgärder, inbegripet muntliga och skriftliga uttalanden, som de vidtagit i sin tjänsteutövning, även sedan deras uppdrag har upphört.

Domstolen får, efter beslut i plenum, häva immuniteten.

När immuniteten har hävts och straffrättsliga förfaranden vidtas mot en domare, skall denne ställas inför rätta i någon av medlemsstaterna endast vid den domstol som är behörig att döma ledamöterna av de högsta nationella domstolarna.

Artiklarna 12–15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser om immunitet mot rättsliga förfaranden för domare som framgår av föregående stycken.

Artikel 4

Domarna får inte inneha något politiskt eller administrativt ämbete.

De får inte utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet om inte rådet undantagsvis medger avvikelser härifrån.

De skall vid sitt tillträde avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetsperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att iaktta redlighet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbetsperioden.

I tveksamma fall skall domstolen fatta beslut.

Artikel 5

En domares ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra genom att domaren avgår.

När en domare avgår, skall hans avgångsskrivelse ställas till domstolens ordförande för vidare befordran till rådets ordförande. När så skett, blir platsen vakant.

Utom i de fall som avses i artikel 6 skall domaren kvarstå i ämbetet till dess hans efterträdare har tillträtt.

Artikel 6

En domare får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner, om han enligt domarnas och generaladvokaternas enhälliga bedömning inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Den berörde domaren får inte delta i överläggningen.

Domstolens justitiesekreterare skall underrätta Europaparlamentets och kommissionens ordförande om domstolens beslut samt anmäla detta för rådets ordförande.

Om beslutet innebär att en domare skiljs från sitt ämbete, skall sistnämnda anmälan medföra att platsen blir vakant.

Artikel 7

En domare som skall ersätta en ledamot av domstolen vars ämbetstid inte har gått ut, skall utses för återstoden av företrädarens mandattid.

Artikel 8

Bestämmelserna i artiklarna 2–7 skall tillämpas på generaladvokaterna.

AVDELNING II

ORGANISATION

Artikel 9

Den nytillsättning av en del av domartjänsterna som skall äga rum vart tredje år skall avse omväxlande åtta och sju domare.

Den nytillsättning av en del av tjänsterna som generaladvokat som skall äga rum vart tredje år skall varje gång avse fyra generaladvokater.

Artikel 10

Justitiesekreteraren skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 11

Domstolen skall utse en ersättare för justitiesekreteraren i händelse av förhinder för denne.

Artikel 12

Till domstolen skall knytas tjänstemän och andra anställda så att den kan fungera. De skall ansvara inför justitiesekreteraren under ordförandens överinseende.

Artikel 13

Rådet får på förslag av domstolen enhälligt besluta att biträdande referenter skall utses samt fastställa instruktioner för dem. De biträdande referenterna får inkallas i enlighet med rättegångsreglernas bestämmelser för att delta i den förberedande handläggningen av ärenden som anhängiggjorts vid domstolen samt för att samarbeta med den domare som är referent.

Biträdande referenter skall utses bland personer vilkas oavhängighet inte kan ifrågasättas och som har de juridiska kvalifikationer som behövs; de skall utses av rådet. De skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 14

Domarna, generaladvokaterna och justitiesekreteraren är skyldiga att vara bosatta där domstolen har sitt säte.

Artikel 15

Domstolen skall tjänstgöra permanent. Den skall fastställa semesterperioder med vederbörlig hänsyn till verksamhetens krav.

Artikel 16

Domstolen skall inom sig upprätta avdelningar med tre och fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre år. De kan återväljas en gång.

Den stora avdelningen skall ha elva domare. Ordförandeskapet för avdelningen skall innehas av domstolens ordförande. I den stora avdelningen skall även ordförandena på avdelningar med fem domare ingå och andra domare som skall utses i enlighet med domstolens rättegångsregler.

Domstolen skall sammanträda i stor avdelning när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det.

Domstolen skall sammanträda i plenum när ett ärende överlämnas för prövning i enlighet med artikel 195.2, 213.2, 216 eller 247.7 i EG-fördraget eller artikel 107d.2, 126.2, 129 eller 160b.7 i Euratom-fördraget.

Domstolen kan dessutom, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att hänskjuta ett ärende till sammanträde i plenum när den bedömer att ett ärende har särskilt stor betydelse.

Artikel 17

Domstolens beslut skall vara giltiga endast om ett ojämnt antal domare är närvarande.

Om en avdelning består av tre eller fem domare, är avdelningens beslut giltiga endast om tre domare är närvarande.

Den stora avdelningens beslut är giltiga endast om nio domare är närvarande.

Vid sammanträde i plenum är domstolens beslut giltiga endast om elva domare är närvarande.

Vid förhinder för en domare på en avdelning får en domare på en annan avdelning tillkallas i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 18

En domare eller en generaladvokat får inte delta i behandlingen av ett ärende i vilket han tidigare uppträtt som parts ombud, rådgivare eller advokat eller i vilket han som medlem av en domstol, en undersökningskommission eller i annan egenskap haft i uppgift att uttala sig.

Om en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte anser att han bör delta i avgörandet eller handläggningen av ett visst ärende, skall han underrätta ordföranden om detta. Om ordföranden anser att en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte bör delta eller framlägga förslag i ett visst ärende, skall han underrätta vederbörande om detta.

Vid svårighet att tillämpa denna artikel skall domstolen besluta i saken.

En part får inte åberopa en domares nationalitet eller att en domare av hans egen nationalitet inte tillhör domstolen eller en av dess avdelningar som skäl för att begära ändring i domstolens eller avdelningens sammansättning.

AVDELNING III

FÖRFARANDE

Artikel 19

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner skall vid domstolen företrädas av ett ombud som utses för varje ärende; ombudet får biträdas av en rådgivare eller av en advokat.

De andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet skall företrädas på samma sätt.

Övriga parter skall företrädas av en advokat.

Endast en advokat som är behörig att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får företräda eller biträda en part vid domstolen.

Ombud, rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen skall på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna ha de rättigheter och den immunitet som behövs för att de oavhängigt skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Domstolen skall i enlighet med rättegångsreglerna gentemot de rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen ha de befogenheter som domstolar normalt har.

Universitetslärare som är medborgare i medlemsstater vilkas lagstiftning ger dem rätt att företräda part inför domstol skall vid domstolen ha samma rättigheter som enligt denna artikel tillkommer advokater.

Artikel 20

Förfarandet vid domstolen skall bestå av en skriftlig och en muntlig del.

Det skriftliga förfarandet skall innebära att parterna och de gemenskapsinstitutioner vilkas beslut är föremål för tvist delges ansökningar, inlagor, svaromål samt förklaringar och eventuella bemötanden samt alla handlingar och dokument som åberopas eller bestyrkta kopior av dessa.

Delgivningen skall ombesörjas av justitiesekreteraren i den ordning och inom de tidsfrister som föreskrivs i rättegångsreglerna.

Det muntliga förfarandet skall bestå i uppläsning av referentens rapport, hörande av ombud, rådgivare och advokater samt generaladvokatens förslag till avgörande och i förekommande fall förhör med vittnen och sakkunniga.

Om domstolen anser att ärendet inte omfattar någon ny rättsfråga kan den, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att ärendet skall avgöras utan yttrande från generaladvokaten.

Artikel 21

Talan skall väckas vid domstolen genom en skriftlig ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, motpartens eller motparternas namn, tvisteföremålet, yrkanden samt en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall i förekommande fall åtföljas av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad eller, i fall enligt artikel 232 i EG-fördraget och artikel 148 i Euratomfördraget, av skriftligt bevis om dagen för den anmodan som avses i nämnda artiklar. Om ansökan inte åtföljs av dessa handlingar, skall justitiesekreteraren anmoda vederbörande att inom skälig tid inge dem; dock får talan inte avvisas på den grund att dessa handlingar inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut.

Artikel 22

I fall som avses i artikel 18 i Euratomfördraget skall talan väckas vid domstolen genom en ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, en hänvisning till det beslut som överklagas, motparternas namn, tvisteföremålet, yrkandena och en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall åtföljas av en bestyrkt kopia av det beslut av skiljedomskommittén som överklagas.

Om domstolen avvisar talan, blir skiljedomskommitténs beslut slutgiltigt.

Om domstolen upphäver skiljedomskommitténs beslut, får saken i förekommande fall på begäran av någon av parterna tas upp på nytt inför skiljedomskommittén. Denna är bunden av domstolens rättsliga bedömning.

Artikel 23

I fall som avses i artikel 35.1 i EU-fördraget, artikel 234 i EG-fördraget och artikel 150 i Euratom-fördraget skall beslut av en nationell domstol att uppskjuta handläggningen av ett ärende och hänskjuta det till domstolen anmälas till denna av den nationella domstolen. Om detta beslut skall därefter justitiesekreteraren underrätta parterna, medlemsstaterna och kommissionen, liksom även rådet eller Europeiska centralbanken, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad härrör från en av dem, samt Europaparlamentet och rådet, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad har antagits gemensamt av dessa två institutioner.

Inom två månader efter underrättelsen har parterna, medlemsstaterna, kommissionen och i förekommande fall Europaparlamentet, rådet och Europeiska centralbanken rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter.

I fall som avses i artikel 234 i EG-fördraget skall domstolens justitiesekreterare dessutom underrätta de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet, om den nationella domstolens beslut, och dessa har rätt att inom två månader efter underrättelsen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter till domstolen, om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

Artikel 24

Domstolen får begära att en part inkommer med alla de dokument och upplysningar som domstolen anser önskvärda. Om parten vägrar skall domstolen ta detta till protokollet.

Domstolen får även begära att medlemsstater och institutioner som inte är parter i målet skall lämna alla upplysningar som domstolen anser behövs för handläggningen.

Artikel 25

Domstolen får när som helst efter eget val anförtro sakkunniguppdrag åt enskilda personer, organ, myndigheter, kommittéer eller organisationer.

Artikel 26

Vittnen får höras i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 27

Domstolen skall gentemot tredskande vittnen ha de befogenheter som i allmänhet tillkommer domstolar och får i enlighet med rättegångsreglerna döma till böter.

Artikel 28

Vittnen och sakkunniga får höras under ed enligt det formulär som fastställts i rättegångsreglerna eller på det sätt som lagstiftningen i vittnets eller den sakkunniges hemland föreskriver.

Artikel 29

Domstolen får förordna att ett vittne eller en sakkunnig skall höras av den behöriga rättsliga myndigheten på hans bostadsort.

Detta förordnande skall tillställas den behöriga rättsliga myndigheten för åtgärd i enlighet med föreskrifter som fastställts i rättegångsreglerna. De handlingar som utfärdats med anledning av begäran om förhör skall överlämnas till domstolen enligt samma regler.

Domstolen skall stå för kostnaderna med förbehåll för att de i förekommande fall påläggs parterna.

Artikel 30

En medlemsstat skall behandla mened eller ovarsam utsaga som ett vittne eller en sakkunnig gjort sig skyldig till, som om motsvarande brott begåtts inför nationell domstol i tvistemål. På anmodan av domstolen skall den berörda medlemsstaten väcka åtal mot gärningsmannen vid behörig nationell domstol.

Artikel 31

Domstolens förhandlingar skall vara offentliga om inte domstolen, när synnerliga skäl föreligger, på eget initiativ eller på begäran av parterna, bestämmer något annat.

Artikel 32

Domstolen får under förhandlingarna höra sakkunniga och vittnen samt parterna själva. De sistnämnda får dock föra sin talan muntligt endast genom ombud.

Artikel 33

Protokoll skall föras vid varje förhandling och undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren.

Artikel 34

Turordningslista för förhandlingarna skall fastställas av ordföranden.

Artikel 35

Domstolens överläggningar skall vara och förbli hemliga.

Artikel 36

Domar skall ange skälen för domsluten. De skall uppta namnen på de domare som deltog i överläggningarna.

Artikel 37

Domar skall undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren. De skall avkunnas vid offentligt sammanträde.

Artikel 38

Domstolen skall besluta i fråga om rättegångskostnader.

Artikel 39

Genom ett förenklat förfarande, som vid behov får avvika från enskilda föreskrifter i denna stadga och som skall fastställas i rättegångsreglerna, får domstolens ordförande besluta i fråga om framställning om uppskov enligt artikel 242 i EG-fördraget och artikel 157 i Euratomfördraget, om tillämpning av interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget eller artikel 158 i Euratomfördraget eller om uppskov med verkställighet enligt artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget.

Vid förhinder för ordföranden skall denne ersättas av en annan domare i enlighet med rättegångsreglerna.

Avgöranden av ordföranden eller den domare som ersätter honom skall endast vara interimistiska och på intet sätt föregripa domstolens beslut i huvudsaken.

Artikel 40

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får intervensera i tvister inför domstolen.

Samma rätt skall gälla för varje annan person som har ett berättigat intresse av utgången av den tvist som underställts domstolen; undantag utgör tvister mellan medlemsstater, mellan gemenskapernas institutioner eller mellan medlemsstater och gemenskapernas institutioner.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket får de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet intervensera i tvister inför domstolen om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

Genom yrkanden i interventionsansökan får endast en av parternas yrkanden biträdas.

Artikel 41

Om en rätteligen instämmd part inte inkommer med skriftligt svaromål, skall treskodom meddelas mot honom. Talan mot domen får föras inom en månad efter delgivning. Sådan talan skall inte medföra uppskov med verkställigheten av treskodommen om inte domstolen beslutar något annat.

Artikel 42

Medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och varje annan fysisk eller juridisk person får i de fall och på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna i egenskap av tredje man föra talan mot en dom som meddelats utan att de blivit hörda, om domen berör deras rätt.

Artikel 43

I händelse av tveksamhet rörande innebörden och räckvidden av en dom, skall det ankomma på domstolen att klargöra dess rätta innebörd på begäran av en part eller en av gemenskapernas institutioner som har ett berättigat intresse därav.

Artikel 44

Framställning hos domstolen om ändring av en dom får endast grundas på upptäckten av en omständighet som kan utöva ett avgörande inflytande på ärendets utgång och som när domen meddelades var okänd för domstolen och för den som begär ändring.

Ändringsförfarandet skall inledas med ett beslut av domstolen i vilket uttryckligen konstateras att förekomsten av den nya omständigheten är av sådan art att det finns anledning till ändring och att framställningen av denna anledning kan tas upp till prövning.

Framställning om ändring får inte göras senare än tio år från den dag domen gavs.

Artikel 45

Tidsfrister med hänsyn till avstånd skall fastställas i rättegångsreglerna.

Försutten tid skall inte medföra rättsförlust, om vederbörande styrker förekomsten av oförutsebara omständigheter eller force majeure.

Artikel 46

Talan mot gemenskaperna om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden skall preskriberas fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan. Preskription skall avbrytas genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos en av gemenskapernas behöriga institutioner. I sistnämnda fall skall talan väckas inom den frist av två månader som anges i artikel 230 i EG-fördraget och artikel 146 i Euratomfördraget; bestämmelserna i artikel 232 andra stycket i EG-fördraget respektive artikel 148 andra stycket i Euratomfördraget skall tillämpas i förekommande fall.

AVDELNING IV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Artikel 47

Artiklarna 2–8, artiklarna 14 och 15, artikel 17 första, andra, fjärde och femte styckena samt artikel 18 skall tillämpas på förstainstansrätten och dess ledamöter. Den ed som avses i artikel 2 skall avläggas inför domstolen, som också skall fatta de beslut som avses i artiklarna 3, 4 och 6 efter att ha hört förstainstansrätten.

Artikel 3 fjärde stycket och artiklarna 10, 11 och 14 skall också tillämpas på förstainstansrättens justitiesekreterare.

Artikel 48

Förstainstansrätten skall ha femton domare.

Artikel 49

Förstainstansrättens ledamöter kan kallas att tjänstgöra som generaladvokat.

För att biträda förstainstansrätten då denna fullgör sin uppgift skall generaladvokaten fullständigt opartiskt och oavhängigt vid offentliga domstolssessioner lägga fram motiverade yttranden i vissa ärenden som handläggs vid förstainstansrätten.

Kriterierna för att välja ut sådana ärenden liksom förfarandet vid tillsättning av generaladvokater skall fastställas i förstainstansrättens rättegångsregler.

En ledamot av förstainstansrätten som kallats att tjänstgöra som generaladvokat i ett ärende får inte delta i ärendets avgörande.

Artikel 50

Förstainstansrätten skall sammanträda i avdelningar med tre eller fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre år. De kan återväljas en gång.

Avdelningarnas sammansättning och tilldelningen av ärenden skall bestämmas i rättegångsreglerna. I vissa fall, som bestäms i rättegångsreglerna, kan förstainstansrätten sammanträda i plenum eller med en domare.

I rättegångsreglerna får också föreskrivas att förstainstansrätten skall sammanträda i stor avdelning i de fall och på de villkor som den själv skall fastställa.

Artikel 51

Med avvikelse från den regel som nämns i artikel 225.1 i EG-fördraget och artikel 140a.1 i Euratomfördraget skall talan som väcks av medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och Europeiska centralbanken omfattas av domstolens behörighet.

Artikel 52

Domstolens ordförande och förstainstansrättens ordförande skall gemensamt bestämma under vilka villkor tjänstemän och andra anställda vid domstolen skall tjänstgöra vid förstainstansrätten så att den kan fungera. Vissa tjänstemän och andra anställda skall ansvara inför förstainstansrättens justitiesekreterare under överinseende av förstainstansrättens ordförande.

Artikel 53

Avdelning III skall tillämpas på förfarandet vid förstainstansrätten.

Vid behov skall förfarandet vid förstainstansrätten preciseras och kompletteras genom förstainstansrättens rättegångsregler. Rättegångsreglerna får avvika från artikel 40 fjärde stycket och artikel 41 för att ta hänsyn till de särskilda förhållandena i de tvister som rör immateriella rättigheter.

Utan hinder av artikel 20 fjärde stycket får generaladvokaten framlägga sina motiverade yttranden skriftligen.

Artikel 54

Om en ansökan eller någon annan rättegångsinlaga som är ställd till förstainstansrätten av misstag ges in till domstolens justitiesekreterare skall denne omedelbart skicka handlingen till förstainstansrättens justitiesekreterare; likaså skall förstainstansrättens justitiesekreterare, om en ansökan eller någon annan rättegångsinlaga som är ställd till domstolen av misstag ges in till honom, omedelbart skicka den till domstolens justitiesekreterare.

Om förstainstansrätten finner att den inte har behörighet att pröva och avgöra ett ärende som omfattas av domstolens behörighet skall den hänskjuta ärendet till domstolen; likaså skall domstolen, om den finner att ett ärende omfattas av förstainstansrättens behörighet, hänskjuta ärendet till förstainstansrätten. Denna kan inte därefter förklara sig obehörig.

Om domstolen och förstainstansrätten behandlar ärenden som avser samma sak eller samma tolkningsfrågor eller angår giltigheten av samma rättsakt, kan förstainstansrätten efter att ha hört parterna skjuta upp handläggningen fram till dess att domstolen har dömt i ärendet. När det gäller ansökningar om ogiltigförklaring av samma rättsakt kan förstainstansrätten även förklara sig obehörig så att domstolen får avgöra sådana ansökningar. I de fall som anges i detta stycke kan domstolen också besluta att skjuta upp sin handläggning; i så fall skall handläggningen vid förstainstansrätten fortsätta.

Artikel 55

Justitiesekreteraren skall meddela alla parter, samt alla medlemsstater och gemenskapernas institutioner, även om dessa inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten, om förstainstansrättens slutliga avgöranden liksom om avgöranden som endast delvis avgör frågan om saken eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder.

Artikel 56

Förstainstansrättens slutliga avgöranden samt avgöranden av den rätten som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder får överklagas till domstolen inom två månader efter delgivningen av det avgörande som överklagas.

Varje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan har rätt att överklaga. Andra intervenienter än medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får emellertid endast överklaga om förstainstansrättens beslut påverkar dem direkt.

Med undantag av ärenden som rör tvister mellan gemenskaperna och deras anställda får även medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten överklaga. Dessa medlemsstater och gemenskapsinstitutioner skall i sådana fall ha samma ställning som de medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som intervenerat i första instans.

Artikel 57

En person som av förstainstansrätten fått avslag på sin interventionsansökan kan överklaga till domstolen inom två veckor efter delgivning av avslagsbeslutet.

Beslut av förstainstansrätten enligt artikel 242 eller 243 eller artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller enligt artikel 157 eller 158 eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget får överklagas till domstolen av parterna i ärendet inom två månader efter delgivning av beslutet.

Ett överklagande enligt första och andra styckena skall prövas och avgöras enligt förfarandet i artikel 39.

Artikel 58

Ett överklagande till domstolen skall vara begränsat till rättsfrågor. Det kan endast grundas på bristande behörighet hos förstainstansrätten, på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen eller på att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten.

Ett överklagande får inte avse endast rättegångskostnadernas storlek och fördelning.

Artikel 59

Vid överklagande av ett beslut av förstainstansrätten skall förfarandet vid domstolen bestå av en skriftlig och en muntlig del. I enlighet med villkoren i rättegångsreglerna kan domstolen efter att ha hört generaladvokaten och parterna avgöra ärendet utan muntligt förfarande.

Artikel 60

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget skall ett överklagande inte hindra verkställighet.

Med avvikelse från artikel 244 i EG-fördraget och artikel 159 i Euratomfördraget skall ett avgörande av förstainstansrätten varigenom ett allmängiltigt beslut förklaras ogiltigt gälla först efter utgången av den tid som anges i artikel 56 första stycket i denna stadga eller, om ett överklagande har skett inom den tiden, efter det att överklagandet har avslagits. En part kan dock enligt artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget föra talan vid domstolen med yrkande om uppskov med verkställigheten av det beslut som har förklarats ogiltigt eller med yrkande om någon annan interimistisk åtgärd.

Artikel 61

Om överklagandet är välgrundat skall domstolen upphäva förstainstansrättens avgörande. Domstolen kan själv slutligt avgöra ärendet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa ärendet till förstainstansrätten för avgörande.

Om ett ärende återförvisas till förstainstansrätten är denna bunden av domstolens beslut i rättsfrågor.

Om en medlemsstat eller en av gemenskapernas institutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten har överklagat och överklagandet är välgrundat kan domstolen, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av förstainstansrättens upphävda avgörande som skall betraktas som bestående för parterna i ärendet.

Artikel 62

I fall som avses i artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget och artikel 140a.2 och 140a.3 i Euratom-fördraget kan förste generaladvokaten föreslå att domstolen omprövar förstainstansrättens avgörande om han anser att det föreligger en allvarlig risk för att enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten undergrävs.

Förslaget skall läggas fram inom en månad efter det att förstainstansrätten har meddelat sitt avgörande. Domstolen skall inom en månad efter det att förslaget har lagts fram av förste generaladvokaten besluta om avgörandet skall omprövas eller inte.

AVDELNING V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 63

Domstolens och förstainstansrättens rättegångsregler skall innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att tillämpa och vid behov komplettera denna stadga.

Artikel 64

Till dess att regler om språkanvändningen vid domstolen och förstainstansrätten har antagits i denna stadga skall bestämmelserna om språkanvändning i domstolens rättegångsregler och förstainstansrättens rättegångsregler fortsätta att gälla. Dessa bestämmelser får ändras eller upphävas endast enligt det förfarande som föreskrivs för ändringar i denna stadga.

PROTOKOLL

**OM DE EKONOMISKA FÖLJDERNA AV ATT
EKSG-FÖRDRAGET UPPHÖR ATT GÄLLA OCH
OM KOL- OCH STÅLFORSKNINGSFONDEN**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR avgöra vissa frågor i samband med att Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) upphör att gälla,

SOM ÖNSKAR överlåta EKSG:s medel till Europeiska gemenskapen,

SOM BEAKTAR önskemålet att dessa medel skall användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin samt behovet av att fastställa vissa särskilda bestämmelser för detta,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 1

1. EKSG:s alla tillgångar och skulder per den 23 juli 2002 skall överföras till Europeiska gemenskapen från och med den 24 juli 2002.

2. Nettovärdet av dessa tillgångar och skulder enligt EKSG:s balansräkning per den 23 juli 2002 skall, med förbehåll för alla öknings- eller minskningar som kan inträffa som en följd av avvecklingen, betraktas som tillgångar avsedda för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin och betecknas som "EKSG under avveckling". När avvecklingen är slutförd skall tillgångarna betecknas som "Kol- och stålforskningsfondens tillgångar".

3. Intäkterna från dessa tillgångar, vilka skall betecknas som "Kol- och stålforskningsfonden", skall endast användas för forskning utanför ramprogrammet för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll och i rättsakter som antas på grundval av detta.

Artikel 2

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta de nödvändiga bestämmelserna för genomförande av detta protokoll, inklusive grundprinciper och lämpliga beslutsförfaranden, särskilt för antagande av fleråriga ekonomiska riktlinjer för förvaltning av Kol- och stålforskningsfondens tillgångar och tekniska riktlinjer för fondens forskningsprogram.

Artikel 3

Om inte annat föreskrivs i detta protokoll och i rättsakter som antas på grundval av detta, skall bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen vara tillämpliga.

Artikel 4

Detta protokoll skall tillämpas från och med den 24 juli 2002.

PROTOKOLL

**OM ARTIKEL 67 I FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV
EUROPEISKA GEMENSKAPEN**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ENATS OM följande bestämmelse som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Enda Artikel

Från och med den 1 maj 2004 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, för att vidta de åtgärder som avses i artikel 66 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.
